

MIESTNE DANE A POPLATKY

Projekt „Občianska participácia na lokálnej úrovni“

realizovaný v rámci OP Efektívna verejná správa. KÓD projektu: 314011K070

Obsah

1 ÚVOD.....	5
2 VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE.....	6
2.1 Prvotné a odvodené VZN.....	7
2.2 Pravidlá tvorby VZN	8
2.3 Zapojenie občanov do normotvornej činnosti obce.....	10
2.4 Protest prokurátora.....	11
2.5 VZN upravujúce miestne dane.....	13
3 VŠEOBECNE O OBCI AKO SPRÁVCOVI DANE.....	13
4 DANE Z NEHNUTEĽNOSTÍ.....	14
4.1 Správca dane z nehnuteľností.....	15
4.2 Daň z pozemkov.....	15
Predmet dane.....	15
Daňovník.....	17
Spôsob výpočtu dane.....	18
Zdaňovacie obdobie.....	18
4.3 Daň zo stavieb.....	19
Predmet dane.....	19
Daňovník.....	21
Spôsob výpočtu dane.....	22
Zdaňovacie obdobie.....	24
4.4 Daň z bytov a z nebytových priestorov	24
Predmet dane.....	24
Daňovník.....	25
Spôsob výpočtu dane.....	25
Zdaňovacie obdobie.....	26
4.5 Úprava daňového procesu vzťahujúca sa na dane z nehnuteľností.....	27
Oznamovacia povinnosť daňovníka.....	27

Priznanie k dani z nehnuteľnosti.....	27
Čiastkové priznanie k dani z nehnuteľnosti.....	28
Opravné a dodatočné priznanie k dani z nehnuteľnosti.....	29
Spôsob podania.....	30
Určenie dane podľa pomôcok.....	31
Vyrubenie dane	32
5DAŇ ZA PSA.....	33
5.1Správca dane.....	33
5.2Predmet dane.....	34
5.3Daňovník.....	34
5.4Zdaňovacie obdobie.....	35
5.5Spôsob výpočtu dane.....	35
5.6Oznamovacia povinnosť daňovníka a právomoci správcu pri nesplnení oznamovacej povinnosti	36
5.7Vyrubenie dane a lehota na zaplatenie, spôsob platenia dane.....	36
6DAŇ ZA PREDAJNÉ AUTOMATY.....	38
6.1Správca dane.....	38
6.2Predmet dane.....	38
6.3Daňovník.....	38
6.4Zdaňovacie obdobie.....	38
6.5Spôsob výpočtu dane.....	38
6.6Oznamovacia povinnosť daňovníka a právomoci správcu pri nesplnení oznamovacej povinnosti	39
6.7Vyrubenie dane a lehota na zaplatenie, spôsob platenia dane.....	40
7DAŇ ZA NEVÝHERNÉ HRACIE PRÍSTROJE.....	41
7.1Správca dane.....	41
7.2Predmet dane.....	41
7.3Daňovník.....	41
7.4Zdaňovacie obdobie.....	42
7.5Spôsob výpočtu dane.....	42
7.6Oznamovacia povinnosť daňovníka a právomoci správcu pri nesplnení oznamovacej povinnosti	43
7.7Vyrubenie dane a lehota na zaplatenie, spôsob platenia dane.....	43
8ŠTVORDAŇ A TLAČIVO NA PODANIE DANE.....	44
9DAŇ ZA UŽÍVANIE VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA.....	45
9.1Správca dane.....	45
9.2 Predmet dane.....	45
9.3Daňovník.....	46
9.4Spôsob výpočtu dane a zdaňovacie obdobie.....	46

9.5Oznamovacia povinnosť, vyrubenie dane a platenie dane.....	47
9.6Určenie dane podľa pomôcok.....	47
10DAŇ ZA UBYTOVANIE.....	48
10.1Správca.....	48
10.2Predmet.....	48
10.3Daňovník.....	49
10.4Spôsob výpočtu dane a zdaňovacie obdobie.....	49
10.5Výber dane.....	49
11DAŇ ZA VJAZD A ZOTRVANIE MOTOROVÉHO VOZIDLA V HISTORICKEJ ČASTI MESTA.....	51
11.1Správca.....	51
11.2Predmet.....	51
11.3Daňovník.....	51
11.4Spôsob výpočtu dane a zdaňovacie obdobie.....	51
11.5Oznamovacia povinnosť, vyrubenie dane a platenie dane.....	52
11.6Určenie dane podľa pomôcok.....	53
12DAŇ ZA JADROVÉ ZARIADENIE.....	53
12.1Správca.....	53
12.2Predmet.....	54
12.3Daňovník.....	54
12.4Zdaňovacie obdobie	54
12.5Spôsob výpočtu dane.....	54
12.6Oznamovacia povinnosť, vyrubenie dane a platenie dane.....	56
12.7Určenie dane podľa pomôcok.....	56
13MIESTNY POPLATOK ZA KOMUNÁLNE ODPADY A DROBNÉ STAVEBNÉ ODPADY.....	56
13.1Predmet poplatku.....	56
13.2Poplatník.....	57
13.3Sadzba poplatku.....	58
13.4Určenie poplatku.....	59
13.5Oznamovacia povinnosť, vyrubenie poplatku a splatnosť.....	62
13.6Určenie poplatku podľa pomôcok.....	63
14POPLATOK ZA ROZVOJ.....	63
14.1Predmet.....	64
14.2Poplatník.....	64
14.3Sadzba poplatku a výpočet poplatku.....	64
14.4Použitie výnosu.....	65
15DORUČENIE ROZHODNUTIA A ELEKTRONICKÉ SLUŽBY.....	66
15.1Doručovanie elektronicky.....	66
15.2Elektronické služby.....	66

15.3Doručovanie do vlastných rúk.....	67
15.4Doručovanie mimo územia slovenskej republiky.....	68
15.5Doručovanie verejnou vyhláškou.....	69
16LEHOTY.....	69
16.1Počítanie lehôt.....	69
16.2Lehota na zaplatenie dane.....	70
16.3Predĺženie lehoty a zmeškanie lehoty.....	70
17SPÔSOB PLATENIA DANE.....	70
18SANKCIE	71
19EXEKUČNÉ KONANIE VYKONÁVANE OBCOU.....	71
20ROZPOČET OBCE.....	72
20.1Zloženie rozpočtu obce.....	73
20.2Tvorba rozpočtu.....	75
21METODIKA 2 % Z DANE.....	78
21.1Daňovník.....	78
21.2Prijímateľ	79
21.3Výška podielu zaplatenej dane.....	79
21.4Účel použitia poskytnutého podielu.....	80
21.5Spôsob registrácie prijímateľa.....	80
21.6Povinnosti prijímateľa.....	81
22PROGRAM ROZVOJA OBCE.....	82
22.1Územný plán a koncepcia rozvoja obce.....	83
22.2Zákon o podpore regionálneho rozvoja.....	84
22.3Program rozvoja obce.....	86
23PRÍLOHY.....	87
23.1Ustanovenie § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.....	87
23.2Koncepcia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku.....	92

1 ÚVOD

Obec je v zmysle čl. 64a Ústavy Slovenskej republiky samostatný územný samosprávny a správny celok združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia, o verejné potreby¹ a o potreby jej obyvateľov. Hlavné úlohy obce v rámci výkonu samosprávy sú uvedené v ustanovení § 4 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Obec ako základná jednotka samosprávy zostavuje a schvaľuje svoj rozpočet² a hospodári s vlastným hnutelným a nehnuteľným majetkom. Na to, aby obec mohla financovať svoje úlohy a funkcie musí mať dostatočné množstvo finančných prostriedkov v obecnom rozpočte. Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (ďalej len „zákon o rozpočte“) v ustanovení § 5 konkretizuje, ktoré finančné prostriedky sú príjmami rozpočtu obce. Hneď prvým v zákone o rozpočte uvedeným príjmom obecného rozpočtu sú **výnosy miestnych daní a poplatkov**. Výnosy z miestnych daní a poplatkov patria k tzv. vlastným príjmom obce, o použití ktorých obec rozhoduje samostatne. Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavby (ďalej len „zákon o miestnych daniach“) zaviedol osem druhov miestnych daní, ktoré sú fakultatívne a obec sa môže rozhodnúť či ich na svojom území zavedie alebo nie. V zmysle zákona o miestnych daniach ide o tieto dane:

- a) Daň z nehnuteľností
- b) Daň za psa
- c) Daň za užívanie verejného priestranstva
- d) Daň za ubytovanie
- e) Daň za predajné automaty
- f) Daň za nevýherné hracie prístroje
- g) Daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta
- h) Daň za jadrové zariadenie.

Okrem miestnych daní môže obec na svojom území zaviesť aj poplatky:

1 Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 224/2011 Verejnou potrebou treba rozumieť potrebu týkajúcu sa všetkých obyvateľov, ako i potrebu, na ktorej je záujem z hľadiska určitej územnej oblasti alebo obce, potreby v určitých vecných oblastiach a úsekoch, na ktorých je všeobecne uznávaný záujem, pôjde o záujmy v oblasti hospodárstva, zdravotníctva, životného prostredia, kultúrnej či sociálnej, pokiaľ sú zabezpečované štátom a to jednotne pre všetky subjekty, ktoré ich na danom území môžu hromadne využívať.

2 Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

- a) Poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné zákony (upravený zákonom o miestnych daniach),
- b) Miestny poplatok za rozvoj (upravený zákonom č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj ďalej len „zákon o poplatku za rozvoj“).

Zákon o miestnych daniach a zákon o poplatku za rozvoj vytvárajú pre obce priestor na zvýšenie a stabilizáciu vlastných finančných zdrojov nevyhnutných na zabezpečenie úloh, ktoré obec plní v rámci samosprávy. Kompetencie obce sú v oblasti miestnych daní originálne, čo znamená že obec je viazaná právnymi predpismi vyššej právnej sily ale samostatný výkon pôsobností už podlieha len jej rozhodovacej právomoci a regulácii vlastnými všeobecne záväznými nariadeniami. Obec môže zaviesť iba tie miestne dane a poplatky, ktoré sú výslovne uvedené v zákone o miestnych daniach a v zákone o poplatku za rozvoj. Pri ich zavádzaní musí obec vo VZN uviesť zákonom určený názov miestnej dane alebo miestneho poplatku a dôsledne rešpektovať zákonné rámce vrátane ustanovenia výšky dane alebo poplatku (napr. § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach: *najvyššia ročná sadzba dane určená správcom dane nesmie byť vyššia ako 10-násobok najnižšej ročnej sadzby dane zo stavieb*).

Nezávislý výkon samosprávy je podmienený vlastnými príjmami obce. Finančná samostatnosť je dôležitou garanciou nezávislosti obce v rámci výkonu samosprávy, preto je výber daní a poplatkov nevyhnutnosťou. Nastavenie zákonnej úpravy miestnych daní a poplatkov zabezpečuje fiškálnu decentralizáciu a tým jasné prepojenie medzi hospodárením samosprávy a daňovým zaťažením obyvateľstva. Takéto nastavenie má svoje výhody napr. obyvatelia okamžite cítia efektivitu hospodárenia svojej obce, čím dochádza k zvýšenej kontrole hospodárenia samosprávy z ich strany.

Obec pri správe daní postupuje okrem zákona o miestnych daniach aj podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (ďalej len „daňový poriadok“). Daňový poriadok predstavuje všeobecný predpis, ktorý upravuje správu daní, práva a povinnosti daňových subjektov a iných osôb, ktoré im vznikajú v súvislosti so správou daní. Pri správe daní sa postupuje podľa ustanovení daňového poriadku, ak osobitné zákony neustanovujú inak. Pri správe daní má obec (resp. každý daňový správca) postupovať čo najefektívnejšie a najúčinnnejšie. Postup má byť čo najmenej nákladný a zároveň proklientsky orientovaný s cieľom zjednodušenia procesov a odstránenia nadbytočnej byrokracie a záťaže na strane povinného subjektu.

2 VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE

Obec vykonáva normotvornú činnosť na svojom území prostredníctvom dvoch druhov normatívnych právnych aktov, a to všeobecných záväzných nariadení (ďalej len „VZN“) a vnútorných (interných) predpisov obce. Medzi interné predpisy obce patria: štatút obce; zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce a s majetkom štátu, ktorý obec užíva; rokovací poriadok obecného zastupiteľstva; zásady odmeňovania poslancov; pracovný poriadok; organizačný poriadok obecného úradu a poriadok odmeňovania zamestnancov obce. V praxi sa často stáva, že obce nerozlišujú medzi týmito druhmi normatívnych aktov a napríklad interný predpis príjmu vo forme VZN.

VZN a interné predpisy majú obmedzenú územnú pôsobnosťou, pretože právomoc obce sa uplatňuje len na jej území. Pri ich vydávaní sa musí dodržať zákonom upravený postup a musí sa rešpektovať hierarchické usporiadanie ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov platných v Slovenskej republike.

V § 6 zákona o obecnom zriadení je konkretizovaný inštitút VZN obce vychádzajúc z čl. 68 a čl. 71 Ústavy SR. Uvedené ustanovenie nedefinuje presne čo je VZN, len upravuje pravidlá vydávania VZN. Podľa teórie správneho práva je VZN normatívny právny akt vydávaný obecným zastupiteľstvom, ktorého obsah je záväzný pre všetky fyzické osoby a právnické osoby trvalo alebo prechodne,

jednorázovo alebo náhodne sa zdržujúce na území obce. Táto definícia zvyrazňuje územnú pôsobnosť VZN. Z uvedeného možno určiť tieto základné znaky VZN:

- a) **normatívnosť** - VZN má všeobecnú povahu - vzťahuje sa na neurčitý počet prípadov rovnakého druhu;
- b) **výsledok činnosti obecného zastupiteľstva** - ide o výhradnú činnosť obecného zastupiteľstva, ktorú nie je možné preniesť na iný orgán obce;
- c) **záväznosť obsahu** - VZN zakladá, mení alebo ruší subjektívne práva a povinnosti fyzických a právnických osôb, ktorých dodržiavanie je vynútiteľné štátnou mocou;
- d) **pôsobnosť** - VZN sa vzťahuje na celé katastrálne územie obce a na všetky osoby, ktoré sa na tomto území nachádzajú bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa na území obce nachádzajú (trvalé bydlisko alebo len prechádzajú).

2.1 Prvotné a odvodené VZN

Zákon o obecnom zriadení rozlišuje **dva druhy** VZN:

1. **prvotné VZN** vydané podľa [§ 6 ods. 1](#) zákona o obecnom zriadení, ktoré vydáva obec vo veciach územnej samosprávy. Obec prijíma prvotné VZN v rámci samosprávnej pôsobnosti, kde obec zabezpečuje výkon vlastných záležitostí vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Uvedený typ VZN je výrazom samostatného postavenia obce vo veciach územnej samosprávy. Obec preto na jeho vydanie **nepotrebuje výslovné zákonné splnomocnenie v zákone**. Svoje právo na normotvorbu odvodzuje totiž priamo z [čl. 68 Ústavy](#)³.

Prvotnými VZN môže obec upraviť aj tie vzťahy, ktoré doposiaľ nie sú upravené zákonmi. Túto svoju originárnu právomoc môže obec uplatňovať len vo vzťahoch, pri ktorých realizuje územnú samosprávu. Obec môže toto právo realizovať kedykoľvek, ak je to potrebné na plnenie výkonu úloh územnej samosprávy. Pri vydávaní takéhoto VZN však musí rešpektovať požiadavku na jeho **súlad** so všetkými prameňmi práva vypočítanými taxatívnym spôsobom v [§ 6 ods. 1](#) zákona o obecnom zriadení - Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada SR a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Činnosti, ktoré spadajú pod výkon samosprávy obce upravuje § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení demonštratívnym výpočtom, ktorý zahŕňa najzákladnejšie a najdôležitejšie úlohy samosprávy obce, napr. :

- a) zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce
- b) rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov
- c) zabezpečuje verejný poriadok v obci,
- d) usmerňuje ekonomickú činnosť v obci,
- e) a ďalšie.

V zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu je potrebné výpočet samosprávnych funkcií obce vykladať reštriktívne, a to tak že do samosprávnej pôsobnosti obce patria len tie záležitosti, ktoré

3 Čl. 68: „Vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia.“

sa svojou povahou dotýkajú územného samosprávneho celku (obce), miestnych záujmov obyvateľstva a za ktoré môže niesť obec aj zodpovednosť.

VZN nemožno upraviť medze základných práv a slobôd. Pokiaľ sa normotvornou činnosťou obce ukladajú povinnosti fyzickým osobám a právnickým osobám, aj pôvodná (originálna) normotvorná pôsobnosť obce (mesta) je limitovaná [čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky](#), podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.⁴ Na druhej strane VZN obce nemožno považovať za nesúladne s [Ústavou Slovenskej republiky](#) iba na tom základe, že vo svojich ustanoveniach obsahuje aj bližšiu úpravu o povinnostiach vo vzťahu k fyzickým a právnickým osobám, ak tieto povinnosti majú inak oporu v zákone a neprekračujú ústavný ani zákonný rámec.⁵

2. **odvodené VZN** vydané podľa [§ 6 ods. 2](#) zákona o obecnom zriadení. Obec je oprávnená vydať VZN, len ak uskutočňuje prenesený výkon štátnej správy a len vtedy, ak **osobitný zákon prikáže obciam vydať** v rámci preneseného výkonu štátnej správy VZN. Uvedený typ VZN slúži na podrobnejšiu úpravu spoločenských vzťahov už upravených zásadným spôsobom v zákone. VZN upravujú vzťahy týkajúce sa výkonu štátnej správy, ktorej výkon bol z dôvodu efektívnosti, hospodárnosti a racionálnosti zverený obciam. Účelom VZN je výhradne plnenie úloh štátnej správy.

Obec musí príkaz zákonodarcu vo veciach preneseného výkonu úloh miestnej štátnej správy rešpektovať a nesmie prekročiť medze tohto špeciálneho zákonného splnomocnenia. Nariadenie obce vydané podľa [§ 6 ods. 2](#) musí byť navyše súladné aj s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, než sú zákony alebo medzinárodné zmluvy. Obec zabezpečuje ich súladnosť vo vzťahu k nariadeniam vlády Slovenskej republiky (bez ohľadu na to, či ich vláda vydala podľa [čl. 120 ods. 1](#) alebo [2 Ústavy Slovenskej republiky](#)) a vo vzťahu k vyhláškam, výnosom a opatreniam vydaným ústrednými orgánmi štátnej na príslušnom úseku štátnej správy. Obec v tejto rovine len vstupuje do sústavy orgánov miestnej štátnej správy.

Zákon o obecnom zriadení v § 4 ods. 4 upravil dôležité interpretačné pravidlo, na základe ktorého možno rozlíšiť kedy obec vykonáva samosprávu a kedy prenesenú štátnu správu. Podľa uvedeného ustanovenia, ak zákon pri úprave pôsobnosti obce neustanovuje, že ide o výkon prenesenej pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce.

2.2 Pravidlá tvorby VZN

Zákon o obecnom zriadení v §6 ods. 3 až 9 upravuje pravidlá tvorby VZN obce. Pravidlá sa uplatňujú **univerzálne**, bez ohľadu na to, či sa vydáva nariadenie podľa [§ 6 ods. 1](#) alebo podľa [§ 6 ods. 2 zákona](#) o obecnom zriadení.

Zákonný proces tvorby VZN zahŕňa jednotlivé etapy, ktoré možno rozdeliť na:

- a) príprava návrhu VZN,
- b) prerokovanie návrhu VZN,
- c) schválenie VZN,
- d) publikácia VZN,
- e) zánik (zrušenie) VZN.

4 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 56/00 z 18.10.2001

5 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 53/00 z 25.04.2002

Na zákonnú úpravu tvorby VZN uvedenú v zákone o obecnom zriadení následne nadväzuje interná úprava obsiahnutá v rokovacích poriadkoch jednotlivých obcí, resp. aj v iných interných predpisoch napr. štatútoch.

Iniciovať prijatie VZN môže poslanec, komisia, starosta a aj obecný úrad. Podnet na prijatie VZN môže dať ktorákoľvek fyzická alebo právnická osoba. Odbornú prípravu a spracovanie textu VZN zväčša zabezpečuje obecný úrad, ktorý v zmysle § 16 ods. 2 písm. b) zákona o obecnom zriadení zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie obecného zastupiteľstva, obecnej rady alebo komisií. Návrh VZN môže pripraviť aj osoba, ktorá iniciovala prijatie VZN - poslanec, starosta, atď.

Podľa [§ 6 ods. 3](#) je obec povinná návrh nariadenia **zverejniť najmenej 15 dní pred rokovaním** zastupiteľstva. Účelom zverejnenia návrhu je zabezpečiť informovanosť verejnosti o obsahu pripravovaného všeobecne záväzného právneho predpisu. Zverejnenie je potrebné vykonať nielen vyvesením celého textu návrhu na úradnej tabuli, ale aj na webovom sídle obce (ak ho má obec zriadené) a tiež spôsobom v obci obvyklým (napr. prostredníctvom miestneho rozhlasu, obecných novín). Ide o formy zverejnenia, ktoré v záujme účinnosti šírenia informácie o obsahu návrhu VZN musia byť využité všetky súčasne (nestačí návrh zverejniť napríklad len na webovom sídle obce, lebo to nemá právnu povahu úradnej tabule).

Lehota na zverejnenie je ustanovená [zákonom](#), preto jej skrátenie by bolo porušením zákona. Keďže táto lehota je ustanovená ako **minimálna**, nie je vylúčené, aby bol návrh zverejnený aj v dlhšej lehote (v praxi je to aj žiaduce). V praxi sa odporúča uviesť aj dátum, kedy bolo VZN zverejnené.

Právnym dôsledkom vyvesenia návrhu v zmysle [§ 6 ods. 4](#) zákona o obecnom zriadení je, že zo zákona začína plynúť lehota, počas ktorej môžu osoby **uplatniť pripomienku** k návrhu nariadenia (bližšie viď bod 1.3).

Ustanovenie [§ 6 ods. 5](#) zákona o obecnom zriadení vypočítava situácie, v ktorých sa postup obce pri zverejňovaní návrhu nariadenia a právo osôb na jeho pripomienkovanie nerealizuje. Postup zverejňovania a následného pripomienkového konania sa nepoužije v prípade živelnej pohromy, všeobecného ohrozenia, odstraňovania následkov živelnej pohromy, ak právny predpis, na základe ktorého sa VZN prijíma, nebol včas zverejnený v Zbierke zákonov alebo ak je potrebné zabrániť škodám na majetku. Výpočet týchto situácií je **taxatívny**, z čoho vyplýva, že obec nemôže svojvoľne odmietnuť postup zverejňovania návrhu VZN a jeho pripomienkovania v inom prípade.

Po ukončení lehoty zverejnenia návrhu VZN pred rokovaním zastupiteľstva o tomto návrhu je potrebné vyhodnotiť pripomienky podané v určenej lehote. Vyhodnotenie pripomienok uskutoční navrhovateľ VZN s príslušnou komisiou, ak bola zriadená. Zriadenie komisie pre vyhodnotenie pripomienok nie je povinné. Vyhodnotenie obsahuje stručný obsah pripomienky, údaje o tom, kto predložil pripomienku, ktorým pripomienkam sa vyhovel alebo nevyhovelo a z akých dôvodov. Prihliadať na pripomienky osôb neznamená, že je nimi navrhovateľ nariadenia viazaný, t. j. že podanej pripomienke musí vyhovieť. Vyhodnotenie pripomienok je obligatórnou (povinnou) súčasťou normotvorného procesu. Vyhodnotenie pripomienok sa vyhotovuje v písomnej forme a predkladá poslancom obecného zastupiteľstva, a to v zákonnej lehote **najneskôr tri dni** pred rokovaním obecného zastupiteľstva o návrhu VZN. Zákonná lehota má zaručiť, že sa s obsahom vyhodnotenia budú môcť poslanci oboznámiť ešte pred rokovaním o návrhu nariadenia. Ak z rokovacieho poriadku vyplýva, že vyhodnotenie pripomienok možno poslancom doručiť prostredníctvom elektronickej pošty a tento spôsob doručenia je akceptovaný zo strany obecného zastupiteľstva, môže navrhovateľ použiť aj túto formu doručenia.

Schvaľovanie VZN je vo výhradnej kompetencii obecného zastupiteľstva. Na prijatie VZN je v zmysle § 12 ods. 7 zákona o obecnom zriadení potrebná kvalifikovaná 3/5 väčšina. Ide o osobitné pravidlo určené pre schvaľovanie VZN. Kvórum potrebné na schválenie VZN je prísnejšie oproti kvóru na prijatie uznesenia, pri ktorom stačí súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov, ak osobitný

zákon neustanovuje inak. Rokovania obecného zastupiteľstva sú zásadne verejné, okrem zákonnej výnimky uvedenej v § 12 ods. 8 zákona o obecnom zriadení.

VZN konkrétnej obce majú vlastný číselný rad odlišný od číslovania uznesení obecného zastupiteľstva tejto obce. VZN sa vydáva v štátnom jazyku. Obec, ktorej časť občanov tvoria národnostné menšiny (najmenej 15% podľa dvoch po sebe nasledujúcich sčítaní obyvateľstva), môže vydávať VZN aj v jazyku tejto národnostnej menšiny.

VZN sa stáva záväznú, ak je vyhlásené – publikované podľa § 6 ods. 8 a 9 zákona o obecnom zriadení. Schválené VZN sa musí publikovať v zákonom stanovenej forme a zákonom predpísaným spôsobom. Publikácia VZN spočíva v jeho zverejnení oficiálnym, vopred stanoveným spôsobom. Publikácia je nevyhnutnou podmienkou platnosti VZN. Prezumpcia znalosti VZN je dôležitou okolnosťou pre splnenie právnej zodpovednosti za protiprávne konanie. Publikácia VZN je podmienkou uplatnenia pravidla „*neznalosť všeobecne záväzných nariadení neospravedlňuje*“. Keď je VZN platné a účinné, nikto z povinných subjektov sa nemôže zbaviť právnej zodpovednosti vznikajúcej pri porušovaní jeho jednotlivých ustanovení s poukazom na to, že o VZN nevedel.

VZN obcí sa vyhlasujú **vyvesením ich úplného znenia** schváleného obecným zastupiteľstvom **na úradnej tabuli** v obci. Iný spôsob vyhlásenia nemôže mať právne účinky. Vyhlásenie VZN má dva právne účinky. Vyhlásením nariadenie nadobúda **platnosť** (t. j. nariadenie sa stáva súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky) a tiež **účinnosť** (t. j. osoby sa musia správať v súlade s týmto predpisom). Zákon o obecnom zriadení určuje 15 dňovú legisvakačnú lehotu VZN. Zákon neustanovuje, že nariadenie musí byť účinné vždy len 15. dňom od jeho vyvesenia. Môže byť určená aj dlhšia doba. Zákon však obmedzuje skrátenie tejto 15dňovej lehoty. Určiť skorší začiatok účinnosti nariadenia možno iba v situácii naliehavého verejného záujmu. V tomto prípade možno v nariadení výnimočne ustanoviť skorší začiatok jeho účinnosti, najskôr však dňom vyhlásenia. Nariadenie môže nadobudnúť účinnosť najskôr dňom jeho platnosti.

V prípade, že obec nevyhlási schválené VZN jeho vyvesením na úradnej tabuli v obci, VZN nenadobudne platnosť. [Zákon](#) ukladá obci povinnosť **zverejniť** nariadenie a ustanovuje **formu** tohto zverejnenia. Zverejnenie treba z právneho hľadiska odlišovať od vyhlásenia všeobecne záväzného právneho predpisu. Vyvesenie nariadenia na úradnej tabuli je podmienkou platnosti VZN. Zákon o obecnom zriadení v § 6 ods. 9 ustanovuje povinnosť obce zverejniť VZN na webovom sídle obce. Zverejnenie nevyvoláva žiadne právne účinky, realizácia tejto povinnosti má iba podporiť informovanosť adresátov nariadenia o jeho obsahu. V záujme podpory informovanosti o obsahu schválených všeobecne záväzných nariadení obce [zákon v § 6 ods. 10](#) ukladá obci povinnosť zabezpečiť, aby tieto boli prístupné každému, kto prejaví záujem oboznámiť sa s ich obsahom. Miestom, kde možno do nariadenia nahliadnuť, je obecný úrad. Tým nie je vylúčené, aby obec zverejnila texty vydaných nariadení na webovom sídle obce, pokiaľ ho má zriadené. Obec zabezpečí, aby sa s obsahom VZN mohol oboznámiť každý v písomnej forme. Plnenie tejto povinnosti obcou garantuje každému právo na informáciu o obsahu nariadenia v situácii, keď platné a účinné znenie nariadenia už nie je v písomnej forme vyvesené na úradnej tabuli, prípadne nie je zverejnené na webovej stránke obce.

2.3 Zapojenie občanov do normotvornej činnosti obce

Všeobecne záväznú nariadenie vydáva obec a uznáva sa na ňom obecné zastupiteľstvo. Fyzická alebo právnická osoba sa však do tohto procesu môže zapojiť:

- a) podaním podnetu na VZN,
- b) pripomienkovaním návrhu VZN,
- c) vyjadrením názoru na verejnom rokovaní obecného zastupiteľstva,

d) petíciou o zrušení VZN.

[Zákon](#) o obecnom zriadení podporuje konzultatívnu formu účasti verejnosti na príprave návrhu nariadení obcí tým, že zakotvuje právo osôb (t. j. nielen obyvateľov obce) uplatňovať pripomienky k návrhu. [Zákon](#) neobmedzuje okruh osôb, ktoré tak môžu urobiť. Predmetné právo môže využiť každý, kto má záujem sa k návrhu VZN vyjadriť.

[Zákon](#) umožňuje, aby lehota na uplatnenie pripomienky bola dlhšia než 10 dní, nemôže byť však kratšia. Ak chce obec určiť dlhšiu lehotu na pripomienkovanie, musí o jej dĺžke informovať zverejnením na úradnej tabuli.

Obec by mala v tejto súvislosti taktiež zverejniť všetky zákonné požiadavky na obsah pripomienok, ktoré sú zakotvené v [§ 6 ods. 4](#) zákona o obecnom zriadení. Takýmto postupom obec umožní osobám účinne realizovať ich zákonné právo na podávanie pripomienok. Podľa zákonnej úpravy pripomienkou možno v určenej lehote navrhnúť nový text alebo odporučiť úpravu textu, a to doplnenie, zmenu, vypustenie alebo spresnenie pôvodného textu. Z pripomienky musí byť zrejmé, kto ju predkladá. Na ostatné podnety nemusí navrhovateľ nariadenia prihliadať, a to najmä vtedy, ak nie sú zdôvodnené.

Navrhovateľ má povinnosť odôvodniť prečo niektoré pripomienky v znení návrhu VZN zohľadnil a niektoré nie.

Zapájanie občianskej verejnosti do procesu tvorby obecných noriem je mimoriadne dôležité najmä s ohľadom na skutočnosť, že práve VZN výrazne ovplyvňujú spôsob života v obci a ich obsah by mal zabezpečovať správne fungovanie obce, ktoré je prínosné pre osoby nachádzajúce sa na jej území. V praxi sa často vyskytujú prípady, kedy sa obyvatelia obce oboznámia s VZN až vo chvíli, keď ho obec začne voči nim uplatňovať. Z tohto dôvodu je potrebné zverejnenie návrhu VZN, aby sa fyzické a právnické osoby mohli angažovať pri tvorbe VZN a pripomienkovať ho.

Od momentu, kedy sa na VZN uznieslo obecné zastupiteľstvo, nie je možné robiť žiadne zmeny, doplnky prípadne úpravy. Prijaté VZN možno následne meniť len normou rovnakej právnej sily, čiže ďalším VZN.

V prípade nesúhlasu obyvateľov obce s VZN v čase, keď už nadobudlo platnosť a účinnosť, môžu občania využiť petičné právo v zmysle zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve.

2.4 Protest prokurátora

Prokuratúra v rámci netrestného úseku svojej činnosti vykonáva aj dohľad nad zachovávaním zákonnosti vo vzťahu k obciam a mestám. Vo vzťahu k orgánom územnej samosprávy nemá prokuratúra postavenie nadriadeného orgánu, jej právne prostriedky majú iniciačný a odporúčací charakter. Prokurátor môže prostriedky prokurátorského dozoru realizovať vo vzťahu k orgánom verejnej správy výlučne vo forme odporúčaní a návrhov. Podľa [§ 23 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z.](#) o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) je prokurátor oprávnený podať v rámci svojho dozoru **protest proti všeobecne záväznému nariadeniu územnej samosprávy**. Podaním protestu prokurátora sa nemení ani neruší protestom napadnuté VZN. Zmeniť alebo zrušiť VZN je oprávnené len obecné zastupiteľstvo. Podaním protestu prokurátora začína konanie o proteste prokurátora, ktorého výsledkom je rozhodnutie obecného zastupiteľstva, či protestu vyhovie alebo nie.

Príklad:

Obec Dolná Lehota pri vydaní VZN o miestnych daniach a poplatkoch nezverejnila jeden z dodatkov a tým znemožnila verejnosti pripomienkovať túto časť nariadenia. Proti tomu VZN podal protest

prokurátor okresnej prokuratúry Brezno sp. zn. Pd 90/15/6603, a to vzhľadom na skutočnosť, že obyvatelia obce sa v reálnom živote riadia normou, ktorá reguluje ich správanie v územnom obvode obce, zapájanie občianskej verejnosti do procesu obecnej normotvorby je premietnuté do ust. § 6 ods. 4 zákona o obecnom zriadení, v zmysle ktorého obyvatelia obce majú najmenej desaťdňovú lehotu, počas ktorej môžu uplatniť pripomienku k návrhu nariadenia v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade. (Výnimkou z tejto povinnosti je situácia v prípade živelných pohromy, všeobecného ohrozenia, odstraňovania následkov živelných pohromy alebo ak je to potrebné na zabránenie škodám na majetku.) Pripomienkou možno v určenej lehote navrhnúť nový text alebo odporučiť úpravu textu, a to jeho doplnenie, zmenu, vypustenie alebo spresnenie pôvodného textu. Z pripomienky musí byť zrejmé, kto ju predkladá. Zverejňovanie znenia návrhom VZN je významnou etapou pri tvorbe VZN lebo v tomto momente sa môžu občania zúčastňovať na výkone samosprávy.

Ak obec protestu prokurátora vyhovie, je povinná podľa § 25 ods. 3 zákona o prokuratúre bez zbytočného odkladu, najneskôr do 90 dní od doručenia protestu prokurátora, nezákonné VZN zrušiť, prípadne nahradiť VZN, ktoré bude v súlade so zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Uvedené znamená, že v 90 dňovej lehote by mal prebehnúť celkový legislatívny proces podľa § 6 zákona o obecnom zriadení.

Ak obec **nezruší** alebo **nezmení** na základe protestu prokurátora svoje všeobecne záväzné nariadenie, môže prokurátor v zmysle [§ 359 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku](#):

- a) vo veciach územnej samosprávy podať na súd žalobu na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia so zákonom,
- b) vo veciach plnenia úloh štátnej správy podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia aj s nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Konanie na správnom súde prebieha na základe návrhu prokurátora a jeho účastníkmi sú navrhovateľ – prokurátor a obec, ktorej VZN bolo napadnuté protestom prokurátora. Na konanie o návrhu prokurátora je príslušný krajský súd, v obvode ktorého sa nachádza obec, ktorá vydala VZN.

Právnym dôsledkom právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým vyslovil nesúlad napadnutého VZN, je podľa [§ 6a ods. 1 zákona o obecnom zriadení](#) **strata účinnosti napadnutého predpisu** (jeho napadnutej časti, ustanovenia). V praxi to znamená, že tento predpis (jeho časť, ustanovenie) sa nebude uplatňovať, nebude možné na jeho základe postupovať. [Zákon](#) súčasne zakotvuje časový moment straty jeho účinnosti.

Ak v dôsledku rozhodnutia súdu VZN stratilo účinnosť, je obec povinná podľa [§ 6a ods. 2 zákona o obecnom zriadení](#) uviesť nariadenie do súladu s predpismi vyššej právnej sily. Na odstránenie nezákonnosti má zákonnú lehotu šiestich mesiacov. Jej márne uplynutie spôsobuje, že nezákonné nariadenie stratí **ex lege platnosť** (t. j. prestane byť súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky).

V záujme informovanosti právnických a fyzických osôb o strate účinnosti VZN je obec povinná podľa [§ 6a ods. 3 zákona o obecnom zriadení](#) právoplatné rozhodnutie súdu zverejniť. [Zákon](#) v tejto súvislosti zakotvuje spôsob zverejnenia súdneho rozhodnutia. Obec tak urobí **bezodkladne** po tom, ako súdne rozhodnutie nadobudne **právoplatnosť**. Z povahy veci vyplýva, že obec ponechá súdne rozhodnutie zverejnené počas celého obdobia, keď nariadenie je platné, ale nemá účinnosť. Aj keď text [zákona](#) umožňuje obci výber formy zverejnenia rozhodnutia súdu (slovo „alebo“), v záujme účinnej informovanosti osôb je účelné zverejniť rozhodnutie všetkými zákonom ustanovenými spôsobmi.

Keďže obec je podľa [§ 6a ods. 2 zákona](#) o obecnom zriadení povinná uviesť nariadenie do súladu, musí v zákonnej lehote 6 mesiacov uskutočniť **novelizáciu** platného nezákonného predpisu (zmenu) alebo ho **zrušiť bez náhrady** (ak je to jediný spôsob, ako odstrániť nezákonnosť). Ak to má obec urobiť v lehote, bude musieť nové znenie nariadenia nadobudnúť účinnosť v tejto lehote.

Podľa [§ 362 ods. 1 Správneho súdneho poriadku](#) (zákona č. 162/2015 Z. z.) môže súd uznesením na návrh prokurátora **dočasne pozastaviť účinnosť** VZN, jeho časti alebo niektorého jeho ustanovenia. Z právneho hľadiska ide o **predbežné opatrenie**.

Môže tak urobiť len za zákonom ustanovených podmienok (ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, hrozí značná hospodárska škoda alebo závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok), a to skôr, než rozhodne o veci samej (t. j. o nezákonnosti nariadenia).

Ak pominú dôvody, pre ktoré bolo dočasné pozastavenie účinnosti vydané, správny súd ho zruší (návrh v tomto prípade nie je potrebný). Ak súd dočasne pozastavenie účinnosti nezruší, dočasné pozastavenie zanikne ex lege nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej.

Zákon o obecnom zriadení v § 6b prikazuje obci zverejniť právoplatné uznesenie súdu o dočasnom pozastavení účinnosti všeobecne záväzného nariadenia. Upravuje pritom formu zverejnenia a čas, dokedy je potrebné ponechať uznesenie zverejnené. Obec tak urobí bezodkladne po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia. V praxi nepostačí, ak zverejní uznesenie súdu napríklad iba na úradnej tabuli a nie aj na internetovej adrese obce (ak ju má zriadenú) alebo iným spôsobom v obci obvyklým. Tým sa podporuje informovanosť osôb o predbežnej strate účinnosti VZN (jeho časti, ustanovenia). Zverejnenie právoplatného uznesenia súdu obcou nemá vplyv na samotné uznesenie súdu.

2.5 VZN upravujúce miestne dane

Miestne dane ukladajú obce **všeobecne záväzným nariadením**, v ktorom upravujú sadzby daní, zníženie daní a oslobodenie od daní. Zákon necháva na rozhodnutí obce, ktoré osoby oslobodí od platenia dane prípadne na ktoré veci sa daň nebude vzťahovať (napr. *obec môže určiť, že daň z nehnuteľností nemusia platiť osoby nad 65 rokov*). Zákon o miestnych daniach určuje len základne medze, v rámci ktorých obec vydáva VZN o miestnych daniach (napr. *obligátorné oslobodenie od dane z nehnuteľností, ktoré sú vo vlastníctve Slovenského Červeného kríža*).

Obec pri úprave miestnych daní VZN uskutočňuje výkon vlastných záležitostí, no napriek tomu je povinná rešpektovať právnu úpravu obsiahnutú v právnych aktoch s vyššou právnou silou. Právo obce rozhodovať o miestnych daniach je súčasťou výkonu samosprávy a preto VZN, ktoré upravujú miestne dane označujeme ako prvotné a originárne. Obec do VZN nepreberá zákonnú úpravu ale upravuje tie oblasti, ktoré pripúšťa zákon vzhľadom na situáciu a podmienky v obci.

Obec nie je povinná VZN k miestnym daniam a poplatkom prijímať a schvaľovať každoročne. Zmena VZN prípadne prijatie nového VZN závisí od rozhodnutia obce a od podmienok a potrieb v obci. Povinnosť prijať VZN k miestnym daniam má obec ak chce napr. zmeniť sadzbu dane, hodnotu pozemkov a okruh nehnuteľností oslobodených od dane atď. Pre zdaňovacie obdobie platia sadzby určené vo VZN, ktoré bolo platné a účinné k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

3 VŠEOBECNE O OBCI AKO SPRÁVCOVI DANE

Podľa § 4 ods. 1 daňového poriadku správcom dane je daňový úrad, colný úrad a **obec**. Ustanovenie § 2 zákona o miestnych daniach a § 2 zákona o poplatku za rozvoj ustanovuje, aké druhy daní

a poplatkov môže **ukladať obec**. Miestne dane a poplatky majú fakultatívny charakter- čiže je na rozhodnutí obce, či niektorú z daní alebo poplatkov bude vyberať.

V zmysle všeobecných povinností správcu dane podľa § 36 a nasl. daňového poriadku obec postupuje pri správe daní **v úzkej súčinnosti s daňovníkmi/poplatníkmi** a inými osobami a poskytuje im poučenie o ich právach a povinnostiach. Povinnosťou obce je zaoberať sa každou vecou, ktorá je predmetom miestnych daní a poplatkov, čo najrýchlejšie a bez zbytočných prietahov ju vybaviť a použiť pritom prostriedky, ktoré vedú k správne určeniu a vyrubeniu dane a poplatku. Obec pri správe daní hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, pritom musí prihliadať na všetko, čo pri správe daní vyšlo najavo a tiež dbá na to, aby pri rozhodovaní v skutkovo zhodných prípadoch nedochádzalo k neodôvodneným rozdielom. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 8Sžf/28/2011 správca dane dbá na to, aby skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti boli zistené čo najúplnejšie, a nie je pritom viazaný iba návrhmi daňových subjektov. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe správcovi dane z jeho činnosti. Ako dôkaz možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie daňovej povinnosti a ktoré nie sú získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov (priznania, hlásenie, odpovede na výzvy správcu dane a pod.), o svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy vedené daňovými subjektmi a doklady k nim. Obec ako správca dane hodnotí dôkazy myšlienkovou úvahou, počas ktorej prijíma jedno tvrdenie a odmieta protikladné iné, pričom sa opiera o logické, systematické, historické, pravdepodobnostné, vierohodné a iné úsudky. Uvedeným hodnotením nie je, ak správca dane (obec) jeden dôkaz iba prijal a protichodný dôkaz iba ako nevierohodný nekriticky odmietol, tzn. odmietol bez toho, aby objasnil, prečo tak urobil. Naopak takéto správanie správcu dane vedie k jednostrannému zľahčeniu jeho poslania, ktoré nemá oporu v zákone.⁶

Obec je povinná pri správe daní zabezpečiť zachovanie daňového tajomstva podľa § 11 daňového poriadku. Právny inštitút daňového tajomstva je zameraný nielen v prospech štátnych autorít ale v prospech a na ochranu práv a právom chránených záujmov dotknutého daňového subjektu. Právna úprava daňového tajomstva vo všeobecnosti zabezpečuje nedostupnosť alebo mimoriadne sťažuje dostupnosť dát, informácií, schém, mechanizmov, poznatkov alebo iných opisov skutočností týkajúcich sa daňového subjektu získaných v procese, ktorý najmä súvisí so správnym zistením dane a zabezpečením úhrady dane, vo forme ich utajovania oprávnenými osobami alebo skrývania vrátane zákazu ich sprístupnenia či prezradenia neoprávneným osobám.⁷ Obec musí poučiť osoby zúčastnené na správe daní (zamestnancov), daňové subjekty a iné osoby o povinnosti zachovávať daňové tajomstvo a o následkoch porušenia tejto povinnosti.

4 DANE Z NEHNUTEĽNOSTÍ

Pojem daň z nehnuteľností zahŕňa:

- a) daň z pozemkov,
- b) daň zo stavieb,
- c) daň z bytov a z nebytových priestorov v bytovom dome (ďalej len „daň z bytov“).

⁶ Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Afs 21/2003

⁷ Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sžf 77/2015

Zákon o miestnych daniach nedefinuje pojem nehnuteľnosti, čiže platí všeobecne zákonná úprava v zákone č. 40/1964 Zb. Občianskom zákonníku (ďalej len „Občiansky zákonník“).⁸

4.1 Správca dane z nehnuteľností

Miestne príslušný správca dane z nehnuteľností je obec, v ktorej územnom obvode sa predmetná nehnuteľnosť nachádza. Územný obvod, v ktorom sa nachádza nehnuteľnosť, sa určuje podľa zápisov v katastri nehnuteľností. Kataster slúži ako informačný systém, najmä na ochranu práv k nehnuteľnostiam, na daňové účely a poplatkové účely, na oceňovanie nehnuteľností a podobne. Nesprávny zápis v katastri nehnuteľností nemôže byť na ujmu daňovníkovi, ktorý v dobrej viere v správnosť zapísaných údajov odviezol daň neoprávnenému správcovi.⁹

4.2 Daň z pozemkov

Zákonná úprava dane z pozemkov sa nachádza v § 4 až § 8a zákona o miestnych daniach.

Predmet dane

[Zákon o miestnych daniach](#) vymedzil nasledovné druhy pozemkov, ktoré sú predmetom dane z pozemkov na území SR:

- a) orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady, trvalé trávnaté porasty,
- b) záhrady,
- c) zastavané plochy a nádvoria, ostatné plochy,
- d) lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy, rybníky s chovom rýb a ostatné hospodársky využívané vodné plochy,
- e) stavebné pozemky.

Na zaradenie pozemku do príslušnej skupiny je určujúci druh pozemku zapísaný **v katastri nehnuteľností**. Výnimku tvorí **lesný pozemok**, na ktorom sú hospodárske lesy, ktorý osobitne upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch a **stavebný pozemok**, ktorý je pre účely [zákona](#) o miestnych daniach osobitne vymedzený.

Za stavebný pozemok sa považuje pozemok uvedený v právoplatnom stavebnom povolení až do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na stavbu, ktorá je predmetom dane zo stavieb podľa [§ 10 ods. 2](#) zákona o miestnych daniach, alebo stavbu s bytmi a nebytovými priestormi, ktoré sú predmetom dane z bytov podľa [§ 14](#) zákona o miestnych daniach. Celkovú výmeru stavebného pozemku tvoria parcely, ktorých parcelné čísla sú uvedené v právoplatnom stavebnom povolení. Zámer [zákona](#) o miestnych daniach je zdaňovať iba tie stavebné pozemky, na ktorých bude postavená stavba, ktorá je vymedzená v predmete dane zo stavieb a v predmete dane z bytov, z uvedeného dôvodu sa za stavebný pozemok považuje pozemok uvedený v právoplatnom stavebnom povolení až do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na stavbu, ktorá je predmetom dane zo stavieb a predmetom dane z bytov. Pri stavebnom pozemku na účely [zákona o miestnych daniach](#) je zároveň

⁸ § 119 ods. 2 Občianskeho zákonníka: „Nehnutelnosťami sú pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom.“

⁹ Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Sžf/37/2010

vymedzené, čo sa nepovažuje za stavebný pozemok. Stavebným pozemkom sa môže stať aj pozemok, na ktorom je zrealizovaná malá stavba napr. záhradná chatka.¹⁰ Za stavebný pozemok sa nepovažuje pozemok uvedený v právoplatnom stavebnom povolení na zmenu stavby, najmä ak ide o prístavbu, nadstavbu a stavebnú úpravu.

Predmetom dane z pozemkov sú lesné pozemky, na ktorých sú hospodárske lesy. [Zákon o katastri nehnuteľností](#) druh lesný pozemok, na ktorom sú hospodárske lesy, neeviduje, eviduje iba lesné pozemky. Tento druh pozemku upravuje [zákon o lesoch](#), ktorý člení lesy na hospodárske lesy, lesy osobitného určenia a ochranné lesy. Na zaradenie lesného pozemku do kategórie lesa je určujúci program starostlivosti o lesy.

Zákon o miestnych daniach v § 6 ods. 2 vymedzuje, aké pozemky nie sú predmetom dane z pozemkov:

- a) pozemky alebo ich časti, ktoré sú zastavané stavbami, ktoré sú predmetom dane zo stavieb alebo z bytov,
- b) pozemky alebo ich časti, na ktorých sú postavené pozemné komunikácie s výnimkou verejných účelových komunikácií, a celoštátne železničné dráhy a regionálne železničné dráhy,
- c) pozemky alebo ich časti zastavané stavbami, ktoré nie sú predmetom dane zo stavieb (patria sem pozemky alebo ich časti, na ktorých sú byty alebo nebytové priestory, ktoré sú predmetom dane z bytov a pozemky, na ktorých sú stavby priehrad, vodovodov, kanalizácií a zariadení na ochranu pred povodňami a rozvody tepelnej energie).

Zákon o miestnych daniach ustanovuje v § 17 ods. 1 druhy pozemkov, ktoré je obec povinná oslobodiť od dane. Ide o pozemky:

- a) vo vlastníctve obce, ktorá je správcom dane týchto pozemkov,
- b) vo vlastníctve iného štátu užívané fyzickými osobami, ktoré používajú výsady a imunitu podľa medzinárodného práva a nie sú občanmi Slovenskej republiky,
- c) alebo ich časti slúžiace na vzdelávanie alebo na vedecko-výskumné účely vo vlastníctve verejných vysokých škôl alebo vo vlastníctve štátu, v správe štátnych vysokých škôl,
- d) alebo ich časti slúžiace na vedecko-výskumné účely vo vlastníctve štátu a v správe Slovenskej akadémie vied,
- e) alebo ich časti slúžiace na vzdelávanie, na vedecko-výskumné účely alebo na vykonávanie náboženských obradov vo vlastníctve cirkví a náboženských spoločností registrovaných štátom,
- f) alebo ich časti vo vlastníctve štátu alebo samosprávnych krajov slúžiace na stredné vzdelávanie a na vyššie odborné vzdelávanie a slúžiace strediskám praktického vyučovania, ak sú v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu alebo samosprávnych krajov, pozemky a stavby vo vlastníctve štátu alebo samosprávnych krajov, slúžiace materským školám a na základné vzdelávanie, ak sú v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu alebo samosprávnych krajov,
- g) pozemky verejne prístupných parkov vo vlastníctve zdravotníckych zariadení poskytujúcich ústavnú zdravotnú starostlivosť (podľa § 7 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v

¹⁰ Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžf/17/2011

zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov pôjde o nemocnice, liečebne, hospice, domy ošetrovateľskej starostlivosti, prírodné liečebné kúpele, kúpeľné liečebne, zariadenia biomedicínskeho výskumu,

h) vo vlastníctve Slovenského Červeného kríža.

Ustanovenie § 17 ods. 2 zákona o miestnych daniach dáva obci možnosť v rámci výkonu samosprávy rozhodnúť VZN či pozemky uvedené v tomto ustanovení oslobodí od dane, zavedie na nich nižšiu daň alebo sa na nich nebude vzťahovať žiadne daňové zvýhodnenie. Ide napríklad o pozemky:

- a) vo vlastníctve občianskych združení, športových klubov, nadácií;
- b) na ktorých si cintoríny, kolumbáriá, urnové háje a rozptylové lúky;
- c) verejne prístupné parky a športoviská;
- d) užívané školami a školskými zariadeniami – školské ihrisko, školská záhrada;
- e) národných parkov, chránených krajinných oblastí, prírodných rezervácií, prírodných pamiatok, ochranných pásiem;
- f) močiare, háje, rašelinská, ochranné pásma vodných zdrojov;
- g) a ďalšie.

Obec sa môže znížením dane resp. oslobodením od dane „revanšovať“ napr. subjektom tretieho sektora, ktoré vykonávajú činnosť na jej území, dobrovoľníkom alebo sociálnym podnikom. Taktiež môže znížiť daň alebo oslobodiť od dane pozemky, ktorých vlastníckmi sú osoby sociálne znevýhodnené napr. fyzické osoby v hmotnej núdzi alebo osoby staršie ako 62 rokov, ak tieto pozemky slúžia na ich osobnú potrebu.

Rozsah oslobodenia od dane alebo zníženia dane je povinný určiť správca dane vo všeobecne záväznom nariadení obce, ktoré musí byť účinné k 1. 1. zdaňovacieho obdobia v súlade s § 17 ods. 2 na 3 zákona o miestnych daniach.

Daňovník

Pri určení daňovníka dane z pozemkov je rozhodujúci vlastnícky vzťah k pozemkom. Preto daňovníkom je v zásade vlastníck vzťah k pozemku, zapísaný v katastri nehnuteľností. Zákon o miestnych daniach však rieši aj tie situácie, keď vlastníck vzťah nie je známy.

Daňovníkom dane z pozemku podľa § 9 zákona o miestnych daniach je:

- a) vlastníck vzťah (vlastník nadobúda vlastníck práva napr. na základe kúpnej zmluvy, darovacej zmluvy, na základe rozhodnutia súdu, zo zákona a pod.);
- b) správca pozemku vo vlastníctve štátu, správca pozemku vo vlastníctve obce alebo správca pozemku vo vlastníctve vyššieho územného celku zapísaný v katastri nehnuteľností (obec prenechá pozemok do správy podľa § 6a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí správcovi napr. právnickým osobám obce- rozpočtovým alebo príspevkovým organizáciám);
- c) fyzická alebo právnická osoba, ktorej boli pridelené na obhospodarovanie náhradné pozemky vyčlenené z pôdneho fondu užívaného právnickou osobou až do vykonania pozemkových úprav;
- d) nájomca, ak:

- i) nájomný vzťah k pozemku trvá alebo má trvať najmenej päť rokov a nájomca je zapísaný v katastri nehnuteľností,
- ii) má v nájme pozemky spravované Slovenským pozemkovým fondom,
- iii) má v nájme náhradné pozemky daňovníka uvedeného v písm. c.);
- e) ak nemožno daňovníka určiť podľa uvedených kritérií, je daňovníkom osoba, ktorá pozemok skutočne užíva (*pôjde o prípady nevysporiadaných pozemkov, pri ktorých nie je možné určiť daňovníka vlastníka pozemku, správcu pozemku alebo nájomcu pozemku*).

Ak pozemok vlastní niekoľko spoluvlastníkov, daňovníkom dane je každý spoluvlastník do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu. Zákon umožňuje, aby si spoluvlastníci na základe dohody určili zástupcu. Spoločného zástupcu nemôže určiť obec. Ak si spoluvlastníci určia zástupcu, ostatní spoluvlastníci za daň ručia do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu. Dohoda o určení daňovníka musí byť doručená správcovi dane pred vyrubení dane. Ak k takejto dohode nedôjde, daňovníkom dane je každý spoluvlastník do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu.

Spôsob výpočtu dane

Daň z pozemkov sa vypočíta ako **súčin základu dane** podľa § 7 zákona o miestnych daniach a **ročnej sadzby dane z pozemkov** podľa § 8 zákona o miestnych daniach.

Základom dane z pozemkov je hodnota pozemku (určená v prílohách zákona o miestnej dani pre jednotlivé druhy pozemkov a katastrálne územia) vynásobená rozlohou pozemku v m².

Ročná sadzba dane z pozemkov je v § 8 ods. 1 zákona o miestnych daniach všeobecne upravená na **0,25 %**.

Zákon o miestnych daniach určuje hranice, v ktorých môže obec upraviť všeobecne záväzným nariadením hodnotu pozemku za m² a výšku sadzby dane z pozemkov. Ak obec vo všeobecne záväznom nariadení prekročí zákonom vymedzené hranice, daň sa vypočíta na základe hodnoty pozemku uvedenej v prílohách zákona o miestnych daniach a zákonnej ročnej sadzby 0,25 %.

Príklad:

Akciová spoločnosť v priebehu roka 2017 nadobudla vlastníctvo k lesnému pozemku, na ktorom sú hospodárske lesy o výmere 4 500 m². Daňovníkovi, akciovej spoločnosti, vznikla daňová povinnosť k 1.1.2008 a v lehote do 31.1.2008 je povinný podať daňové priznanie. K správne vyplneniu daňového priznania je potrebné ocenenie lesného pozemku na základe znaleckého posudku. Ak daňovník v daňovom priznaní neuvedie hodnotu lesného pozemku, pri výpočte dane z pozemkov sa použije hodnota lesného pozemku určená správcom dane vo VZN. Aj ročnú sadzbu dane z pozemkov daňovník zistí zo všeobecne záväzného nariadenia. Ak hodnotu lesného pozemku obec určila VZN na rok 20018 vo výške 0,10 EUR/m² a ročnú sadzbu dane vo výške 4%, výpočet dane z pozemkov je nasledovný:

Hodnota pozemku (rozloha v m² x cena za m²) x sadzba dane = daň z pozemkov

(4500 m² x 0,10 EUR) x 0,04 = 18 EUR

Zdaňovacie obdobie

Podľa zákona o miestnych daniach zdaňovacím obdobím na dani z pozemkov je **kalendárny rok**.

V zmysle § 18 zákona o miestnych daniach, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nadobudla v priebehu roka pozemok do vlastníctva alebo ak jej bol prenechaný do správy, nájmu alebo užívania,

daňová povinnosť vzniká **k 1. januáru** zdaňovacieho obdobia po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom pozemku, ktorý je predmetom dane. Ak v priebehu roka zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie pozemku, **daňová povinnosť zaniká 31. decembra** zdaňovacieho obdobia. Na vyrubenie dane je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia nastanú zmeny skutočností, ktoré majú rozhodujúci vplyv pre daňovú povinnosť, na tieto zmeny sa v priebehu roka neprihliada.

Výnimkou z tohto ustanovenia sú nehnuteľnosti, ktoré sa nadobúdajú v priebehu roka **vydražením** a nehnuteľnosti nadobudnuté **dedením**. Ak daňovník nadobudne nehnuteľnosť vydražením, daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti. Pri nadobudnutí nehnuteľnosti dedením v priebehu zdaňovacieho obdobia daňová povinnosť dedičovi vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve.

4.3 Daň zo stavieb

Zákon o miestnych daniach upravuje daň zo stavieb v § 9 až § 12a.

Predmet dane

Zákon o miestnych daniach upravuje v § 10 ods. 1 predmet dane zo stavieb. V uvedenom ustanovení sú stavby rozdelené podľa druhu a účelu ich využitia.

Predmetom dane zo stavieb sú:

- a) **Stavby na bývanie a drobné stavby**, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu. Tieto stavby je potrebné definovať podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“) a tým zabezpečiť jednotný výklad práva.

Stavby na bývanie sú v zmysle § 43b ods. 1 stavebného zákona bytové budovy, ktorých aspoň polovica podlahovej plochy je určená na bývanie. Medzi takéto bytové budovy podľa stavebného poriadku patria bytové domy¹¹, rodinné domy¹² a ostatné budovy na bývanie ako napríklad detské domovy, domovy dôchodcov alebo útulky pre bezdomovcov. Zákon o miestnych daniach v tomto bode však **odkazuje len na § 43 ods. 1 písm. a) a b)** stavebného zákona, čiže z uvedeného dôvodu stavby, ktoré stavebný zákon označuje ako „ostatné stavby na bývanie“ nie je možné zaradiť do predmetu dane zo stavieb ako „stavby na bývanie a drobné stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu“. Predmetné stavby sa do predmetu dane zo stavieb zaradia ako ostatné stavby neuvedené podľa § 10 ods. 1 písm. i) zákona o miestnych daniach.

Drobné stavby vymedzuje § 139b ods. 6 až 8 stavebného zákona. Drobné stavby sú stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu (hlavná stavba napr. *rodinný dom*) a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie (napr. *kôlne, letné kuchyne, sauny, úschovne bicyklov, pivnice, žumpy atď.*).

11 **Bytový dom** podľa § 43b ods. 2 stavebného zákona je budova určená na bývanie pozostávajúca zo štyroch a z viacerých bytov so spoločným hlavným vstupom z verejnej komunikácie. **Byt** je podľa § 43b ods. 4 stavebného zákona obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím, určený na trvalé bývanie.

12 **Rodinný dom** je podľa § 43b ods. 3 budova určená predovšetkým na rodinné bývanie so samostatným vstupom z verejnej komunikácie, ktorá má najviac tri byty, dve nadzemné podlažia a podkrovia.

- b) Stavby na pôdohospodársku produkciu, skleníky, stavby pre vodné hospodárstvo, stavby využívané na skladovanie vlastnej pôdohospodárskej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu.
- c) Chaty a stavby na individuálnu rekreáciu. Do tejto kategórie zaraďujeme aj chaty vo vlastníctve podnikateľských subjektov, a to ja v prípade, že sa užívajú na iné účely. Podstatné je pod akým druhom je stavba zapísaná v katastri nehnuteľností. Pri chatách až zmena druhu stavby alebo jej časti, ktorú vykoná na základe rozhodnutia stavebný úrad, ovplyvní zmenu zaradenia tejto stavby do predmetu dane zo stavieb podľa skutočného účelu jej využitia.
- d) Samostatne stojace garáže.
- e) Stavby hromadných garáží.
- f) Stavby hromadných garáží umiestnené pod zemou.

Zákonodarca tým, že garáže upravil v rôznych bodoch, umožnil obci jednoduchšie určenie rôznej sadzby dane zo stavieb pri týchto stavbách.

- g) Priemyselné stavby, stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu, stavby využívané na skladovanie vlastnej produkcie vrátane stavieb na vlastnú administratívu,
- h) Stavby na ostatné podnikanie a na zárobkovú činnosť, skladovanie a administratívu súvisiacu s ostatným podnikaním a so zárobkovou činnosťou. Do tejto skupiny sa zaraďujú stavby, ktoré nemožno zaradiť ani pod jeden z predchádzajúcich bodov (napr. *hotely, penzióny, nákupné centrá, banky atď.*).
- i) Ostatné stavby v predchádzajúcich písmenách a) až h) neuvedené. Ide o všetky stavby, ktoré nie je možné zaradiť pod predchádzajúce body (napr. *internáty, úrady, sídla nadácií, domovy dôchodcov, útulky pre bezdomovcov atď.*).

Predmetom dane zo stavieb je stavba, ktorá má jedno alebo viac nadzemných alebo podzemných podlaží. **Podlažím** sa rozumie časť vnútorného priestoru stavby vymedzená podlahou a stropnou, prípadne strešnou konštrukciou. Stavby musia byť spojené so zemou pevným základom alebo ukotvené pilótami.

Užívanie resp. neužívanie stavby nemá žiaden vplyv na výber dane zo stavieb.

Príklad:

Majiteľ rodinného domu vykonáva rozsiahlu rekonštrukciu tohto domu, ktorá jemu a jeho rodine znemožní v dome bývať jeden celý rok. Napriek tomu, je majiteľ domu ako daňovník povinný zaplatiť daň z nehnuteľnosti za tento dom.

Iná situácia by nastala, ak by obec VZN oslobodila stavby, ktorých využitie je obmedzené z dôvodu rozsiahlej rekonštrukcie podľa § 17 ods. 3 písm. c). V tomto prípade musí majiteľ rodinného domu požiadať obec o oslobodenie od dane. Obec oslobodí od dane na základe žiadosti daňovníka, nie automaticky.

Zákon o miestnych daniach § 10 ods. 3 vymedzuje, ktoré stavby nie sú predmetom dane zo stavieb. Takýmito stavbami sú stavby s bytmi a nebytovými priestormi, ktoré podliehajú režimu dane z bytov a stavby priehrad, vodovodov, kanalizácií a zariadení na ochranu pred povodňami.

Zámerom zákona o miestnych daniach je zdaňovať stavby podľa ich skutočného účelu využitia. Zaradenie stavby do hore uvedených kategórií je rozhodujúce pre určenie výšky dane zo stavieb.

Zákon o miestnych daniach nepodmieňuje vyrúbenie dane stavebným povolením alebo kolaudačným konaním, jasne definuje, že pre zdanenie je podstatný účel využitia a skutočnosť, že sa užívajú. Na základe uvedeného sú **predmetom dane zo stavieb aj čierne stavby**.

Zákon o miestnych daniach v § 17 určuje, ktoré nehnuteľnosti (aj stavby) sú od dane oslobodené. Pôjde o stavby:

- a) vo vlastníctve obce (napr. *obecný úrad*),
- b) vo vlastníctve iného štátu, ktoré využívajú fyzické osoby s imunitou podľa medzinárodného práva (napr. *veľvyslanectvo*),
- c) vo vlastníctve cirkví a náboženských spoločností registrovaných štátom, ktoré slúžia na vzdelávanie, vedeckovýskumné účely alebo obrady (napr. *kostol*),
- d) vo vlastníctve verejných vysokých škôl slúžiace na vysokoškolské vzdelávanie alebo vedeckovýskumné účely (napr. *budova konkrétnej fakulty*),
- e) vo vlastníctve verejných výskumných inštitúcií (napr. *Slovenská akadémia vied*),
- f) vo vlastníctve štátu alebo samosprávneho kraja slúžiace materským školám a na základné a stredné vzdelávanie,
- g) vo vlastníctve Slovenského Červeného kríža.

Zákon o miestnych daniach v § 17 ods. 3 umožňuje obci ustanoviť VZN, že niektoré stavby budú od dane zo stavieb oslobodené alebo môže daň zo stavieb pre vybrané stavby znížiť. Môže ísť napríklad o stavby:

- a) vo vlastníctve poskytovateľov sociálnych služieb, občianskych združení, športových klubov;
- b) vo vlastníctve sociálne znevýhodnených fyzických osôb- osôb starších ako 62 rokov, osôb s ťažkým zdravotným postihnutím, osôb v hmotnej núdzi;
- c) vo vlastníctve registrovaného sociálneho podniku,
- d) slúžiace školám, zdravotníckym zariadeniam, zariadeniam na pracovnú rehabilitáciu;
- e) kiná, divadlá, amfiteátre, knižnice, múzeá;
- f) a ďalšie.

Daňovník

Daňovníkom dane zo stavieb je predovšetkým vlastník stavby. Vlastníctvo nehnuteľnosti je možné nadobudnúť kúpou, darovacou alebo inou zmluvou (napr. *zámennou zmluvou*), dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom, pričom ak ide o:

- a) zmluvný prevod - vlastníctvo sa nadobúda vkladom do katastra nehnuteľností (právoplatným rozhodnutím o povolení vkladu);
- b) dražbu - vlastníctvo k predmetu dražby sa nadobúda dňom určeným osobitným predpisom, podľa ktorého bola dražba vykonaná (napr. udelenie príklepu, ak vydražiteľ zaplatil najvyššie podanie a súd udelenie príklepu schválil)

- c) na základe rozhodnutia štátneho orgánu - vlastníctvo sa nadobúda dňom určeným v tomto rozhodnutí (napr. rozhodnutím správneho orgánu o vyvlastnení veci), pričom ak nie je deň určený v rozhodnutí, vlastníctvo sa nadobúda dňom právoplatnosti rozhodnutia
- d) dedenie - vlastníctvo sa nadobúda dňom smrti poručiteľa
- e) nadobúdanie vlastnou výstavbou.

Stavby vo vlastníctve štátu, obce alebo vyššieho územného celku je možné prenechať do správy podľa osobitných zákonov, ktorými sú napr.:

- a) zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu,
- b) zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku,
- c) zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí,
- d) zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov.

Daňovníkom dane zo stavieb je nájomca iba v prípade, ak je stavba v správe Slovenského pozemkového fondu. Slovenský pozemkový fond je právnická osoba zapísaná do podnikového registra, pričom nie je zriadený na podnikanie. Činnosť Slovenského pozemkového fondu upravuje § 34 a nasl. zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov.

Ak daňovníka nemožno určiť ani jedným z vyššie uvedených spôsobov (nie je možné určiť vlastníka, správcu ani nájomcu), daňovníkom dane zo stavieb je fyzická alebo právnická osoba, ktorá stavbu skutočne užíva. Toto ustanovenie opäť potvrdzuje možnosť zdaníť aj čierne stavby, pri ktorých oficiálne neexistuje ani vlastníč, správca alebo nájomca.

V prípade, že je stavba vo vlastníctve viacerých daňovníkov, daňovníkom dane zo stavieb je každý spoluvlastník podľa výšky svojho podielu. Spoluvlastníci sa môžu dohodnúť a spomedzi seba určiť zástupcu, ktorý ich bude zastupovať pri podávaní daňového priznania a pri platení dane. V prípade, že zástupca, ktorého si spoluvlastníci spomedzi seba určili, vyrubenú daň nezaplatí, ostatní spoluvlastníci za daň ručia do výšky svojho podielu na dani. Ak je stavba v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, daňovníkom dane zo stavieb sú obaja manželia, ktorí ručia za daň spoločne a nerozdielne. Úpravu platenia dane z nehnuteľností pri bezpodielovom spoluvlastníctve zaviedla novela zákona o miestnych daniach z. č. 460/2011, ktorou zákonodarca reagoval na prax, ktorá si vyžadovala jednoznačnú úpravu platenia dane a ručenia za ňu.

Spôsob výpočtu dane

Daň zo stavieb sa vypočíta ako **súčin základu dane podľa § 11** zákona o miestnych daniach a **ročnej sadzby dane zo stavieb podľa § 12** zákona o miestnych daniach.

Základom dane zo stavieb je výmera zastavanej plochy stavby v m². **Zastavanou plochou** stavby sa rozumie pôdorys stavby na úrovni najrozsiahlejšej nadzemnej časti stavby. Prečnievajúca časť strešnej konštrukcie stavby sa do zastavanej plochy stavby nezapočítava.

Ročná sadzba dane z pozemkov je v § 12 ods. 1 zákona o miestnych daniach všeobecne upravená na **0,033 EUR** za každý aj začatý m² zastavanej plochy.

Ročnú sadzbu dane môže obec všeobecne záväzným nariadením zvýšiť alebo znížiť od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. Obec môže všeobecne záväzným nariadením určiť rôzne sadzby

dane pre jednotlivé druhy stavieb. Zákon o miestnych daniach ohraničuje túto právomoc obce tým, že takto určená ročná sadzba dane zo stavieb nesmie presiahnuť desaťnásobok najnižšej ročnej sadzby dane zo stavieb určenej vo všeobecne záväznom nariadení obce.

Príklad:

Rodinný dom má zastavanú plochu 100 m². Rodinný dom má okrem prízemnia ďalšie dve podlažia. Mesto vo všeobecne záväznom nariadení má upravenú sadzbu dane pre stavby v zóne 1 (mesto môže jednotlivé časti rozdeliť na zóny: napr. zóna 1 je centrum mesta) na 0,45 EUR za m². Mesto má príplatok za každé podlažie určený na sumu 0,33 EUR.

(ročná sadzba dane zo stavieb za m² + počet ďalších podlaží x príplatok za podlažie) x výmera zastavanej plochy stavby za každý aj začatý m² = daň

$$(0,45 + 2 \times 0,33) \times 100 = 111 \text{ EUR}$$

Daň zo stavieb bude za uvedených podmienok vyrubená v sume 111 EUR.

Ak stavba slúži na viaceré účely, na ktoré sú určené rôzne sadzby dane a príplatkov za podlažie, pomerná časť základu dane sa zistí ako pomer podlahovej plochy časti stavby využíwanej na jednotlivý účel využitia k celkovej podlahovej ploche stavby. Postup výpočtu základu dane ustanovuje § 17 ods. 6 zákona o miestnych daniach. Pri výpočte dane zo stavieb sa v takomto prípade postupuje nasledovne:

- a.i.1. Výmera podlahových plôch časti stavby, ktorá je oslobodená od dane zo stavieb v m² vydelená výmerou podlahovej plochy všetkých podlaží stavby v m²
- a.i.2. Podiel vypočítaný podľa bodu 1 zaokrúhlený na stotiny nadol, sa odpočíta od čísla 1
- a.i.3. Rozdielom zisteným podľa bodu 2 sa vynásobí celková výmera stavbou zastavanej plochy v m²

Príklad:

Spoločnosť vlastní 3-podlažnú budovu s výmerou zastavanej plochy 500 m². Prízemie s podlahovou plochou 400 m² slúži ako predajňa. Na druhom podlaží s výmerou podlahovej plochy 370 m² je zriadený denný stacionár pre dôchodcov. Na treťom poschodí s výmerou 370 m² sa nachádza knižnica. Obec vo všeobecne záväznom nariadení zaviedla oslobodenie od dane zo stavieb, ktoré slúžia na účely sociálnej pomoci a aj knižnice. Ročná sadzba pre daň zo stavieb je 1 EUR na m². Ako sa vypočíta základ dane zo stavieb?

Na správne zaradenie stavieb do predmetu dane je podstatné, na aký účel sa stavba využíva, a to bez ohľadu na to, či sa stavba alebo jej časť prenajíma alebo ju využíva vlastník nehnuteľnosti.

1. *Podiel = podielu podlahových plôch oslobodenej časti stavby : celkovou výmera*

$$(370 \text{ m}^2 + 370 \text{ m}^2) : (420 \text{ m}^2 + 370 \text{ m}^2 + 370 \text{ m}^2) = 450 \text{ m}^2 : 750 \text{ m}^2 = 0,63$$

2. *Rozdiel = 1 – Podiel*

$$1 - 0,63 = 0,37$$

3. *Základ dane = rozdiel x celkovej zastavanej plochy*

$$0,37 \times 500 = 185 \text{ m}^2$$

V uvedenom prípade sa daň zo stavieb pre časť stavby, v ktorej je zriadená predajňa zmiešaného tovaru, počíta zo základu dane s výmerou 185 m².

Základ dane x sadzba = daň

185 m² x 1 EUR = 185 EUR

Spoločnosť zaplatí daň zo stavieb za trojpodlažnú budovu v sume 185 EUR.

Zdaňovacie obdobie

Podľa zákona o miestnych daniach zdaňovacím obdobím pre daň zo stavieb je **kalendárny rok**.

V zmysle § 18 zákona o miestnych daniach, ak sa fyzická osoba alebo právnická stala vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom stavby, ktorá je predmetom dane podľa § 10 tohto zákona v priebehu roka, daňová povinnosť mu za tento rok nevzniká. Daňová povinnosť vzniká **k 1. januáru** zdaňovacieho obdobia po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom stavby, ktorá je predmetom dane. Ak v priebehu roka zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie stavby, **daňová povinnosť zaniká 31. decembra** zdaňovacieho obdobia. Na vyrubenie dane je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia nastanú zmeny skutočností, ktoré majú rozhodujúci vplyv pre daňovú povinnosť, na tieto zmeny sa v priebehu roka neprihliada.

Výnimkou z tohto ustanovenia sú nehnuteľnosti, ktoré sa nadobúdajú v priebehu roka **vydražením** a nehnuteľnosti nadobudnuté **dedením**. Ak daňovník nadobudne nehnuteľnosť vydražením, daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti. Pri nadobudnutí nehnuteľnosti dedením v priebehu zdaňovacieho obdobia daňová povinnosť dedičovi vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve.

4.4 Daň z bytov a z nebytových priestorov

Zákonná úprava sa nachádza v ustanoveniach § 13 až § 16a zákona o miestnych daniach.

Predmet dane

Predmetom dane z bytov v bytovom dome sú byty alebo nebytové priestory nadobudnuté do vlastníctva v zmysle zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“). Režimom dane z bytov sa zdaňujú iba tie byty v bytovom dome, v ktorom aspoň jeden byt alebo nebytový priestor nadobudli do vlastníctva fyzické osoby alebo právnické osoby.

Ak byt alebo jeho časť slúži k 1. januáru na iný účel ako na bývanie, takýto byt alebo časť bytu sa na účely zákona o miestnych daniach bude považovať za nebytový priestor. Toto ustanovenie spresňuje predmet dane z bytov a predchádza problémom v praxi.

Bytom sa v zmysle § 2 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť ako samostatné bytové jednotky.

Nebytovým priestorom sa podľa § 2 ods. 3 zákona o vlastníctve bytov rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu určené na iné účely ako na bývanie; nebytovým priestorom nie je príslušenstvo bytu¹³ ani spoločné časti domu¹⁴ a spoločné zariadenia domu.¹⁵

Daňovník

Daňovníkom dane z bytov je :

- a) vlastník bytu alebo nebytového priestoru, ktorý nadobudol byt alebo nebytový priestor do vlastníctva v súlade so zákonom o vlastníctve bytov a nebytových priestorov,
- b) správca bytu alebo nebytového priestoru vo vlastníctve štátu, správca bytu alebo nebytového priestoru vo vlastníctve obce, správca bytu alebo nebytového priestoru vo vlastníctve vyššieho územného celku.

Režim spoluvlastníctva je podobný ako pri dani z pozemkov a dani z nehnuteľnosti. Ak byt alebo nebytový priestor vlastní niekoľko spoluvlastníkov, daňovníkom dane je každý spoluvlastník do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu. Zákon umožňuje, aby si spoluvlastníci na základe dohody určili zástupcu a ostatní spoluvlastníci za daň ručia do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu. Ak k takejto dohode nedôjde, daňovníkom dane je každý spoluvlastník do výšky svojho podielu na dani. Aj pri dani z bytov zákon upravuje daňovníkov dane v prípade bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ak je byt alebo nebytový priestor v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, daňovníkom dane z bytov sú obaja manželia, ktorí ručia za daň spoločne a nerozdielne.

Spôsob výpočtu dane

Daň z bytov sa vypočíta ako súčin základu dane podľa § 15 a ročnej sadzby dane podľa § 16 zákona o miestnych daniach.

Základ dane je výmera podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru v m².

Podlahovou plochou bytu je podľa § 2 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov plocha všetkých miestností bytu a miestností, ktoré tvoria príslušenstvo bytu bez lodžii a balkónov.

Príslušenstvo bytu vymedzuje § 121 ods. 2 [Občianskeho](#) zákonníka, podľa ktorého príslušenstvom bytu sú vedľajšie miestnosti a priestory určené na to, aby sa s bytom užívali. Príslušenstvo bytu môžu byť priestory, ktoré sú s bytom spojené (napr. kúpeľňa) alebo aj priestory, ktoré sú mimo bytu (napr. pivnica, sklad). Na základe uvedeného k výmere podlahovej plochy bytu sa pripočítava aj výmera príslušenstva bytu čiže napr. výmera pivnice.

Ročná sadzba dane z bytov je v zákone o miestnych daniach upravená na sumu 0,033 EUR za každý aj začatý m² podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru.

13 § 121 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Príslušenstvom bytu sú vedľajšie miestnosti a priestory určené na to, aby sa bytom užívali. Napr. pivnica.

14 § 2 ods. 4 zákona o vlastníctve bytov: Spoločnými časťami domu sa rozumejú časti domu nevyhnutné na jeho podstatu a bezpečnosť, najmä základy domu, strechy, chodby, obvodové múry, priečelia, vchody, schodištia, spoločné terasy, podkrovia, povaly, vodorovné nosné a izolačné konštrukcie a zvislé nosné konštrukcie.

15 § 2 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov: Spoločnými zariadeniami domu sa rozumejú zariadenia, ktoré sú určené na spoločné užívanie a slúžia výlučne tomuto domu, a to aj v prípade, ak sú umiestnené mimo domu. Takýmito zariadeniami sú najmä kotolne vrátane technologického zariadenia, kočíkárne, bleskozvody, komíny, vodovodné/teplonosné/kanalizačné/ elektrické/plynové prípojky.

Obec podobne ako pri dani z pozemkov a dani zo stavieb môže ročnú sadzbu dane z bytov za byt VZN podľa miestnych podmienok v obci, jej jednotlivjej časti alebo v jednotlivom katastrálnom území znížiť alebo zvýšiť s účinnosťou od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. Ročná sadzba dane z bytov nesmie presiahnuť 10-násobok najnižšej ročnej sadzby dane z bytov za byt ustanovenej všeobecne záväzným nariadením, ak ustanovenie § 104g ods. 4 zákona o miestnych daniach neustanovuje inak.

Ustanovenie § 104g ods. 4 zákona o miestnych daniach upravuje znižovanie násobku, ktorý si správca dane ustanovil podľa predpisov účinných do 30. novembra 2012, na 10-násobok, najneskôr pri určení sadzieb dane z bytov za byt na zdaňovacie obdobie roku 2024. Obdobie 2024 je určené z toho dôvodu, aby za ten čas si obce zregulovali príjem do rozpočtov tak, aby to bolo v súlade so zákonom o miestnych daniach a aby túto zmenu pocítili čo najmenej na svojom hospodárení (systém tzv. *nožnice*).

Okrem ročnej sadzby dane z bytov za byt sa zaviedla možnosť pre obec VZN určiť ročnú sadzbu dane z bytov za nebytový priestor, ak nebytový priestor slúži na rôzne účely. Takto ustanovená sadzba dane z bytov za nebytový priestor v bytovom dome nesmie presiahnuť 10-násobok najnižšej ročnej sadzby dane z bytov za nebytový priestor v bytovom dome ustanovenej všeobecne záväzným nariadením.

Príklad:

Fyzická osoba kúpila dvojizbový byt na treťom poschodí s rozlohou 60 m² a balkónom s rozlohou 6 m². K bytu patrí aj pivnica, ktorá sa nachádza na prízemí s výmerou podlahovej plochy 8 m² a nebytový priestor na garážovanie s rozlohou 15 m². Aká bude daň z bytov, ak obec vo VZN určila ročnú sadzbu dane z bytov za byt za každý aj začatý m² podlahovej plochy bytu 0,17 EUR/m² a ročnú sadzbu dane z bytov za nebytový priestor určený na garážovanie za každý aj začatý m² 0,995 EUR/m².

(podlahová plocha bytu + podlahová plocha pivnice) x sadzba dane za byt + (podlahová plocha garáže x ročná sadzba dane za nebytový priestor) = daň z bytov

*(60 m² + 8 m²) x 0,17 EUR + (15 m² x 0,995 EUR) = 26,485 EUR » **daň sa zaokrúhľuje na eurocenty nadol**, čiže výsledná suma dane z bytov je 26,48 EUR*

Rozloha balkónu sa v zmysle § 2 ods. 7 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov nezapočítava do podlahovej plochy bytu, teda balkón nepodlieha dani z bytov.

Zdaňovacie obdobie

Podľa zákona o miestnych daniach zdaňovacím obdobím pre daň z nehnuteľností je **kalendárny rok**, čiže uvedené sa vzťahuje aj na daň z bytov a nebytových priestorov.

V zmysle § 18 zákona o miestnych daniach, ak sa fyzická osoba alebo právnická stala vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom bytu alebo nebytového priestoru, ktorý je predmetom dane podľa § 14 tohto zákona v priebehu roka, daňová povinnosť mu za tento rok nevzniká. Daňová povinnosť vzniká **k 1. januáru** zdaňovacieho obdobia po zdaňovacom období, v ktorom sa daňovník stal vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom stavby, ktorá je predmetom dane. Ak v priebehu roka zanikne vlastníctvo alebo správa, **daňová povinnosť zaniká 31. decembra** zdaňovacieho obdobia. Na vyrubenie dane je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia nastanú zmeny skutočností, ktoré majú rozhodujúci vplyv pre daňovú povinnosť, na tieto zmeny sa v priebehu roka neprihliada.

Výnimkou z tohto ustanovenia sú byty a nebytové priestory, ktoré daňovník nadobudne v priebehu zdaňovacieho obdobia **vydražením** alebo **dedením**. Ak daňovník nadobudne byt alebo nebytový priestor vydražením, daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom

sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti. Pri nadobudnutí bytu alebo nebytového priestoru dedením v priebehu zdaňovacieho obdobia daňová povinnosť dedičovi vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľnosti na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve.

4.5 Úprava daňového procesu vzťahujúca sa na dane z nehnuteľností

Oznamovacia povinnosť daňovníka

Daňovník (fyzická osoba/právnická osoba) je povinný oznámiť obci skutočnosti, na základe ktorých mu vzniká, mení sa alebo zaniká daňová povinnosť v zmysle zákona o miestnych daniach. Pôjde najmä o nasledovné skutočnosti:

- a) kúpa, predaj nehnuteľnosti,
- b) zdedenie nehnuteľnosti,
- c) získanie nehnuteľnosti darovaním alebo darovanie nehnuteľnosti,
- d) vydraženie nehnuteľnosti,
- e) zmena nehnuteľnosti (napr. *rozdelenie pozemku vporiadaním BSM*).

Priznanie k dani z nehnuteľnosti (vrátane čiastkového priznania, opravného priznania a dodatočného priznania) sa podáva na príslušnom mestskom/obecnom úrade, zaslaním poštou alebo elektronickým podaním.

Priznanie k dani z nehnuteľnosti

Priznanie k dani z nehnuteľnosti je daňovník povinný podať obci podľa § 99a ods. 1 zákona o miestnych daniach do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť. Pre podanie priznania dani k nehnuteľnosti je rozhodujúci **stav k 1. januáru** zdaňovacieho obdobia. Priznanie k dani z nehnuteľností sa podáva vtedy, ak daňovníkovi vznikla prvá povinnosť na podanie priznania k dani z nehnuteľnosti, teda doposiaľ ešte nepodal žiadne priznanie k dani z nehnuteľnosti.

Priznanie sa nepodáva v prípade, že:

- a) pozemky, stavby, byty a nebytové priestory sú vo vlastníctve obce, ktorá je správcou dane z nehnuteľností,
- b) pozemky, stavby, byty a nebytové priestory sú vo vlastníctve alebo správe mestských častí v Bratislave a Košiciach,
- c) pozemky a stavby sú vo vlastníctve iného štátu užívané fyzickými osobami, ktoré používajú výsady a imunitu podľa medzinárodného práva a nie sú štátnymi občanmi Slovenskej republiky za predpokladu, že je zaručená vzájomnosť.

Príklad:

- I. *Osoba kúpila pozemok v decembri 2017 (vlastník pozemku) a tak nadobudla svoju prvú nehnuteľnosť. Katastrálny úrad však povolil vklad o vlastníctve až 08.01.2018. Vlastník pozemku v takomto prípade nemusí podať priznanie k dani z nehnuteľností do 31.01.2018, keďže k 01.01.2018 ešte nebol vlastníkom podľa zákona. Rozhodnutie na zaplatenie dane z pozemku za rok 2018 bude zaslané ešte predchádzajúcemu majiteľovi. Vlastníkovi pozemku vznikne povinnosť podať priznanie k dani z nehnuteľností až nasledujúci rok, a to do 31.01.2019.*

- II. *Osoba kúpila pozemok v decembri 2017 (vlastník pozemku) a katastrálny úrad povolil vklad o vlastníctve ešte v decembri 2017. Vlastník pozemku musí podať priznanie k dani z nehnuteľností najneskôr do 31.01.2018 a zaplatiť daň z pozemku za rok 2018.*

Z dikcie zákona vyplýva, že na vyrubenie dane je rozhodujúci stav k 1. januáru zdaňovacieho obdobia a na zmeny, ktoré nastanú v priebehu roka sa neprihliada. Uvedené neplatí v prípade, že nehnuteľnosť bola nadobudnutá vydražením alebo dedením.

Daňová povinnosť pri nehnuteľnosti nadobudnutej vydražením podľa § 18 ods. 2 zákona o miestnych daniach vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa vydražiteľ stal vlastníkom nehnuteľnosti alebo prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni schválenia príklepu súdom. Na druhej strane pri zániku vlastníckych práv k nehnuteľnosti vydražením daňová povinnosť zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom zanikli vlastnícke práva k vydraženej nehnuteľnosti.

Príklad:

Firma do času, kým v dražbe nenadobudla vlastnícke práva k stavbe, nebola daňovníkom dane z nehnuteľnosti na území obce. Vlastnícke práva k stavbe nadobudla príklepom súdu dňa 20.6.2018. Postup firmy pri podaní priznania k dani z nehnuteľností je nasledovný:

Firme vznikla daňová povinnosť prvým dňom nasledujúceho mesiaca – 1.7.2018. Lehota na podanie priznania k dani z nehnuteľností je v takomto prípade podľa § 99a ods. 3 zákona o miestnych daniach 30 dní. Firma je povinná podať priznanie k dani z nehnuteľností do 31.7.2018, v ktorom vyplní oddiel daň z bytov.

Podobne ako nehnuteľnosti nadobudnuté vydražením sa aj nehnuteľnosti nadobudnuté dedením spravujú osobitnou úpravou. Pri nadobudnutí **nehnuteľnosti dedením daňová povinnosť** vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa dedič stal vlastníkom nehnuteľností na základe právoplatného osvedčenia o dedičstve alebo rozhodnutia o dedičstve. Ak daňovník nadobudne nehnuteľnosť v priebehu zdaňovacieho obdobia vydražením **alebo dedením**, je povinný podať priznanie k tejto dani v priebehu zdaňovacieho obdobia, a to v lehote do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti. Táto právna úprava má svoje logické odôvodnenie. Poručiteľ nemôže plniť daňovú povinnosť. Kým pri vydražení má ten, čo mu zanikli vlastnícke práva k vydraženej nehnuteľnosti daňovú povinnosť do konca mesiaca, v ktorom bola nehnuteľnosť vydražená, pri nadobudnutí dedením vzniká časový úsek medzi smrťou poručiteľa a nadobudnutím daňovej povinnosti dediča, v ktorom daňovú povinnosť k nehnuteľnosti nemá nik.

Príklad:

Poručiteľ zomrel 12.2.2018. Do tejto doby obec ešte nevyrubila daň z nehnuteľnosti. Poručiteľ po sebe zanechal nehnuteľný majetok - rodinný dom. Konanie o dedičstve skončilo právoplatným rozhodnutím o dedičstve 20.5.2018. Dedičovi rodinného domu vznikla daňová povinnosť prvým dňom nasledujúceho mesiaca od právoplatného rozhodnutia o dedičstve – 1.6.2018. V lehote 30 dní, čiže do 1.7.2018 musí dedič podať daňové priznanie. Na základe podaného daňového priznania obec vyrubí dedičovi daň alikvotne za mesiace jún až december. Obec nemá zákonný nárok vymáhať od dediča daň za celý rok, napriek tomu, že dom po celú dobu užíval.

Čiastkové priznanie k dani z nehnuteľnosti

Čiastkové priznanie v zmysle § 99b ods. 1 zákona o miestnych daniach podáva daňovník, ktorý už podal priznanie k dani z nehnuteľností (podľa bodu 4.5.2) a v priebehu zdaňovacieho obdobia alebo v niektorom z nasledujúcich zdaňovacích období daňovníkovi

- a) vznikne ďalšia daňová povinnosť (napr. kúpi byt),

- b) zmenia sa skutočnosti, ktoré majú podstatný vplyv na daňovú povinnosť (zmena rozlohy pozemku), alebo
- c) daňová povinnosť k týmto daniam alebo niektorej z nich zanikne (napr. *predaj garáže*).

Čiastkové priznanie k dani z nehnuteľnosti sa podáva do 31. januára so stavom k 1. januáru zdaňovacieho obdobia. Postup je rovnaký ako pri prvom podaní priznania k dani z nehnuteľnosti. Daňovník podáva čiastkové daňové priznanie, ak sa stane vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti, alebo nastanú také zmeny, ktoré nebudú v súlade s dovtedy podaným priznaním napr. *dôjde k zmene druhu pozemku, účelu stavby atď.*

Čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností daňovník podáva aj v prípade, ak podal priznanie a následne prestane byť vlastníkom, správcom, nájomcom alebo užívateľom nehnuteľnosti. Pretože pri dani z nehnuteľností sa na zmeny skutočností, ktoré nastanú v priebehu zdaňovacieho obdobia, neprihliada, čiastkové priznanie sa podáva so stavom k 1. 1. zdaňovacieho obdobia v lehote do 31. januára príslušného zdaňovacieho obdobia.

Príklad:

Fyzická osoba podala priznanie prvýkrát v lehote do 31. januára 2015, v ktorom uviedla pozemok -záhrada s výmerou 1 000 m² a stavbu 2-podlažnej rekreačnej chaty so zastavanou plochou s výmerou 40 m². Na základe podaného priznania správca dane vyrubil fyzickej osobe na zdaňovacie obdobie roku 2015 daň z nehnuteľností rozhodnutím.

V júni 2015 táto fyzická osoba nadobudla do vlastníctva 2-izbový byt s výmerou podlahovej plochy 54 m². Pretože nadobudnutím bytu vznikla fyzickej osobe ďalšia daňová povinnosť k 1. 1. 2016, bude povinná v lehote do 31. 1. 2016 podať čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností. Daňovník označí krížikom, že ide o čiastkové priznanie a v tlačive vyplní oddiel daň z bytov.

Ak v novembri 2017 fyzická osoba predá 2-izbový byt, v dôsledku čoho jej zanikne daňová povinnosť k dani z bytov k tejto nehnuteľnosti dňa 31. 12. 2017. Daňovník bude povinný podať čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností do 31. 1. 2017, v ktorom označí, že ide o čiastkové priznanie so zánikom daňovej povinnosti a do obálky vloží vyplnený oddiel – daň z bytov.

Osobitná úprava sa vzťahuje na podávanie čiastkového priznania pri nadobudnutí nehnuteľnosti vydražením alebo dedením. Daňovník, ktorý už podal priznanie a v priebehu zdaňovacieho obdobia nadobudne nehnuteľnosť vydražením, je povinný podať obci čiastkové priznanie k tejto nehnuteľnosti, a to v lehote do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti. Daňová povinnosť v tomto prípade vzniká prvým dňom nasledujúceho mesiaca pod dni, v ktorom daňovník nadobudol nehnuteľnosť vydražením alebo dedením.

Príklad:

Fyzická osoba v roku 2015 bola daňovníkom dane z nehnuteľností. Dňa 5. 4. 2018 nadobudne nehnuteľnosti na základe právoplatného rozhodnutia o dedičstve. Daňová povinnosť k zdedeným nehnuteľnostiam vznikne dedičovi prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom sa stane vlastníkom nehnuteľnosti, t. j. 1. 5. 2018, a čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností bude povinná podať do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti, t. j. od 31. 5. 2018. Obec vyrubí daň k zdedeným nehnuteľnostiam za mesiace máj až december 2018.

Opravné a dodatočné priznanie k dani z nehnuteľnosti

Ak daňovník podal priznanie k dani z nehnuteľností a následne zistí, že údaje, ktoré v ňom uviedol, nie sú správne, môže podať **opravné priznanie** do lehoty na podanie priznania alebo čiastkového priznania. Ak daňovník podá opravné priznanie a v lehote na podanie opravného priznania opätovne

zistí, že ani v opravnom priznaní neuviedol správne údaje, môže do lehoty na podanie priznania alebo čiastkového priznania podať opätovne opravné priznanie. Obec pri vyrubení dane vychádza z posledného podaného opravného priznania, pričom na dovtedy podané priznanie, čiastkové priznanie alebo predchádzajúce opravné priznanie neprihliada.

Okrem možnosti podať opravné priznanie zákon upravuje aj povinnosť podať **dodatočné priznanie**. Dodatočné priznanie je daňovník povinný podať, ak zistí po uplynutí lehoty na podanie priznania alebo čiastkového priznania, že v priznaní alebo čiastkovom priznaní k dani z nehnuteľností neuviedol správne údaje. Dodatočné priznanie k uvedeným daniam alebo k niektorej z nich je daňovník povinný podať najneskôr do štyroch rokov od konca roka, v ktorom vznikla povinnosť podať priznanie k dani z nehnuteľností. Daňovník vyznačí o aký druh priznania (opravné priznanie alebo dodatočné priznanie) sa jedná. Dodatočným priznaním nie je možné meniť účel využitia stavby.

Príklad:

Daňovník podal priznanie k dani z nehnuteľností v lehote do 31. 1. 2015 k trom stavbám. Z dôvodu nadobudnutia vlastníckych práv vydražením 12. 5. 2017 daňovníkovi vznikla nová daňová povinnosť k dani z nehnuteľností dňa 1. 6. 2017 a v lehote do 1. 7. 2017 podal čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností, v ktorom zaradil stavbu podľa toho, ako je zapísaná v katastri nehnuteľností. Následne zistil, že nesprávne zaradil stavbu do predmetu dane zo stavieb, pretože stavba sa zaradí do predmetu dane podľa jej skutočného užívania. Keďže ešte neuplynula lehota na podanie čiastkového priznania, daňovník podal dňa 26. 6. 2017 opravné priznanie k dani z nehnuteľností, v ktorom stavbu zaradil podľa skutočného účelu využitia stavby. V uvedenom prípade správca dane pri vyrubení dane vychádza z opravného priznania a na predtým podané čiastkové priznanie neprihliada.

Príklad:

Daňovníkovi z dôvodu nadobudnutia pozemku v priebehu roka 2017 vznikla daňová povinnosť k 1. 1. 2018 a v lehote na podanie priznania (do 31. 1. 2018) je povinný podať priznanie k dani z nehnuteľností. Po uplynutí lehoty na podanie priznania zistí, že v priznaní namiesto 10 000 m² uviedol iba 1 000 m². Po tomto zistení je daňovník povinný podať dodatočné priznanie a vyznačiť skutočnosť, že ide o dodatočné priznanie.

Spôsob podania

Daňovník podáva priznanie vecne príslušnému správnenému orgánu - obci, v obvode ktorej sa nehnuteľnosť nachádza. Daňovník je povinný uviesť všetky skutočnosti rozhodujúce na vyrubenie dane. Podanie okrem vyznačenia predmetu dane nehnuteľnosti musí obsahovať údaje aj o daňovníkovi, a to v rozsahu:

- a) pri fyzickej osobe: meno, priezvisko, titul, adresa trvalého pobytu, rodné číslo;
- b) pri právnickej osobe/fyzickej osobe - podnikateľovi: obchodné meno alebo názov alebo dodatok obchodného mena, IČO, sídlo alebo miesto podnikania.

Osobné údaje uvedené v priznaní sú chránené v zmysle Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov (tzv. "GDPR") a zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Daňové priznanie sa podáva na tlačive, ktoré ustanoví Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Tlačivo k dani z nehnuteľnosti je jeden typ tlačiva, na ktorom sa uvádzajú údaje aj k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje tzv. **štvordaň**.

Na požiadanie daňovníka musí byť prijatie podania zo strany obce potvrdené. Ministerstvo financií na svojej stránke zverejňuje aj vzor potvrdenia o prevzatí podania. Obec uvedené potvrdenie označí

prezentačnou pečaťou a dátumom prijatia podania. Potvrdenie podania však neznamená, že sa potvrdzuje jeho správnosť, ale ide o potvrdenie jeho prijatia, ktoré má význam napríklad z hľadiska dodržania lehoty na podanie alebo môže slúžiť ako dôkaz v ďalšom konaní.

V prípade, že podanie vykazuje nedostatky, obec daňovníka na tieto nedostatky upozorní a vyzve ho, aby ich podľa jeho pokynu a v určenej lehote odstránil. Vo výzve musí byť daňový subjekt súčasne poučený o následkoch spojených s neodstránením týchto nedostatkov. Ak daňový subjekt nedostatky podania v požadovanom rozsahu a v lehote určenej príslušným orgánom odstráni, bude sa považovať takéto podanie za **podané bez nedostatkov v deň pôvodného podania**. Daňový subjekt musí splniť obidve podmienky súčasne, t. j. dodržať lehotu, ako i doplniť požadovaný rozsah, aby sa jeho podanie považovalo za podanie bez nedostatkov v deň pôvodného podania.

Iným podaniam, ako sú žiadosti alebo oznámenia a pod., zákon nestanovuje predpísanú formu. Takéto podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu, pričom z podania musí byť zrejmá osoba, ktorá ho podáva, v akej veci, čo sa navrhuje a ak to z povahy podania vyplýva, dôvody podania. Daňový poriadok predpisuje podaniu povinnú náležitosť a tou je podpis osoby, ktorá ho podáva.

Ak podanie urobené elektronickými prostriedkami nebude podané tým spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, je daňový subjekt povinný ho doručiť aj v listinnej forme, a to do piatich pracovných dní od odoslania podania urobeného elektronickými prostriedkami, inak sa bude považovať za nedoručené. Uvedený postup doručenia podania v listinnej forme v lehote piatich pracovných dní od odoslania podania platí aj v prípade podania urobeného telefaxom.

Určenie dane podľa pomôcok

Ak si daňovník nesplní povinnosť podať priznanie k dani z nehnuteľností v lehote, obec vyzve daňovníka na jeho podanie a poučí ho o následkoch nepodania daňového priznania. Obec určí vo výzve lehotu, v ktorej má daňovník podať priznanie k dani z nehnuteľností. Ak daňovník nepodal daňové priznanie, a to ani na výzvu obce v určenej lehote, obec daň **určí daň podľa pomôcok**. Úlohou obce ako správcu dane je zabezpečiť čo najefektívnejší výber daní a dozerať na plnenie povinnosti platiť daň zo strany daňovníkov. Pri určení dane podľa pomôcok postupuje obec v súlade s § 48 a nasl. daňového poriadku.

Správca dane má podľa daňového poriadku určiť daň pomocou pomôcok:

- a) ak daňový subjekt neumožní vykonať daňovú kontrolu,
- b) ak daňový subjekt pri dokazovaní neunesie dôkazné bremeno,
- c) ak daňový subjekt nepodá daňové priznanie alebo hlásenie v zákonom stanovenej lehote,
- d) ak daňový subjekt neodstráni chyby v podanom daňovom priznaní alebo hlásení v lehote určenej správcom dane vo výzve.

Určenie dane podľa pomôcok je vyjadrením zásady oficiality. Jednou zo základných zásad daňového konania je zásada oficiality ustanovená v § 3 ods. 5 daňového poriadku. Podstatou tejto zásady je skutočnosť, že správca dane - obec je oprávnená vykonať úkony aj z vlastného podnetu, ak sú splnené zákonné podmienky na vznik alebo existenciu daňovej pohľadávky. Oficialita v podstate vyjadruje zákonom upravenú aktivitu obce vo vzťahu k daňovému subjektu, pričom pod jej obsahovým vyjadrením nie je možné chápať aktivitu obce len v súvislosti so začatím konania, ale správanie sa obce v procese správy daní. Jej aplikácia v praxi vlastne znamená, že obec je povinná robiť úkony, ktoré smerujú k vyrubeniu dane, resp. k jej vymáhaniu v prípade, ak je daňový subjekt nečinný a nekoná, resp. sa nespráva tak, ako to daňový poriadok alebo hmotnoprávne predpisy vyžadujú.

Obec v prípade, že daňovník si nespĺnil povinnosť ani po výzve, ktorú mu zaslala obec, môže ďalej postupovať podľa ustanovenia § 48 ods. 1 písm. a) a ods. 3 daňového poriadku. Obec taktiež musí vykonať oznámenie podľa § 48 ods. 2 daňového poriadku. V tomto oznámení obec daňovému subjektu oznámi určenie dane podľa pomôcok. Daň môže byť určená napríklad na základe výpisu listu z vlastníctva, kde je jasne uvedený vlastník (daňovník) a dátum zmeny vlastníctva (určenie zdaňovacieho obdobia). Ak daňový subjekt po doručení oznámenia o začatí určovania dane podľa pomôcok podá daňové priznanie, správca dane ho môže použiť ako pomôcku.

Daňový poriadok završuje sankčný charakter určenia dane podľa pomôcok tak, že **odvolaciemu orgánu neumožňuje skúmať meritum daňovej veci** ale naopak, predmetom skúmania je iba zákonnosť postupu správcu dane. Pokiaľ daňový odvolací orgán zistí, že zákonné podmienky na použitie tohto postupu boli dodržané, je povinný odvolanie zamietnuť.¹⁶ Vzhľadom na to, že pri procese určovania dane podľa pomôcok sa nevykonáva dokazovanie, ale daň sa určuje, daňový poriadok umožňuje daňovému subjektu vyjadriť sa len k dodržaniu zákonných podmienok pre použitie tohto spôsobu určenia dane a k tomu, či správca dane prihliadol na zistené okolnosti, z ktorých vyplývajú výhody pre daňový subjekt, aj keď ním neboli uplatnené. Uvedenú povinnosť upravuje § 48 ods. 5 daňového poriadku, avšak bližšie nešpecifikuje, čo je potrebné pod týmito okolnosťami rozumieť. Správca dane nemá povinnosť zisťovať takéto okolnosti, ale ak sú mu v procese určovania dane podľa pomôcok známe, musí na ne prihliadnuť

O určení dane podľa pomôcok správca dane vyhotoví protokol o určení dane podľa pomôcok, ktorý doručí daňovému subjektu zároveň s výzvou na vyjadrenie sa. Daňový subjekt sa môže k protokolu o určení dane podľa pomôcok vyjadriť do 15 pracovných dní odo dňa doručenia výzvy, pričom daňový poriadok nepripúšťa odpustenie zmeškania tejto lehoty.

V prípade, že daňový subjekt zmení trvalý pobyt alebo sídlo a z toho dôvodu prechádza miestna príslušnosť na správu daní na inú obec, určenie dane podľa pomôcok vykoná aj napriek zmene obec, ktorá doručila daňovému subjektu oznámenie o určovaní dane podľa pomôcok.

Vyrubenie dane

Daň z nehnuteľností správca dane vyrubuje podľa § 99e ods. 1 zákona o miestnych daniach každoročne podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia na celé zdaňovacie obdobie jedným rozhodnutím, pokiaľ zákon o miestnych daniach neustanovuje inak.

Výnimkou je vyrubenie pomernej časti dane z nehnuteľností pri nadobudnutí nehnuteľností **vydražením** a pri nadobudnutí nehnuteľností **dedením** v priebehu zdaňovacieho obdobia.

Ak daňovníkovi v priebehu zdaňovacieho obdobia vznikne daňová povinnosť pri nadobudnutí nehnuteľností vydražením, v takomto prípade správca dane vyrubí rozhodnutím **pomernú časť dane** z nehnuteľností začínajúc mesiacom, v ktorom vznikla daňová povinnosť, až do konca zdaňovacieho obdobia. V prípade, že správca dane nevyrubil daň vlastníkovi draženej nehnuteľnosti podľa stavu k 1. januáru zdaňovacieho obdobia a v priebehu zdaňovacieho obdobia bola nehnuteľnosť vydražená, vyrubí pôvodnému vlastníkovi nehnuteľností pomernú časť dane z nehnuteľností od 1. januára zdaňovacieho obdobia do konca mesiaca, v ktorom nehnuteľnosť bola vydražená.

Ak správca dane **nevyrubil daň porúčiteľovi** na príslušné zdaňovacie obdobie podľa stavu k 1. januáru, **vyrubí rozhodnutím pomernú časť dane z nehnuteľností dedičovi** za obdobie od vzniku daňovej povinnosti až do konca zdaňovacieho obdobia.

Príklad:

16 Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Sžf 23/2007

Daňovník nadobudol dňa 27. 4. 2018 nehnuteľnosť vydražením na základe rozhodnutia súdu o schválení príklepu. V lehote do 30 dní odo dňa vzniku daňovej povinnosti (daňová povinnosť vzniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol schválený príklep, t. j. dňa 1. 5. 2018) je povinný podať priznanie. Správca dane na základe podaného priznania vyrubí daňovníkovi pomernú časť dane za obdobie od 1. 5. 2018 do 31. 12. 2018.

Pri podielovom spoluvlastníctve správca dane vyrubí rozhodnutím daň z nehnuteľností tomu daňovníkovi, ktorého si spoluvlastníci na základe dohody určili ako zástupcu. V prípade bezpodielového spoluvlastníctva manželov obec vyrubí rozhodnutím daň z nehnuteľností tomu z manželov, ktorý podal priznanie. Ak si spoluvlastníci neurčili žiadneho zástupcu, obec vyrubí daň každému z nich v závislosti od veľkosti jeho podielu.

Ak daňovník v priebehu zdaňovacieho obdobia podá dodatočné priznanie a dodatočné čiastkové priznanie, obec vyrubí rozdiel dane z nehnuteľností, ktorého sa dodatočné priznanie týka. Správca dane rozdiel dane vyrubí aj v tých prípadoch, ak sa dodatočné priznanie a dodatočné čiastkové priznanie týka aj nasledujúcich zdaňovacích období, v ktorých bola daň z nehnuteľností a čiastkového priznania k týmto daniam alebo niektorej z nich, ak sa na nasledujúce zdaňovacie obdobie dodatočné priznanie vzťahuje.

Príklad:

Daňovník podal do 31. 1. 2015 priznanie k dani z nehnuteľností z dôvodu toho, že v roku 2014 nadobudol byt kúpou. V roku 2017 daňovník zistil, že v daňovom priznaní je nesprávne uvedená podlahová plocha bytu namiesto 76 m² je uvedených 67m². Na základe zisteného podal dodatočné priznanie k dani z bytov. Obec mu rozhodnutím vyrubí daň od roku 2015.

Ak daňovník podal priznanie k dani z nehnuteľností a následne podal dodatočné priznanie k týmto daniam alebo k niektorej z nich alebo dodatočné čiastkové priznanie k týmto daniam alebo niektorej z nich a obec nevyrubila daň z nehnuteľností, v takomto prípade vyrubí daň z nehnuteľností s prihliadnutím na podané dodatočné priznanie.

Ak daňovník podá odvolanie proti časti výroku rozhodnutia o vyrubení dane, iba tá časť rozhodnutia sa vylúči na samostatné konanie, na ktoré sa uplatní postup podľa daňového poriadku, právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá.

Správca dane môže vo všeobecne záväznom nariadení určiť sumu dane, ktorú nebude vyrubovať, **najviac v úhrne päť eur.**

Ak dôjde počas zdaňovacieho obdobia k vzniku daňovej povinnosti k dani z nehnuteľností správca dane vydá nové rozhodnutie, ktorým vyrubí pomernú časť dane. Novým rozhodnutím sa pôvodné rozhodnutie alebo časť výroku rozhodnutia zrušuje. Proti novému rozhodnutiu alebo časti výroku rozhodnutia možno podať odvolanie. Pri dani z nehnuteľností sa predmetné ustanovenie vzťahuje iba na vydraženie, pretože v prípade smrti daňovníka je predmetné ustanovenie neaplikovateľné.

5 DAŇ ZA PSA

Zákonná úprava dane za psa sa nachádza v § 22 až § 29 zákona o miestnych daniach.

5.1 Správca dane

Správcom dane za psa je obec, ktorá na svojom území tento typ dane zaviedla VZN a pes ako predmet dane sa v danom roku prevažne nachádza na území tejto obce.

5.2 Predmet dane

Predmetom dane za psa je pes, starší ako 6 mesiacov, ktorý je chovaný fyzickou alebo právnickou osobou na území obce.

Vek psa je možné zistiť z jeho rodokmeňa alebo z oznámenia o držaní psa.

Majiteľ psa je povinný v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 282/2002 Z. z., ktorý upravuje niektoré podmienky držania psov (ďalej len „zákon držaní psov“) zaevidovať psa nachádzajúceho sa na území Slovenskej republiky viac ako 90 dní. Majiteľ/držiteľ psa je povinný prihlásiť psa do evidencie v lehote do 30 dní od uplynutia posledného dňa 90dňovej lehoty. Majiteľ zaeviduje psa na obecnom úrade v obci, kde sa pes v danom roku prevažne nachádza. Do evidencie sa zapisujú najmä tieto údaje:

- a) evidenčné číslo psa,
- b) tetovacie číslo alebo údaj o čipovaní psa, ak ho pes má,
- c) meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu držiteľa psa,
- d) umiestnenie chovného priestoru alebo zariadenia na chov, v ktorom sa pes nachádza, ak sa jeho umiestnenie nezhoduje s adresou majiteľa/držiteľa,
- e) údaje o útokoch psa (pes pohrýzol človeka, bez toho, aby bol sám napadnutý alebo vyprovokovaný),
- f) úhyn psa,
- g) strata psa.

V zmysle zákona o držaní psov má majiteľ psa povinnosť oznámiť obci každú zmenu údajov, ktoré sa zapisujú do evidencie, a to do 30 dní od zmeny. Obec vydá držiteľovi psa zapísaného do evidencie evidenčnú známku v súlade s ustanovením § 3 ods. 5 zákona o držaní psov. V prípade, že majiteľ psa si nesplní povinnosť zaevidovať psa v príslušnej obci dopúšťa sa priestupku podľa § 7 zákona o držaní psov.

Príklad:

Fyzická osoba má trvalý pobyt v meste Poprad. Je vlastníkom a chovateľom psa, ktorý sa nachádza pri jeho chate v Spišskom Bystrom. V tomto prípade bude na správu dane miestne príslušná obec Spišské Bystré, keďže pes sa reálne nachádza na území tejto obce. Trvalý pobyt vlastníka psa nie je rozhodujúci.

Podľa § 22 ods. 2 zákona o miestnych daniach **predmetom dane za psa nie je:**

- a) pes chovaný na vedecké a výskumné účely,
- b) pes umiestnený v útulku zvierat,
- c) pes so špeciálnym výcvikom, ktorého vlastní alebo používa občan s ťažkým zdravotným postihnutím.

5.3 Daňovník

Povinnosť platiť daň za psa má:

- a) vlastníka psa alebo

b) držiteľ psa, ak sa nedá preukázať, kto psa vlastní.

Z dôvodu problémov so zisťovaním majiteľa psa zákon zaviedol daňovú povinnosť aj pre držiteľa psa.

5.4 Zdaňovacie obdobie

Podľa zákona o miestnych daniach zdaňovacím obdobím dane za psa je **kalendárny rok**.

Povinnosť platiť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom sa pes stal predmetom dane to znamená, že dosiahol vek 6 mesiacov. Ak daňovník v priebehu zdaňovacieho obdobia prestane byť vlastníkom alebo držiteľom psa (napr. *pes sa stratí, zahynie, zmení vlastníka alebo držiteľa*), daňová povinnosť zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom pes prestal byť predmetom dane za psa.

Príklad:

Fyzická osoba si kúpila vo februári trojmesačného psa. V máji pes dosiahol vek 6 mesiacov. Vlastníkovi vznikla daňová povinnosť 1. júna - prvý deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom pes dosiahol vek 6 mesiacov (máj). Vlastníkovi sa pes stratil na začiatku septembra. Jeho daňová povinnosť zanikla posledným dňom mesiaca, v ktorom sa pes stratil, čiže 30. septembra.

5.5 Spôsob výpočtu dane

Daň za psa sa vypočíta ako **súčin základu dane** podľa § 24 zákona o miestnych daniach a **sadzby dane** podľa § 25 zákona o miestnych daniach.

Základ dane je počet psov.

Sadzbu dane za psa si určuje obec vo VZN v eurách za jedného psa a kalendárny rok. Na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 29 zákona o miestnych daniach k dani za psa správca dane môže určiť aj rôzne sadzby dane podľa kritérií spojených s predmetom dane. Zákon o miestnych daniach v § 25 ods. 2 predchádza zavedeniu rôznych sadzieb v nadväznosti na počet psov chovaných daňovníkom (napr. úprava dane za psa nemôže byť formulovaná tak, že majiteľ jedného psa platí daň 10 EUR a majiteľ viacerých psov platí za prvého 10 EUR a za každého ďalšieho 15 EUR). Uvedené ustanovenie stanovuje, že sadzba dane určená vo VZN platí aj pre každého ďalšieho psa, ktorého daňovníkom je ten istý vlastník/držiteľ.

Obec môže v zmysle splnomocňovacieho rozhodnutia rozhodnúť aj o prípadnom oslobodení alebo znížení dane za psa. Rozhodnutie obce o podmienkach zníženia dane za psa nemôže mať diskriminačný charakter. Okresná prokuratúra v Malackách rozhodnutím Pd 24/12 - 13 označila za diskriminačné VZN, v ktorom bolo poskytnuté zníženie dane za psa výlučne pre obyvateľov obce s trvalým pobytom v obci. Zníženie dane pre občanov všetkých ostatných obcí a miest na Slovensku a Európskej únii neposkytovalo. Rozlišujúcim kritériom bol trvalý pobyt daňovníka. Daňovníci s trvalým pobytom mali v zmysle VZN nárok na zníženie dane za psa. Takéto ustanovenia mali jednoznačne diskriminačný charakter, nakoľko bezdôvodne znevýhodňovali ostatných daňovníkov, ktorí v obci trvalo chovali psa, avšak v obci mali nahlásený len prechodný pobyt alebo žiadny. Týmto nariadenie zároveň vylúčilo z možnosti uplatnenia zníženia dane za psa všetkých cudzích štátnych príslušníkov, ako aj občanov Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území iných obcí a miest. Z hľadiska judikatúry Európskeho súdneho dvora (vec Angonese, C – 281/98) predstavuje takéto rozlišovanie pre občanov iných členských štátov Európskej únie diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti.

Príklad:

Sadzba dane za psa je v obci 10 EUR, ale obec VZN určí, že sadzba za strážneho psa sa zníži na 5 EUR. Takéto VZN sa musí vzťahovať na všetkých strážnych psov aj tých, ktorých majitelia nemajú trvalý

pobyt v obci. Obec by mala v prípade takéhoto VZN vymedziť aj to, aký pes sa považuje za strážneho, aby tým predišla problémom v aplikačnej praxi.

5.6 Oznamovacia povinnosť daňovníka a právomoci správca pri nesplnení oznamovacej povinnosti

Majiteľ psa je povinný v zmysle § 99a ods. 1 zákona o miestnych daniach podať priznanie k dani za psa príslušnej obci do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť.

Pri dani za psa daňová povinnosť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca po mesiaci, v ktorom sa pes stal predmetom dane a zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom pes prestal byť predmetom dane. Aby bolo možné vyrubiť pri dani za psa pomernú časť dane, prípadne vrátiť pomernú časť zaplatenej dane, zákon upravuje okrem podávania priznania k 31. januáru zdaňovacieho obdobia so stavom k 1. januáru aj povinnosť podať priznanie v priebehu zdaňovacieho obdobia. Ak daňová povinnosť k dani za psa vznikne alebo zanikne v priebehu zdaňovacieho obdobia, daňovník je povinný podať spoločné priznanie k tej dani, ku ktorej daňová povinnosť vznikla alebo zanikla, a to v lehote do 30 dní od vzniku alebo zániku tejto daňovej povinnosti.

Daňovník je povinný podať čiastkové priznanie k dani za psa, ak už podal spoločné priznanie a následne mu vznikne alebo zanikne daňová povinnosť k dani za psa. Na podané čiastkové priznanie, ktorým daňovník deklaruje zánik daňovej povinnosti k týmto daniam alebo niektorej z nich, je viazané vrátenie pomernej časti dane upravené v § 99h zákona o miestnych daniach.

Príklad:

Daňovník kúpi v roku 2015 psa, za ktorého v tom istom roku podá daňové priznanie. V priznaní vyplní daň za psa- oddiel V. Daňovník psa v auguste 2017 daruje. Z dôvodu zániku daňovej povinnosti je daňovník povinný podať čiastkové priznanie k dani za psa do 30 dní od zániku daňovej povinnosti (do 30.09.2018).

Ak majiteľ psa nesplní svoju oznamovaciu povinnosť v zákonnej lehote, obec ho vyzve, aby si túto povinnosť splnil a určí mu primeranú lehotu. Ak aj napriek výzve si majiteľ psa oznamovaciu povinnosť nesplní, obec určí daň podľa pomôcok.

5.7 Vyrubenie dane a lehota na zaplatenie, spôsob platenia dane

Daň za psa sa podáva na spoločnom priznaní miestnych daní spolu s daňou z nehnuteľností, daňou za predajné automaty a daňou za nevýherné hracie prístroje.

Podľa ustanovenia § 99 e ods. 1 zákona o miestnych daniach daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje správca dane vyrubuje každoročne podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia na celé zdaňovacie obdobie jedným rozhodnutím, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Príklad:

Daňovníkovi v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach vznikla daňová povinnosť k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje. Daňovník podal daňové priznanie k dani z nehnuteľností a pri ostatných miestnych daniach si splnil oznamovaciu povinnosť. Správca dane vyrubí daňovníkovi na celé zdaňovacie obdobie roku 2018, ktorým je kalendárny rok, jedným rozhodnutím daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje podľa stavu k 1. januáru 2018. Ak nedôjde k zmenám skutočností pri vyššie uvedených daniach v priebehu ďalších zdaňovacích období, správca dane vyrubí jedným rozhodnutím daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné

hracie prístroje podľa stavu k 1. januáru zdaňovacieho obdobia aj v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach.

Výnimkou z uvedeného je vyrubenie pomernej časti dane za psa podľa § 99e ods. 3. Ak vznikne v priebehu zdaňovacieho obdobia daňová povinnosť k dani za psa, správca dane vyrubí pomernú časť dane rozhodnutím začínajúc mesiacom, v ktorom vznikla daňová povinnosť, až do konca príslušného zdaňovacieho obdobia.

Ak správca dane nevyrubil daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje a v priebehu zdaňovacieho obdobia zanikne daňová povinnosť k niektorej z týchto daní, vyrubí pomernú časť dane rozhodnutím od 1. januára zdaňovacieho obdobia do zániku daňovej povinnosti.

Príklad:

Daňovníkovi vznikne daňová povinnosť za psa v júni. Sadzba dane za psa na území obce je 12 EUR ročne. Pomerná časť dane sa vypočíta ako pomerná sadzba za jeden mesiac (12 EUR/12 mesiacov) x počet mesiacov, odkedy má daňovník daňovú povinnosť (od júna do decembra je 7 mesiacov). Pomerná časť dane za psa bude predstavovať sumu 7 EUR.

Ak daňovník podal priznanie k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje a následne podal dodatočné priznanie k týmto daniam alebo k niektorej z nich alebo dodatočné čiastkové priznanie k týmto daniam alebo niektorej z nich a správca dane nevyrubil daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie, v takomto prípade vyrubí daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje alebo niektorú z nich s prihliadnutím na podané dodatočné priznanie.

Ak daňovník podá odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bola vyrubená daň za psa, bude mať toto rozhodnutie odkladný účinok. Odvolanie proti rozhodnutiu o dani za psa nebude mať vplyv na ďalšie dane vyrubené v rozhodnutí tzn. daň z nehnuteľností, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje. V tejto časti rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Daň za psa je splatná **do 15 dní** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Obec v rozhodnutí uvedie vypočítanú daň, informácie potrebné k úhrade a termín dokedy je platbu potrebné uhradiť. Rozhodnutie nadobúda právoplatnosť po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

V prípade, že v zdaňovacom období nenastali žiadne zmeny, daňovník platí daň za psa spolu s daňou z nehnuteľností, daňou za predajné automaty a s daňou za nevýherné hracie stroje za príslušný kalendárny rok jednou platbou.

Ak sa osoba stala vlastníkom psa v priebehu zdaňovacieho obdobia (po zaplatení štvordane) a aj v priebehu zdaňovacieho obdobia mu vznikla povinnosť zaplatiť daň za psa, potom uhradí daň v lehote určenej v rozhodnutí obce.

Daň za psa (ako aj ostatné dane) možno uhradiť bezhotovostným prevodom z účtu, v hotovosti alebo vykonaním kompenzácie. Platenie dane bezhotovostným prevodom z účtu na účet správcu dane a platenie dane prostredníctvom pošty je rovnocenné a závisí iba od rozhodnutia daňového subjektu, ktorý spôsob platenia dane využije. Pri platbe dane znáša poplatky za realizáciu platby daňový subjekt a obec znáša poplatky spojené s poukázaním čiastky daňovému subjektu.

Zákon o miestnych daniach v § 98a zavádza pre daňovníka **povinnosť označiť platbu konkrétnej miestnej dane** a poplatku alebo rozdielu dane a poplatku spôsobom, ktorý obec určí daňovníkovi v rozhodnutí o vyrubení dane alebo poplatku alebo v rozhodnutí o vyrubení rozdielu dane alebo poplatku. Ak daňovník platbu takejto miestnej dane alebo poplatku neoznačí spôsobom určeným v rozhodnutí správcu dane, v takom prípade sa poukázaná platba považuje za neoznačenú platbu. Obec neoznačenú platbu použije najprv na úhradu daňového nedoplatku, potom na úhradu splátky

miestnej dane alebo poplatku, ktorá je po lehote splatnosti s najstarším dátumom splatnosti v čase prijatia platby.

6 DAŇ ZA PREDAJNÉ AUTOMATY

Zákonná úprava dane za predajné automaty je v § 44 až § 51 zákona o miestnych daniach.

6.1 Správca dane

Pre posúdenie miestnej príslušnosti je určujúce územie obce, na ktorom sa predajné automaty prevádzkujú.

6.2 Predmet dane

Zákon o miestnych daniach v § 44 definuje predajné automaty ako prístroje alebo automaty, ktoré po vložení požadovaného množstva mincí, bankoviek alebo po zaplatení platobnou kartou vydávajú zákazníkovi vybraný tovar. Aby mohli byť predajné automaty predmetom dane, musia byť umiestnené v priestoroch, ktoré sú prístupné verejnosti. Zároveň uvedené ustanovenie aj negatívne vymedzuje predmet dane za predajné automaty. Predmetom dane za predajné automaty nie sú automaty na predaj cestovných lístkov verejnej dopravy. Úhrada za cestovný lístok verejnej dopravy prostredníctvom automatu nie je úhrada za tovar ale spôsob úhrady za prepravnú službu.

6.3 Daňovník

Daňovníkom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá predajné automaty prevádzkuje.

Daňovník je povinný viesť preukaznú evidenciu na účely dane, ktorá obsahuje meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, obchodné meno a miesto podnikania fyzickej osoby alebo obchodné meno a sídlo právnickej osoby, ktorá predajný automat prevádzkuje, výrobné alebo evidenčné číslo predajného automatu, miesto a dátum začatia a skončenia prevádzkovania predajného automatu.

6.4 Zdaňovacie obdobie

Podľa zákona o miestnych daniach zdaňovacím obdobím dane za predajné automaty je **kalendárny rok**.

Daňová povinnosť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom sa predajný automat začal prevádzkovať, a zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom sa ukončilo jeho prevádzkovanie. Ak dôjde v rámci jedného mesiaca k zmene správcu dane k tomu istému predajnému automatu, vzniká daňová povinnosť u nového správcu dane prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k zmene správcu dane. Ak dôjde k zmenám počas zdaňovacieho obdobia, výška dane sa určí alikvotne.

6.5 Spôsob výpočtu dane

Daň za predajné automaty sa vypočíta ako súčin základu dane podľa § 46 zákona o miestnych daniach a sadzby dane podľa § 47 zákona o miestnych daniach.

Základ dane je určený počtom predajných automatov.

Sadzbu dane, ako pri všetkých predchádzajúcich druhoch miestnych daní, určí obec vo všeobecne záväznom nariadení obce v eurách za jeden predajný automat a kalendárny rok.

Zákon o miestnych daniach určuje iba základy vyberania dane za predajné automaty. Ustanovenie § 51 zákona o miestnych daniach tzv. splnomocňovacie ustanovenie dáva obci právomoc ustanoviť vo všeobecne záväznom nariadení konkrétnu výšku sadzby dane v eurách za jeden predajný automat.

Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením zaviesť aj rôzne sadzby dane, a to podľa kritérií určených správcom dane (napr. podľa druhu alebo počtu vydávaných tovarov). Ďalej je obec splnomocnená určiť spôsob a rozsah vedenia preukázateľnej evidencie predajných automatov pre účely tejto dane (napr. spôsob vedenia prevádzkových kníh predajných automatov), spôsob identifikácie predajných automatov (výrobné číslo), oslobodenia od dane, ako aj zníženia dane.

Príklad:

Fyzická osoba prevádzkuje 3 predajné automaty od roku 2016. Dňa 13. 3. 2018 zakúpila ďalší predajný automat a začala ho hneď prevádzkovať. Aká bude výška dane za predajné automaty, ak obec vo VZN určila sadzbu dane 35 EUR za jeden automat ročne?

Prevádzkovateľ predajných automatov zaplatí daň za predajné automaty v roku 2018 za 2, ktoré vlastní od roku 2016 sumu 70 EUR, túto daň mu obec vyrubí v jednom rozhodnutí spolu s daňou z nehnuteľností, daňou za psa a daňou za nevýherné hracie prístroje. Za tretí predajný automat je povinný podať čiastkové priznanie, a to do 30 dní odkedy mu vznikla daňová povinnosť. Daňová povinnosť vznikla prevádzkovateľovi prvým dňom v mesiaci, v ktorom začal predajný automat prevádzkovať, čiže v tomto prípade je to 1. 3. 2018. Priznanie k dani za predajné automaty musí prevádzkovateľ podať do 31. 3. 2018. Na základe priznania mu obec vyrubí daň alikvotne tzn., že prevádzkovateľ zaplatí daň za mesiace marec až december čiže 10/12 zo sumy 35 EUR. Daň za predajný automat zakúpený v marci 2018 bude predstavovať suma 29,16 EUR. Daň za predajné automaty za rok 2019, v prípade že nenastane v zdaňovacom období žiadna zmena, vyrubí obec na sumu (počet automatov x sadzba dane = 3 x 35 EUR) 105 EUR.

6.6 Oznamovacia povinnosť daňovníka a právomoci správcu pri nesplnení oznamovacej povinnosti

Prevádzkovateľ predajného automatu je povinný v zmysle § 99a ods. 1 zákona o miestnych daniach podať priznanie k dani za predajné automaty príslušnej obci do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť.

Pri dani za predajné automaty daňová povinnosť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom sa predajný automat začal prevádzkovať a zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom sa ukončilo jeho prevádzkovanie. Ak dôjde v rámci jedného mesiaca k zmene správcu dane k tomu istému predajnému automatu, vzniká daňová povinnosť u nového správcu dane prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k zmene správcu dane.

Daňovník je povinný podať čiastkové priznanie k dani za predajné automaty, ak už podal spoločné priznanie a následne mu vznikne alebo zanikne daňová povinnosť k dani za predajné automaty. Lehota na podanie takéhoto priznania je 30 dní od vzniku povinnosti. Prevádzkovateľ je povinný vyznačiť, že ide o čiastkové daňové priznania a že vzniká alebo zaniká povinnosť platiť daň za predajné automaty. Na podané čiastkové priznanie, ktorým daňovník deklaruje zánik daňovej povinnosti k týmto daniam alebo niektorej z nich, je viazané vrátenie pomernej časti dane upravené v § 99h zákona o miestnych daniach.

Príklad:

Daňovník je prevádzkovateľom 5 predajných automatov, za ktoré mu v roku 2018 obec vyrubila daň 150 EUR. Sadzba dane za jeden predajný automat je VZN obce určená na 30 EUR. V priebehu roka daňovník 2 predajné automaty predá, a to jeden 14. 4. 2018 a druhý 20. 7. 2018. Daňovník si splní svoju povinnosť a podá čiastkové priznanie, v ktorom o tejto zmene správcu informuje. Na vrátenie akej sumy od obce ako správcu dane má daňovník nárok?

Daňovníkovi zaniká povinnosť platiť daň za predajné automaty posledným dňom mesiaca, v ktorom ukončil prevádzkovanie tohto automatu. Pri prvom predanom predajnom automate skončila

povinnosť prevádzkovateľa dňa 30. 4. 2018 a pri druhom predanom predajnom automate skončila povinnosť prevádzkovateľa dňa 31. 7. 2018. Daňovník má nárok, aby mu obec vrátila v prvom prípade pomernú časť zaplatenej dane, a to za mesiace máj až december a v druhom prípade pomernú časť zaplatenej dane za mesiace august až december.

Ročná daň za predajný automat x počet mesiacov, ktorých prevádzkovateľ neprevádzkuje predajný automat/12 mesiacov = peňažný nárok na vrátenie časti dane

I. *Prípad: 30 EUR x 8/12 = 20 EUR*

II. *Prípad: 30 EUR x 5/12 = 12,50 EUR Obec vráti daňovníkovi zo zaplatenej dane*

za predajné automaty sumu 35 EUR

Ak si prevádzkovateľ predajného automatu nesplní svoju oznamovaciu povinnosť v zákonnej lehote, obec ho vyzve, aby si túto povinnosť splnil a určí mu primeranú lehotu. Ak aj napriek výzve si prevádzkovateľ predajného automatu oznamovaciu povinnosť nesplní, obec určí daň podľa pomôcok.

6.7 Vyrubenie dane a lehota na zaplatenie, spôsob platenia dane

Daň za predajné automaty sa podáva na spoločnom priznaní miestnych daní spolu s daňou z nehnuteľností, daňou za psa a daňou za nevýherné hracie prístroje.

Podľa ustanovenia § 99 e ods. 1 zákona o miestnych daniach daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje správca dane vyrubuje každoročne podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia na celé zdaňovacie obdobie jedným rozhodnutím, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Výnimkou z uvedeného je vyrubenie pomernej časti dane za predajné automaty podľa § 99e ods. 3 zákona o miestnych daniach. Ak vznikne v priebehu zdaňovacieho obdobia daňová povinnosť k dani za predajné automaty, obec vyrubí pomernú časť dane rozhodnutím začínajúc mesiacom, v ktorom vznikla daňová povinnosť, až do konca príslušného zdaňovacieho obdobia.

Ak správca dane nevyrubil daň za predajné automaty a v priebehu zdaňovacieho obdobia zanikne daňová povinnosť k tejto dani, vyrubí pomernú časť dane rozhodnutím od 1. januára zdaňovacieho obdobia do zániku daňovej povinnosti.

Ak daňovník podal priznanie k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje a následne podal dodatočné priznanie k týmto daniam alebo k niektorej z nich alebo dodatočné čiastkové priznanie k týmto daniam alebo niektorej z nich a správca dane nevyrubil daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie, v takomto prípade vyrubí daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje alebo niektorú z nich s prihliadnutím na podané dodatočné priznanie.

Ak daňovník podá odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bola vyrubená daň za predajné automaty, bude mať toto rozhodnutie odkladný účinok. Odvolanie proti rozhodnutiu o dani za predajné automaty nebude mať vplyv na ďalšie dane vyrubené v rozhodnutí, a to daň z nehnuteľností, daň za psa a daň za nevýherné hracie prístroje. V tejto časti rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Daň za predajné automaty je splatná **do 15 dní** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Obec v rozhodnutí uvedie vypočítanú daň, informácie potrebné k úhrade a termín dokedy je platbu potrebné uhradiť. Rozhodnutie nadobúda právoplatnosť po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

V prípade, že v zdaňovacom období nenastali žiadne zmeny, daňovník platí daň za predajné automaty spolu s daňou z nehnuteľností, daňou za psy a s daňou za nevýherné hracie stroje za príslušný kalendárny rok jednou platbou.

Ak sa osoba stala vlastníkom psa v priebehu zdaňovacieho obdobia (po zaplatení štvordane) a aj v priebehu zdaňovacieho obdobia mu vznikla povinnosť zaplatiť daň za predajné automaty, potom uhradí daň v lehote určenej v rozhodnutí obce.

Daň za predajné automaty (ako aj ostatné dane) možno uhradiť bezhotovostným prevodom z účtu, v hotovosti alebo vykonaním kompenzácie. Platenie dane bezhotovostným prevodom z účtu na účet správcu dane a platenie dane prostredníctvom pošty je rovnocenné a závisí iba od rozhodnutia daňového subjektu, ktorý spôsob platenia dane využije.

Zákon o miestnych daniach v § 98a zavádza pre daňovníka **povinnosť označiť platbu konkrétnej miestnej dane** a poplatku alebo rozdielu dane a poplatku spôsobom, ktorý obec určí daňovníkovi v rozhodnutí o vyrubení dane alebo poplatku alebo v rozhodnutí o vyrubení rozdielu dane alebo poplatku. Ak daňovník platbu takejto miestnej dane alebo poplatku neoznačí spôsobom určeným v rozhodnutí správcu dane, v takom prípade sa poukázaná platba považuje za neoznačenú platbu. Obec neoznačenú platbu použije najprv na úhradu daňového nedoplatku, potom na úhradu splátky miestnej dane alebo poplatku, ktorá je po lehote splatnosti s najstarším dátumom splatnosti v čase prijatia platby.

7 DAŇ ZA NEVÝHERNÉ HRACIE PRÍSTROJE

Zákonná úprava dane za nevýherné hracie prístroje je v § 52 až § 59 zákona o miestnych daniach.

7.1 Správca dane

Miestne príslušným správcom dane je obec, na ktorej území sa nevýherné hracie prístroje prevádzkujú.

7.2 Predmet dane

Dani za nevýherné hracie prístroje podliehajú iba také hracie prístroje, ktoré **nevydávajú peňažnú výhru**. Ak prístroj nevydáva peňažnú výhru a spúšťa sa alebo prevádzkuje sa za odplatu napr. vložení mincí, bankoviek alebo žetónov, za ktoré hráč vopred zaplatí, je takýto prístroj predmetom dane za nevýherné hracie prístroje (napr. *bowling, stolný futbal, biliard, atď.*).

Ustanovenie § 52 ods. 2 zákona o miestnych daniach určuje, čo sú nevýherné hracie prístroje:

- a) elektronické prístroje na počítačové hry,
- b) mechanické prístroje, elektronické prístroje, automaty a iné zariadenia na zábavné hry

7.3 Daňovník

Daňovníkom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nevýherné hracie prístroje prevádzkuje.

Daňovník je povinný viesť preukaznú evidenciu na účely dane za nevýherné hracie prístroje, ktorá obsahuje meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, obchodné meno a miesto podnikania fyzickej osoby alebo obchodné meno a sídlo právnickej osoby, ktorá nevýherný hrací prístroj prevádzkuje, výrobné alebo evidenčné číslo nevýherného hracieho prístroja, miesto a dátum začatia a skončenia prevádzkovania nevýherného hracieho prístroja. Kritéria, rozsah a spôsob vedenia evidencie na účel dane upraví obec vo VZN.

7.4 Zdaňovacie obdobie

Zdaňovacím obdobím dane za nevýherné hracie prístroje je tak ako pri dani z nehnuteľností, dani za psa a dani za predajné automaty **kalendárny rok**.

Daňová povinnosť vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom sa nevýherný hrací prístroj začal prevádzkovať, a zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom sa ukončilo jeho prevádzkovanie. Ak dôjde v rámci jedného mesiaca k zmene správcu dane k tomu istému nevýhernému hraciemu prístroju, vzniká daňová povinnosť u nového správcu dane prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k zmene správcu dane. Ak dôjde k zmenám počas zdaňovacieho obdobia, výška dane sa určí alikvotne.

Príklad:

Fyzická osoba prevádzkuje štyri nevýherné hracie prístroje v dvoch podnikoch, z ktorých sa jeden nachádza v obci A a tri sa nachádzajú v podniku v obci B. Obec A VZN stanovila sadzbu dane za jeden nevýherný hrací prístroj na 30 EUR ročne. Obec B stanovila VZN sadzbu dane za jeden nevýherný prístroj na 50 EUR ročne. Prevádzkovateľ si splnil povinnosť zaplatiť daň za zdaňovacie obdobie v oboch obciach. Prevádzkovateľ 15. 5. 2018 vzal jeden nevýherný hrací automat z podniku, ktorý sa nachádza v obci B vezme a dal ho do podniku v obci A. Aké má povinnosti voči obciam A a B?

Daňová povinnosť v obci A prevádzkovateľovi vznikla prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k zmene správcu dane (obec), v tomto prípade 1. 6. 2018. Keďže už v obci A prevádzkovateľ podal priznanie, má povinnosť podať do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti len čiastkové priznanie. Na základe čiastkového priznania vyrubí obec A prevádzkovateľovi alikvotnú časť dane z nevýherných hracích prístrojov za mesiace jún až december 2018.

Prevádzkovateľovi zaniká daňová povinnosť v obci B za premiestnený nevýherný hrací prístroj na konci mesiaca, v ktorom sa ukončilo prevádzkovanie na území obce, v tomto prípade 31. 5. 2018. Ak prevádzkovateľ chce, aby mu obec B vrátila pomernú časť zaplatenej dane za mesiace jún až december 2018, musí podať čiastkové priznanie, v ktorom vyznačí zánik daňovej povinnosti.

7.5 Spôsob výpočtu dane

Daň za nevýherné hracie prístroje sa vypočíta ako súčin základu dane podľa § 54 zákona o miestnych daniach a sadzby dane podľa § 55 zákona o miestnych daniach.

Základom dane je počet nevýherných hracích prístrojov, ktoré prevádzkuje jeden daňovník (prevádzkovateľ).

Aj v prípade dane za nevýherné hracie prístroje určí sadzbu dane obec vo všeobecne záväznom nariadení v eurách za jeden nevýherný hrací prístroj a kalendárny rok. V nadväznosti na oprávnenie zavedené splnomocňovacím ustanovením § 59 zákona o miestnych daniach, k dani za nevýherné hracie prístroje správca dane môže zaviesť aj rôzne sadzby dane podľa podmienok vopred určených všeobecne záväzným nariadením.

Príklad:

Sadzba dane je:

- a) 233,00 € za jeden elektronický prístroj a kalendárny rok,
- b) 34,00 € za jeden mechanický prístroj - biliard, bowling a kalendárny rok,
- c) 133,00 € za jeden mechanický prístroj a kalendárny rok.

7.6 Oznamovacia povinnosť daňovníka a právomoci správcu pri nesplnení oznamovacej povinnosti

Prevádzkovateľ nevýherného hracieho prístroja je povinný v zmysle § 99a ods. 1 zákona o miestnych daniach podať priznanie k dani za nevýherný hrací prístroj spolu s daňou z nehnuteľností, daňou za psa a daňou za predajné automaty príslušnej obci do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť.

Daňová povinnosť z dane za nevýherný hrací prístroj vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom sa nevýherný prístroj začal prevádzkovať, a zaniká posledným dňom mesiaca, v ktorom sa ukončilo jeho prevádzkovanie. Ak dôjde v rámci jedného mesiaca k zmene správcu dane k tomu istému nevýhernému hraciemu prístroju, vzniká daňová povinnosť u nového správcu dane prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k zmene správcu dane.

Prevádzkovateľ nevýherného hracieho prístroja je povinný podať čiastkové priznanie k dani za nevýherné hracie prístroje, ak už podal spoločné priznanie a následne mu vznikne alebo zanikne daňová povinnosť k dani za nevýherné hracie prístroje. Podať priznanie k dani musí prevádzkovateľ. Lehota na podanie takéhoto priznania je 30 dní od vzniku povinnosti. Prevádzkovateľ je povinný vyznačiť, že ide o čiastkové daňové priznania a že vzniká alebo zaniká povinnosť platiť daň za nevýherné hracie prístroje. Na podané čiastkové priznanie, ktorým daňovník deklaruje zánik daňovej povinnosti k týmto daniam alebo niektorej z nich, je viazané vrátenie pomernej časti dane upravené v § 99h zákona o miestnych daniach.

V prípade, že si prevádzkovateľ nesplní svoju povinnosť podať priznanie k dani za nevýherný hrací prístroj v zákonnej lehote, obec ho vyzve, aby si túto povinnosť splnil a určí mu primeranú lehotu. Ak aj napriek výzve si prevádzkovateľ nevýherného hracieho automatu túto povinnosť nesplní, obec určí daň podľa pomôcok v zmysle § 48 daňového poriadku.

7.7 Vyrušenie dane a lehota na zaplatenie, spôsob platenia dane

Daň za nevýherné hracie prístroje sa podáva spolu s daňou z nehnuteľností, daňou za psa a daňou za predajné automaty.

Podľa ustanovenia § 99 e ods. 1 zákona o miestnych daniach daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje správca dane vyrubuje každoročne podľa stavu k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia na celé zdaňovacie obdobie jedným rozhodnutím, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Výnimkou z uvedeného je vyrubenie pomernej časti dane za nevýherné hracie prístroje. Pomernú časť dane obec vyrubí v tom prípade, že daňová povinnosť vznikla prevádzkovateľovi nevýherných hracích prístrojov v priebehu zdaňovacieho obdobia. Uvedené rovnako ako pri dani za predajné automaty upravuje § 99e ods. 3 zákona o miestnych daniach. Ak vznikne v priebehu zdaňovacieho obdobia daňová povinnosť k dani za nevýherné hracie prístroje, obec vyrubí pomernú časť dane rozhodnutím začínajúc mesiacom, v ktorom vznikla daňová povinnosť, až do konca príslušného zdaňovacieho obdobia.

Ak správca dane nevyrubil daň za nevýherné hracie prístroje a v priebehu zdaňovacieho obdobia zanikne daňová povinnosť k tejto dani, vyrubí pomernú časť dane rozhodnutím od 1. januára zdaňovacieho obdobia do zániku daňovej povinnosti.

Ak daňovník podal priznanie k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje a následne podal dodatočné priznanie k týmto daniam alebo k niektorej z nich alebo dodatočné čiastkové priznanie k týmto daniam alebo niektorej z nich a správca dane nevyrubil daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné

hracie, v takomto prípade vyrubí daň z nehnuteľností, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje alebo niektorú z nich s prihliadnutím na podané dodatočné priznanie.

Ak daňovník podá odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bola vyrubená daň za nevýherné hracie prístroje, bude mať toto rozhodnutie odkladný účinok. Odvolanie proti rozhodnutiu o dani za nevýherné hracie prístroje nebude mať vplyv na ďalšie dane vyrubené v rozhodnutí, a to daň z nehnuteľností, daň za psa a daň za predajné automaty. V tejto časti rozhodnutie nadobudne právoplatnosť.

Daň za nevýherné hracie prístroje je splatná **do 15 dní** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Obec v rozhodnutí uvedie vypočítanú daň, informácie potrebné k úhrade a termín dokedy je platbu potrebné uhradiť. Rozhodnutie nadobúda právoplatnosť po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

Ak sa osoba začala prevádzkovať nevýherný hrací prístroj v priebehu zdaňovacieho obdobia (po zaplatení štvordane) a aj v priebehu zdaňovacieho obdobia mu vznikla povinnosť zaplatiť daň za predajné automaty, potom uhradí daň v lehote určenej v rozhodnutí obce.

Daň za nevýherné hracie prístroje možno uhradiť bezhotovostným prevodom z účtu, v hotovosti alebo vykonaním kompenzácie. Platenie dane bezhotovostným prevodom z účtu na účet správcu dane a platenie dane prostredníctvom pošty je rovnocenné a závisí iba od rozhodnutia daňového subjektu, ktorý spôsob platenia dane využije.

Zákon o miestnych daniach v § 98a zavádza pre daňovníka **povinnosť označiť platbu konkrétnej miestnej dane** a poplatku alebo rozdielu dane a poplatku spôsobom, ktorý obec určí daňovníkovi v rozhodnutí o vyrubení dane alebo poplatku alebo v rozhodnutí o vyrubení rozdielu dane alebo poplatku. Ak daňovník platbu takejto miestnej dane alebo poplatku neoznačí spôsobom určeným v rozhodnutí správcu dane, v takom prípade sa poukázaná platba považuje za neoznačenú platbu. Obec neoznačenú platbu prioritne použije na úhradu daňového nedoplatku, potom na úhradu splátky miestnej dane alebo poplatku, ktorá je po lehote splatnosti s najstarším dátumom splatnosti v čase prijatia platby.

8 ŠTVORDAŇ A TLAČIVO NA PODANIE DANE

Výrazom „štvordaň“ sa označujú:

- a) daň z nehnuteľností,
- b) daň za psa,
- c) daň za predajné automaty,
- d) daň za nevýherné hracie prístroje.

Obec vyrubuje štvordaň **spoločným rozhodnutím** za zdaňovacie obdobie jeden kalendárny rok. Tlačivo na vyplnenie priznania sa skladá z viacerých oddielov. Daňovník vyplní jednotlivé oddiely podľa toho, či mu vznikla/zanikla daňová povinnosť z uvedených druhov daní.

Daňovník v priznaní vyznačí o aký druh priznania ide (priznanie/čiastkové priznanie/opravné priznanie/dodatkové priznanie a uvedie rok, na ktorý podáva priznanie.

Vzor tlačiva ustanoví ministerstvo. Aktuálne platné tlačivo sa skladá z týchto oddielov:

- I. Údaje o daňovníkovi
- II. Priznanie k dani z nehnuteľnosti – daň z pozemkov

- III. Priznanie k dani z nehnuteľnosti – daň zo stavieb
- IV. Priznanie k dani z nehnuteľnosti – daň z bytov
- V. Priznanie k dani za psa
- VI. Priznanie k dani za predajný automat
- VII. Priznanie k dani za nevýherný hrací prístroj

Pri vypĺňaní priznania daňovník vyznačuje krížikom o aký druh priznania ide, či daňová povinnosť vzniká alebo zaniká, či je predmet dane v podielovom alebo bezpodielovom spoluvlastníctve a vypĺňa ďalšie údaje na základe ktorých je možné identifikovať a predmet dane.

9 DAŇ ZA UŽÍVANIE VEREJNÉHO PRIESTRANSTVA

Právna úprava dane za užívanie verejného priestranstva sa nachádza v ustanoveniach § 30 až § 36 zákona o miestnych daniach.

9.1 Správca dane

Miestne príslušným správcom dane za užívanie verejného priestranstva je obec, na území ktorej sa užívané verejné priestranstvo nachádza.

9.2 Predmet dane

Zákon o miestnych daniach definuje predmet dane za užívanie verejného priestranstva ako **osobitné užívanie verejného priestranstva**.

Pojem **verejné priestranstvo** na účely zákona o miestnych daniach sú verejnosti prístupné pozemky vo vlastníctve obce. Do tohto vymedzenia nespádajú pozemky, ktoré obec prenajíma iným právnickým osobám alebo fyzickým osobám na základe zmluvy za odplatu podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka. Definícia verejného priestranstva podľa zákona o miestnych daniach sa použije prednostne pred všeobecnou definíciou v § 2b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení¹⁷ (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Obec má povinnosť v zmysle ustanovenia § 2b zákona o obecnom zriadení určiť názvy ulíc a verejných priestranstiev. Pri určovaní názvov ulíc a verejných priestranstiev prihliada obec na svoju históriu, významné nežijúce osobnosti a pod..

Obec musí konkrétne určiť vo VZN, čo všetko sa považuje za verejné priestranstvo na účel dane za užívanie verejného priestranstva. Obec vo VZN jednoznačne identifikuje verejné priestranstvo napr. vymenovaním konkrétnych ulíc, určením čísel parciel, vyznačením na mape obce a pod.

V prípade, že by obec vo VZN uviedla, že daň za užívanie verejného priestranstva sa vzťahuje na všetky chodníky, komunikácie, námestia, trhoviská a pod. nešlo by o jednoznačný spôsob určenia verejných priestranstiev.

Pod osobitným užívaním verejného priestranstva sa rozumie napr. umiestnenie zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb (napr. *stánok s rýchlym občerstvením*), umiestnenie stavebného zariadenia (napr. *umiestnenie žeriavovej dráhy*), predajného zariadenia (napr. *novinový stánok*), zariadenia cirkusu, lunaparku a iných atrakcií, umiestnenie skládky materiálu, trvalé parkovanie vozidla mimo

¹⁷ § 2b ods. 1 zákona o obecnom zriadení: „Verejné priestranstvo je ulica, námestie, park, trhovisko a iný priestor prístupný verejnosti bez obmedzenia, ktorý bez ohľadu na vlastnícke vzťahy slúži na všeobecné užívanie, ak osobitný zákon neustanovuje inak.“

stráženeho parkoviska (napr. s *obytným privesom*) a podobne. Pretože zákon o miestnych daniach vymedzuje osobitné užívanie verejného priestranstva len niektorými príkladmi, obec je povinná zaviesť všeobecne záväzným nariadením tie **konkrétne druhy** užívania verejného priestranstva, za ktoré chce daň za užívanie verejného priestranstva vyberať. Vymedzenie osobitného užívania verejného priestranstva príkladmi umožňuje obci vyberanie dane za osobitné užívanie verejného priestranstva rozšíriť aj o ďalšie osobitné užívania za podmienky, že tieto osobitné užívania určí vo všeobecne záväznom nariadení. Bez konkrétneho vymedzenia osobitného užívania verejného priestranstva všeobecne záväzným nariadením nemôže obec túto daň vyberať.

Ustanovenie § 30 ods. 3 zákona o miestnych daniach zavádza aj negatívne vymedzenie osobitného užívania verejného priestranstva, za ktoré sa nepovažuje také užívanie verejného priestranstva, ktoré súvisí s odstránením poruchy alebo havárie rozvodov a verejných sietí, napr. vodovodov, kanalizácie, plynu, elektrických rozvodov a pod., a to vo verejnom záujme.

Predmetom dane za užívanie verejného priestranstva nemôžu byť stavebné a rekonštrukčné práce stavieb a inžinierskych sietí, prevádzkované výkopy, pretože ide o zdaňovanie takých aktivít vo verejnom priestranstve, ktoré zákon č. 582/2004 Z.z. neukladá a ani z logického výkladu celého ustanovenia § 30 zákona č. 582/2004 Z.z. (predmet dane) nie je možné dospieť k záveru, že účelom zákona č. 582/2004 Z.z. je zdaňovať prostredníctvom všeobecne záväzného nariadenia opravu havarijného stavu kanalizácie. Subsumovanie uvedeného pod demonštratívne vymedzený pojem „a podobne“ je v rozpore so splnomocňovacím ustanovením § 36 zákona o miestnych daniach¹⁸, a súčasne je ústavne nekonformné pre rozpor s čl. 59 ods. 2 Ústavy SR, na aplikáciu ktorého je nutné v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy SR prihliadať.¹⁹

9.3 Daňovník

Daňovníkom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá verejné priestranstvo užíva spôsobom vymedzeným vo všeobecne záväznom nariadení obce (napr. predajca v novinovom stánku, majiteľ kolotoča, a pod.).

9.4 Spôsob výpočtu dane a zdaňovacie obdobie

Daň za užívanie verejného priestranstva sa vypočíta ako súčin základu dane podľa § 32 zákona o miestnych daniach a sadzby dane podľa § 33 zákona o miestnych daniach.

Základ dane za užívanie verejného priestranstva je výmery užívaného priestranstva v m².

Obec určí VZN **sadzbu dane** iba pre osobitné užívanie verejného priestranstva v konkrétnej výške v eurách za každý aj začatý m² osobitne užívaného verejného priestranstva a za každý aj začatý deň. Stanovenie konkrétnej výšky sadzby dane je ponechané výlučne v kompetencii obce. Na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 36 zákona o miestnych daniach k dani za užívanie verejného priestranstva správca dane môže všeobecne záväzným nariadením určiť podľa miestnych podmienok aj rôzne sadzby dane, napr. podľa druhu osobitného využívania verejného priestranstva.

Príklad:

Obec vo VZN určí, že osobitným užívaním je:

18 § 36 zákona o miestnych daniach: „Obec ustanoví všeobecne záväzným nariadením najmä miesta, ktoré sú verejnými priestranstvami, osobitné spôsoby ich užívania, sadzbu dane, prípadne rôzne sadzby dane podľa určených kritérií alebo počas podujatí konaných na území obce, náležitosti oznamovacej povinnosti, prípadne oslobodenie od tejto dane alebo zníženia dane.“

19 Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf/42/2011

- a) *umiestnenie informačných, propagačných a reklamných zariadení 1 € za m² a deň,*
- b) *ambulantný predaj v mestských častiach 4 € na 1 deň,*
- c) *umiestnenie cirkusu 70 € na 1 deň, atď.*

Zdaňovacie obdobie je časový úsek, počas ktorého daňovník užíva verejné priestranstvo.

9.5 Oznamovacia povinnosť, vyrubenie dane a platenie dane

Daňovník, ktorý chce začať užívať verejné priestranstvo, je povinný oznámiť na obecnom úrade svoj zámer osobitného užívania verejného priestranstva **najneskôr v deň vzniku daňovej povinnosti**.

Na základe daňovníkovho oznámenia obec vyrubí daň najskôr v deň vzniku daňovej povinnosti. Zákon o miestnych daniach v § 34a ods. 2 stanovuje **15 dňovú splatnosť dane** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyrubení dane. Zároveň sa ustanovuje možnosť pre obec určiť splatnosť dane, platenie dane v splátkach a lehoty splatnosti splátok dane priamo v rozhodnutí, ktorým obec vyrubuje daň za užívanie verejného priestranstva. Daňovník môže vyrubenú daň za užívanie verejného priestranstva, ktorú správca dane určil v splátkach, zaplatiť aj naraz najneskôr v lehote prvej splátky.

Príklad:

Predajca oznámi na príslušnom obecnom úrade, že v dňoch 12.6.2018 až 15.6.2018 chce využiť priestranstvo verejného trhoviska na predaj zeleniny a ovocia. Toto oznámenie vykoná vopred, už koncom mája. Napriek tomu, že predajca svoj zámer užívať verejné priestranstvo oznámil obci cca 2 týždne dopredu, obec mu nesmie vyrubiť daň za užívanie verejného priestranstva skôr ako začne využívať (v tomto prípade 12.6.2018).

Okrem oznamovacej povinnosti o vzniku daňovej povinnosti, vyrubenia dane a možnosti platenia dane v splátkach upravuje zákon aj nárok a zánik nároku na vrátenie pomernej časti dane. Daňovník, ktorý zaplatil daň za užívanie verejného priestranstva za viac dní, ako skutočne verejné priestranstvo užíval, má nárok na vrátenie pomernej časti zaplatenej dane za zostávajúce dni, za ktoré bola daň zaplatená. Podmienkou pre vrátenie pomernej časti zaplatenej dane je oznámenie zániku daňovej povinnosti správcovi dane v 30-dňovej lehote odo dňa zániku daňovej povinnosti. V prípade, že daňovník v zákonom stanovenej lehote túto skutočnosť správcovi dane neoznámí, daňovníkovi zaniká nárok na vrátenie pomernej časti zaplatenej dane zo zákona o miestnych daniach.

9.6 Určenie dane podľa pomôcok

V prípade že, daňovník neoznámí vznik daňovej povinnosti na dani za užívanie verejného priestranstva v lehote určenej zákonom, obec vyzve daňovníka na splnenie oznamovacej povinnosti. Ak daňovník nereaguje na túto výzvu a nesplní si oznamovaciu povinnosť ani v lehote určenej vo výzve, obec je oprávnená zistiť základ dane a určiť daň za užívanie verejného priestranstva podľa pomôcok. Lehota určená vo výzve nesmie byť kratšia ako 8 dní. Aby mohla obec určiť daň podľa pomôcok, je povinná zaslať daňovníkovi oznámenie o určení dane podľa pomôcok, v ktorom zároveň uvedie deň, ktorý je dňom začatia určenia dane podľa pomôcok. Postup obce dane pri určení dane podľa pomôcok určuje daňový poriadok v § 48 a § 49.

Správca dane (pri miestnych daniach obec) má povinnosť zistiť základ dane a určiť daň podľa pomôcok v týchto prípadoch:

- a) nepodanie daňového priznania, a to ani vtedy, ak daňový subjekt na splnenie povinnosti vyzve správca dane,

- b) ak daňový subjekt neunesie dôkazné bremeno pri preukazovaní ním uvádzaných skutočností, v dôsledku čoho nemožno daň správne zistiť,
- c) neumožnenie vykonania daňovej kontroly.

Zákonná úprava určovania dane podľa pomôcok je všeobecná vzťahuje sa aj na iných správcoch dane ako je obec a aj na iné druhy daní ako sú miestne. Ak nastane niektorý zo zákonných dôvodov na určovanie dane podľa pomôcok, správca dane je podľa úpravy v daňovom poriadku oprávnený použiť pomôcky, ktoré má k dispozícii alebo ktoré si zaobstará aj bez súčinnosti s daňovým subjektom. Výpočet pomôcok, ktoré je správca dane oprávnený použiť, nie je taxatívny, daňový poriadok však zvyrazňuje, že pomôckami môžu byť najmä listiny, daňové priznania, výpisy z verejných zoznamov, daňové spisy iných daňových subjektov, znalecké posudky, výpovede objasňujúce skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane, správy a vyjadrenia iných správcoch dane, atď.

V prípade, že obec musí dokázať užívanie verejného priestranstva najvhodnejšími dôkazmi budú svedecké výpovede, prípadne kamerové záznamy, ak má obec kamerový systém.

10 DAŇ ZA UBYTOVANIE

Zákonná úprava dane za ubytovanie je v § 37 až § 43 zákona o miestnych daniach.

10.1 Správca

Pri správe daní za ubytovanie je miestne príslušná obec, na území ktorej sa nachádza zariadenie poskytujúce ubytovacie služby.

10.2 Predmet

Predmetom dane za ubytovanie je odplatné prechodné ubytovanie na základe zmluvy o ubytovaní podľa § 754 až § 759 Občianskeho zákonníka v ubytovacom zariadení, ktorým je hotel, motel, hotel, hostel, penzión, apartmánový dom, kúpeľný dom, liečebný dom, ubytovacie zariadenie prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební, turistická ubytovňa, chata, stavba na individuálnu rekreáciu, zrub, bungalov, kemping, minikemp, táborisko, rodinný dom, byt v bytovom dome, v rodinnom dome alebo stavbe slúžiacej na viaceré účely.

Na to, aby obec vyrubila daň za ubytovanie nie je potrebné živnostenské oprávnenie poskytovateľa ubytovania. Daň za ubytovanie platí aj fyzická osoba, ktorá je ubytovaná v súkromí (napr. v rodinnom dome).

Pri posúdení, či je naplnený predmet dane za ubytovanie, sa vychádza z podmienok vymedzených v § 37 zákona o miestnych daniach, t. j. z poskytovania odplatného prechodného ubytovania v ubytovacích zariadeniach vymedzených v tomto ustanovení.

Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach riešil rozdiel medzi poskytnutím ubytovania a pobytom na lôžku v kúpeľných zariadeniach. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sžf/39/2016 prijatím novely zákona o miestnych daniach č. 682/2014 Z. z. už nie je možné považovať ustanovenie § 37 zákona o miestnych daniach, čo sa týka predmetu dane za nejednoznačné a od tohto momentu, t.j. s účinnosťou od 15.10.2014 žalobca (zariadenie poskytujúce kúpeľné služby) bude platiteľom **dane za ubytovanie** vo vzťahu k zariadeniam, v ktorých poskytuje prechodné odplatné **ubytovanie**, ktoré jednoznačne už sú špecifikované v tomto zákonom ustanovení ako kúpeľný dom, liečebný dom, ubytovacie zariadenie prírodných liečebných kúpeľov a kúpeľných liečební.

10.3 Daňovník

Fyzická osoba, ktorá sa za odplatu prechodne ubytuje v ubytovacom zariadení, stáva sa daňovníkom dane za ubytovanie, a to za podmienky, že obec túto daň na svojom území zavedie všeobecne záväzným nariadením.

10.4 Spôsob výpočtu dane a zdaňovacie obdobie

Daň za ubytovanie sa vypočíta ako súčin základu dane podľa § 39 zákona o miestnych daniach a sadzby dane podľa § 40 zákona o miestnych daniach.

Základom dane je počet prenocovaní fyzickej osoby v ubytovacom zariadení. Ak sa fyzická osoba v takomto zariadení ubytuje, ale v ňom neprenocuje, prevádzkovateľ zariadenia nemôže daň za ubytovanie od fyzickej osoby vybrať, pretože nebola splnená základná podmienka pre určenie základu dane za ubytovanie.

Zákon o miestnych daniach umožňuje obci určiť **sadzbu dane** VZN. Sadzba dane musí byť určená konkrétnou sumou v eurách na osobu a jedno prenocovanie. Zákon neohraničuje určenie tejto sumy žiadnou dolnou ani hornou hranicou. Určenie jej výšky sadzby dane za ubytovanie ponecháva plne v kompetencii obce. Zároveň obec môže VZN určiť rôznu sadzbu dane pre jednotlivé časti obce alebo pre jej katastrálne územia.

10.5 Výber dane

Pri dani za ubytovanie daňovník neplatí daň priamo správcovi dane, ale fyzickej alebo právnickej osobe, ktorá poskytuje prechodné ubytovanie v ubytovacom zariadení v územnom obvode obce. Poskytovateľ ubytovania v ubytovacom zariadení je v tomto prípade platiteľom dane, ktorý vybratú daň odvádza obci. Zákon o miestnych daniach určuje iba základné zásady vyberania dane za ubytovanie. Obec určuje bližšie podmienky vyberania dane vo VZN.

Obec vo svojom VZN na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 43 zákona o miestnych daniach ustanoví najmä:

- a) náležitosti a lehotu súvisiacu s oznamovacou povinnosťou prevádzkovateľa ubytovacieho zariadenia o začatí prevádzkovania zariadenia (vznik daňovej povinnosti),
- b) sadzbu dane v eurách na jednu osobu a prenocovanie, prípadne ustanoví rôzne sadzby dane pre jednotlivé časti obce alebo pre jej jednotlivé katastrálne územia,
- c) rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie na účely dane,
- d) spôsob vyberania dane,
- e) náležitosti potvrdenia o zaplatení dane,
- f) lehoty a spôsob odvodu dane obci,
- g) podmienky zníženia alebo oslobodenia od dane.

Príklad:

... z VZN mesta Bratislava č. 8/2016 o dani za ubytovanie:

I.I. k určeniu povinností prevádzkovateľa

„§ 7 Povinnosti prevádzkovateľa

(1) Prevádzkovateľ je povinný viesť okrem záznamov evidencie ustanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom (ďalej len „kniha ubytovaných“) aj osobitné položky evidencie

ubytovaných určené správcovi dane potrebné na správne určenie dane a v určenej lehote predložiť správcovi dane tieto záznamy, ktoré musia obsahovať nasledovné údaje:

- a) meno a priezvisko ubytovaného, adresu trvalého pobytu ubytovaného, číslo občianskeho preukazu alebo cestovného dokladu alebo iného dokladu preukazujúceho identitu ubytovaného,
- b) dobu ubytovania deň príchodu a deň odchodu ubytovaného,
- c) dôvod oslobodenia od dane v prípade, ak ubytovaný je oslobodený podľa § 8 ods. 1 tohto nariadenia,
- d) dátum narodenia ak je poskytnuté oslobodenie podľa § 8 ods. 1 písm. b) a c) tohto nariadenia,
- e) kópie dokladov preukazujúce oslobodenie od dane podľa § 8 ods. 2 tohto nariadenia,
- f) počet všetkých ubytovaných hostí v danom kalendárnom mesiaci,
- g) počet prenocovaní každého ubytovaného hosťa v danom kalendárnom mesiaci,
- h) počet prenocovaní všetkých ubytovaných hostí v danom kalendárnom mesiaci,
- i) číslo izby ubytovaného hosťa, (ďalej len „evidencia ubytovaných“).....“

I.II. k podmienkam zníženia alebo oslobodenia od dane za ubytovanie

... „§ 8 Oslobodenie od dane

(1) Od dane je oslobodená

- a) fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím a sprievodca,
- b) fyzická osoba do 18 rokov veku a fyzická osoba staršia ako 70 rokov,
- c) fyzická osoba, ktorá je študentom do 26 rokov veku, ak sa sústavne pripravuje na budúce povolanie formou denného štúdia, d) fyzická osoba s udeleným azylom alebo s poskytnutou doplnkovou ochranou,⁸⁾ e) fyzická osoba, ktorá vykonáva dobrovoľnícku činnosť v prospech hlavného mesta na podporu plnenia jeho úloh,⁹⁾

(2) Oslobodenie od dane podľa § 8 tohto nariadenia sa preukazuje: a) podľa ods. 1 písm. a) rozhodnutím alebo preukazom fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom, b) podľa ods. 1 písm. b) záznamom v evidencii ubytovaných hostí, c) podľa ods. 1 písm. c) študentským preukazom, d) podľa ods. 1 písm. d) úradným dokladom o správnom konaní o azyle alebo o doplnkovej ochrane, e) podľa ods. 1 písm. e) dobrovoľník preukazuje vykonávanie dobrovoľníckej činnosti v prospech hlavného mesta zmluvou s prijímateľom alebo poskytovateľom dobrovoľníckej činnosti uvedeným v osobitnom prepise.¹⁰⁾

(3) Všetky doklady preukazujúce dôvod oslobodenia daňovníka od platenia dane vedie prevádzkovateľ ako súčasť evidencie ubytovaných vo forme prílohy ku knihe ubytovaných.“ ...

Zákon o miestnych daniach neurčuje žiadnu lehotu na zaplatenie dane z nehnuteľnosti. Daňovník je povinný daň za platiť spolu s úhradou za ubytovanie.

11 DAŇ ZA VJAZD A ZOTRVANIE MOTOROVÉHO VOZIDLA V HISTORICKEJ ČASTI MESTA

Zákon o miestnych daniach upravuje daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta v § 60 až § 66.

11.1 Správca

Správcom dane za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta je mesto, ktoré vo VZN vymedzí historickú časť mesta a zavedie VZN túto daň. Po splnení uvedeného je mesto miestne príslušné na vyberanie dane.

Daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta nemôže zaviesť každá obec na území Slovenskej republiky, ale **iba obec vyhlásená za mesto**. Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov mestami sú obce, ktoré boli za mestá vyhlásené podľa platných predpisov pred dňom účinnosti zákona o obecnom zriadení a obce, ktoré za mestá vyhlásila Slovenská národná rada na návrh vlády Slovenskej republiky.

11.2 Predmet

Predmetom dane za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta je vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta.

Motorové vozidlo je podľa § ods. 2 písm. l) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) nekoľajové vozidlo poháňané vlastným motorom s výnimkou trolejbusu, mechanického alebo elektrického vozíka pre osoby so zdravotným postihnutím, a motocyklu, ktorý je tlačný.

Historická časť mesta nie je upravená žiadnym zákonom, je výlučne v kompetencii mesta vymedziť konkrétnu historickú časť mesta (historické jadro) účinným VZN, a to obdobným spôsobom ako je tomu pri dani za užívanie verejného priestranstva. Môže ísť napr. o námestia, ulice, promenády (napr. v *Bratislave dunajská promenáda od Starého mosta po most Lafranconi*).

Zákon o miestnych daniach vymedzuje, kedy zotrvanie a vjazd motorového vozidla nie je predmetom dane za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta. Vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta, ktoré sú spojené s činnosťami v súvislosti s ochranou zdravia (vozidlá lekárskej pohotovostnej služby, rýchlej zdravotnej pomoci), majetku (vozidlá hasičského zboru, vodárni a kanalizácií) a verejného poriadku (vozidlá policajného zboru a pod.), nie sú predmetom dane.

11.3 Daňovník

Daňovníkom môže byť fyzická alebo právnická osoba, ktorá je držiteľom motorového vozidla.

Držiteľom vozidla je podľa § 2 ods. 2 písm. c) zákona o cestnej premávke osoba zapísaná v osvedčení o evidencii časť I a časť II ako držiteľ osvedčenia, alebo takáto osoba zapísaná v osvedčení o evidencii vydanom v cudzine.

11.4 Spôsob výpočtu dane a zdaňovacie obdobie

Daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta sa vypočíta ako súčin základu dane podľa § 62 zákona o miestnych daniach a sadzby dane podľa § 63 zákona o miestnych daniach.

Základ dane je počet dní vjazdu a zotrvania motorového vozidla v historickej časti mesta. Ak vodič vojde s motorovým vozidlom do historickej časti mesta a zotrvá v nej motorovým vozidlom, pre určenie základu dane je rozhodujúci počet dní zotrvania motorového vozidla v historickej časti mesta.

Vznik daňovej povinnosti viaže zákon o miestnych daniach na súčasné splnenie dvoch podmienok, a to na vjazd motorového vozidla do historickej časti mesta a zároveň na jeho zotrvanie v tejto časti mesta. K zániku daňovej povinnosti dochádza dňom výjazdu motorového vozidla z historickej časti mesta.

Sadzbu dane určí obec VZN. Sadzba dane sa určí konkrétnou sumou v eurách za každý aj začatý deň, prípadne paušálnou sumou, a to bez ohľadu na počet dní, počas ktorých motorové vozidlo zotrvá v historickej časti mesta.

Zákon o miestnych daniach na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 66 umožňuje obci určiť rôzne sadzby dane podľa určených kritérií.

Príklad:

Sadzba dane je za motorové vozidlo a každý aj začatý deň vjazdu a zotrvania v historickej časti mesta:

- a) 0,33 eura pre fyzickú osobu s trvalým pobytom na uliciach v historickej časti mesta alebo paušálna suma 70,00 eur na kalendárny rok (paušálna sadzba pre jedno motorové vozidlo na jednu osobu),*
- b) 5,00 eur za motorové vozidlo zabezpečujúce dovoz a odvoz nákladu väčšieho objemu (biela technika, nábytok a pod.) pre fyzickú osobu alebo právnickú osobu so vzťahom k nehnuteľnosti na uliciach v historickej časti mesta,*
- c) 15,00 eur pre právnickú osobu a fyzickú osobu, ktorá prevádzkuje vyhladkové motorové vozidlo alebo paušálna suma 3 900,00 eur na kalendárny rok, atď.*

Zdaňovacie obdobie je časový úsek, počas ktorého daňovník vojde a zotrvá s motorovým vozidlom v historickej časti mesta. V prípade paušálne určenej sadzby dane je zdaňovacím obdobím obdobie, na ktoré sa vzťahuje paušál napr. kalendárny rok.

11.5 Oznamovacia povinnosť, vyrubenie dane a platenie dane

Daňovník, ktorý sa rozhodne vojsť motorovým vozidlom do historickej časti mesta a zotrvať v nej, je povinný oznámiť svoj zámer správcovi dane najneskôr v deň vzniku daňovej povinnosti. Dňom vzniku daňovej povinnosti je deň vjazdu a zotrvania motorového vozidla v historickej časti mesta.

Zákon o miestnych daniach upravuje vyrubenie dane najskôr na deň vzniku daňovej povinnosti podobne ako pri dani za užívanie verejného priestranstva. Zároveň sa ustanovuje splatnosť vyrubenej dane do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, pričom lehotu splatnosti dane správca dane určuje v rozhodnutí, ktorým vyrubuje daň. Ďalej sa ustanovuje možnosť pre mesto určiť platenie dane v splátkach, pričom splátky aj lehoty splatnosti splátok dane určí priamo v rozhodnutí. Daňovník nemusí využiť možnosť zaplatiť v splátkach a môže vyrubenú daň za vjazd a zotrvanie v historickej časti mesta, ktorú správca dane určil v splátkach, zaplatiť aj naraz najneskôr v lehote prvej splátky.

Ak mesto vo VZN ukladá niekomu povinnosť zaplatiť predmetnú daň ešte pred vydaním rozhodnutia o vyrubení dane je to v rozpore so zákonom o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a odníma právo daňovníka brániť sa proti uloženej povinnosti zaplatiť daň a aj právo zaplatiť daň do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.²⁰

Zákon o miestnych daniach upravuje nárok daňovníka na vrátenie pomernej časti dane pri zániku daňovej povinnosti. Daňovník, ktorý zaplatil daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej

²⁰ Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 5S/344/2012

časti mesta za viac dní, ako skutočne v historickej časti mesta zotrval motorovým vozidlom, má nárok na vrátenie pomernej časti zaplatenej dane za zostávajúce dni, za ktoré bola daň zaplatená, avšak za podmienky, že do 30 dní odo dňa zániku daňovej povinnosti túto skutočnosť oznámi správcovi dane. V prípade, že daňovník túto skutočnosť v zákonom stanovenej lehote správcovi dane neoznámi, zaniká mu nárok na vrátenie pomernej časti dane podľa zákona o miestnych daniach.

Príklad:

Daňovník oznámi mestu svoj zámer vojsť a zotrvať motorovým vozidlom v historickej časti mesta od 5. 5. 2018 do 27. 10. 2018. Mesto VZN určilo sadzbu dane za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta sumou 5 EUR na deň. Dĺžka obdobia, v ktorom má daňovník zámer vojsť a zotrvať motorovým vozidlom v historickej časti predstavuje 175 dní. Správca dňa 5. 5. 2018 vyrubil daňovníkovi daň v sume 875 EUR (počet dní x sadzba dane = 175 dní x 5 EUR). Vzhľadom na výšku vyrubenej dane, správca určil možnosť zaplatiť daň v štyroch splátkach v sume 218,75 EUR. Daňovník zaplatil všetky splátky naraz v lehote určenej pre prvú splátku. Dňa 18. 8. 2018 daňovníkovi zanikol dôvod na vjazd a zotrvanie v historickej časti mesta, a tak sa rozhodol oznámiť mestu zánik daňovej povinnosti. Akú časť dane je mesto povinné vrátiť daňovníkovi?

Mesto je povinné vrátiť daňovníkovi pomernú časť dane za obdobie, od zániku jeho daňovej povinnosti výjazdom vozidla z historickej časti mesta (v tomto prípade 18. 8. 2018) až do dňa, dokedy má daň zaplatenú (27. 10. 2018). Mesto je povinné vrátiť daň za obdobie od 19. 8. 2018 až do 27. 10. 2018, čo predstavuje 70 dní. Na základe uvedeného mesto vráti daňovníkovi pomernú časť zaplatenej dane v sume 350 EUR (počet dní, za ktoré je potrebné vrátiť daň x sadzba dane = 70 dní x 5 EUR).

11.6 Určenie dane podľa pomôcok

Ustanovenie § 64b zákona o miestnych daniach upravuje postup mesta ako správcu dane pri určovaní dane podľa pomôcok, ak daňovníkovi vznikne daňová povinnosť k dani za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta, ale daňovú povinnosť neoznámi v zákonom stanovenej lehote mestu. Daňovník musí mestu oznámiť vjazd a zotrvanie motorovým vozidlom v historickej časti mesta najneskôr v deň vjazdu a zotrvania. Ak si túto povinnosť nespĺní, mesto ho písomne vyzve, aby si oznamovaciu povinnosť splnil v primeranej lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako 8 dní. V prípade, že daňovník nespĺní oznamovaciu povinnosť ani na základe výzvy mesta, mesto je oprávnené zistiť základ dane a určiť daň podľa pomôcok.

Na to, aby mesto mohlo začať s určovaním dane podľa pomôcok, má povinnosť zaslať daňovníkovi oznámenie o určení dane podľa pomôcok, v ktorom zároveň uvedie deň, ktorý je dňom začatia určenia dane podľa pomôcok. Pri určovaní dane podľa pomôcok sa obec riadi všeobecnými ustanoveniami § 48 a § 49 daňového poriadku (viď aj body 4.5.6. a 9.6.).

12 DAŇ ZA JADROVÉ ZARIADENIE

Zákonná úprava uvedenej dane sa nachádza v ustanoveniach § 67 až § 76 zákona o miestnych daniach.

12.1 Správca

Správcom dane za jadrové zariadenia je obec, ktorej zastavané územie alebo jeho časť sa nachádza v oblasti ohrozenia jadrovým zariadením.

12.2 Predmet

Predmetom dane za jadrové zariadenie je podľa § 67 zákona o miestnych daniach jadrové zariadenie, v ktorom prebieha štiepna reakcia v jadrovom reaktore a zároveň sa vyrába elektrická energia. Predmetom dane je aj jadrové zariadenie, v ktorom k štiepnej reakcii a výrobe elektrickej energie dochádza len v časti kalendárneho roka (výber dane nie je podmienený celoročnou činnosťou jadrového zariadenia).

Zákon o miestnych daniach pri definícii jadrového zariadenia odkazuje na ustanovenie § 2 písm. f) prvý bod zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (ďalej len „atómový zákon“). Podľa uvedeného ustanovenia sa na účely atómového zákona rozumie jadrovým zariadením súbor civilných stavebných objektov a nevyhnutných technologických zariadení v projekte určenej konfigurácii, určených na výrobu elektrickej energie alebo na výskum v oblasti jadrovej energie, ktorých súčasťou je jadrový reaktor alebo jadrové reaktory, ktoré budú využívať, využívajú alebo využívali riadenú štiepnu reťazovú reakciu.

12.3 Daňovník

Daňovníkom dane za jadrové zariadenie je držiteľ povolenia na uvádzanie jadrového zariadenia do prevádzky a povolenia na prevádzku jadrového zariadenia na výrobu elektrickej energie.

Zákon o miestnych daniach v ustanovení § 68 pri daňovníkovi odkazuje na ustanovenie § 5 ods. 3 písm. b) a c) a § 19 ods. 1 atómového zákona. V zmysle uvedených ustanovení osoba musí byť držiteľom povolenia, ktoré vydáva Úrad jadrového dozoru SR, ak:

- a) uvádza jadrové zariadenie do prevádzky,
- b) prevádzkuje jadrové zariadenie.

12.4 Zdaňovacie obdobie

Daň za jadrové zariadenie sa vyrubuje za zdaňovacie obdobie jeden kalendárny rok.

Daňová povinnosť vzniká dňom začatia skúšobnej prevádzky jadrového zariadenia. V zmysle atómového zákona prevádzkou jadrového zariadenia sú činnosti vykonávané v jadrovom zariadení na dosiahnutie určeného účelu, na ktorý bolo jadrové zariadenie vybudované. Prevádzka jadrového zariadenia sa člení na:

- a) skúšobnú prevádzku
- b) prevádzku.

Súhlas na skúšobnú prevádzku vydáva Úrad jadrového dozoru SR po predložení písomnej žiadosti doloženej správou o vyhodnotení uvádzania jadrového zariadenia do prevádzky. Tento súhlas je súčasťou súhlasu na dočasné užívanie stavby na skúšobnú prevádzku podľa osobitného zákona, ktorým je stavebný zákon.

K zániku daňovej povinnosti dochádza dňom trvalého ukončenia výroby elektrickej energie v jadrovom zariadení.

12.5 Spôsob výpočtu dane

Daň za jadrové zariadenie sa vypočíta ako súčin základu dane podľa § 69 zákona o miestnych daniach a sadzby dane podľa § 70 zákona o miestnych daniach.

Základom dane je výmera katastrálneho územia obce v m², ktoré sa nachádza v oblasti ohrozenia jadrovým zariadením. Oblasť ohrozenia jadrovým zariadením schvaľuje Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky.

Atómový zákon v § 4 určuje rozsah pôsobnosti Úradu jadrového dozoru SR. Do pôsobností Úradu jadrového dozoru SR okrem iného patrí podľa § 4 ods. 1 písm. e) atómového zákona aj právomoc schvaľovať na účely havarijného plánovania veľkosť oblasti ohrozenia alebo veľkosť spoločnej oblasti ohrozenia jadrovým zariadením. Úrad jadrového dozoru SR schvaľuje veľkosť oblasti ohrozenia jadrovým zariadením pre každé jadrové zariadenie na základe žiadosti o udelenie povolenia. Na základe schválenej veľkosti oblasti ohrozenia jadrovým zariadením obvodné úrady v sídlach krajov dotknuté havarijným plánovaním rozhodnutím zaradia obce do oblasti ohrozenia. Ak je jedna osoba žiadateľom o príslušné povolenie vo vzťahu k viacerým jadrovým zariadeniam nachádzajúcim sa na území, pre ktoré bol vypracovaný aj spoločný vnútorný havarijný plán, považujú sa tieto jadrové zariadenia za jedno jadrové zariadenie a oblasť ohrozenia je v takomto prípade iba jedna spoločná.

Oblasť ohrozenia vymedzuje § 2 ods. 2 písm. c) vyhlášky č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa na účely vyhlášky oblasťou ohrozenia rozumie ohrozené územie, v ktorom pri mimoriadnej udalosti spojenj s únikom nebezpečnej látky môže byť ohrozený život, zdravie alebo majetok.

Ďalej zákon o miestnych daniach ustanovuje, že na zmenu veľkosti oblasti ohrozenia, ktorá nastane v priebehu kalendárneho roka, sa nebude prihliadať. Zmena veľkosti oblasti ohrozenia sa zohľadní až v nasledujúcom zdaňovacom období.

Sadzba dane za jadrové zariadenia je v § 70 ods. 1 zákona o miestnych daniach upravená podľa pásiem. Veľkosť pásma závisí od veľkosti oblasti ohrozenia určenej v rozhodnutí Úradu jadrového dozoru SR. Začlenenie územia konkrétnej obce v rámci oblasti ohrozenia jadrovým zariadením určujú rozhodnutím obvodné úrady v sídlach krajov dotknuté havarijným plánovaním pre potreby ochrany obyvateľstva.

Zákon o miestnych daniach v § 70 ods. 1 určuje, že sadzba dane je v obciach, ktorých zastavané územie alebo jeho časť sa nachádza v oblasti ohrozenia jadrovým zariadením v Jaslovských Bohuniciach a Mochovciach v pásme:

- a) do 1/3 polomeru oblasti ohrozenia..... 0,0039 EUR za m²
- b) nad 1/3 do 2/3 polomeru oblasti ohrozenia.... 0013 EUR za m²
- c) nad 2/3 polomeru oblasti ohrozenia..... 0,0006 Eur za m².

Zastavané územia niektorých obcí sa môžu nachádzať vo viacerých pásmach oblasti ohrozenia jadrovým zariadením. Uvedené rieši ustanovenie § 70 [odsek 2](#) zákona o miestnych daniach, v ktorom je stanovené použitie vyššej sadzby dane v tom prípade, ak obcou prechádza hranica dvoch susediacich pásiem nachádzajúcich sa v jednej oblasti ohrozenia jadrovým zariadením.

Zákon o miestnych daniach určuje len základné zásady vyberania dane za jadrové zariadenia. Prostredníctvom splnomocňovacieho ustanovenia oprávňuje obec rozhodovať o konkrétnej sadzbe dane za m² katastrálneho územia obce, začlenenie obce do pásma rozhodujúceho pre určenie sadzby dane, náležitosti oznamovacej povinnosti o vzniku a zániku daňovej povinnosti (identifikačné údaje daňovníka, dátum začatia skúšobnej prevádzky a pod.), ako aj prípadné oslobodenia od dane.

V § 73 odsek 5 zákona o miestnych daniach je upravený spôsob výpočtu dane pre daňovníkov, ktorí sa nachádzajú v tej istej lokalite jadrových zariadení, ale Úradom jadrového dozoru boli pre

jednotlivých daňovníkov schválené rôzne oblasti ohrozenia. Aj v tomto prípade správca dane vyrubí daňovníkom pomernú časť dane.

12.6 Oznamovacia povinnosť, vyrubenie dane a platenie dane

Daňovník je povinný správcovi oznámiť začatie skúšobnej prevádzky jadrového zariadenia alebo ukončenie výroby elektrickej energie v jadrovom zariadení. Toto oznámenie musí vykonať v lehote **30 dní** odo dňa tejto skutočnosti. Podrobnosti a náležitosti oznámenia o vzniku alebo zániku daňovej povinnosti určí obec vo VZN.

Daň za jadrové zariadenie sa vyrubuje daň rozhodnutím **v lehote do 31. januára** zdaňovacieho obdobia za predchádzajúci kalendárny rok. V prípade, že sa zastavané územie obce nachádza v tom istom pásme, ale v rôznej oblasti ohrozenia alebo v rôznych pásmach a zároveň v rôznych oblastiach ohrozenia, obec vyrubí každému daňovníkovi iba pomernú časť dane.

Rovnako ako pri ostatných miestnych daniach zákon upravuje splatnosť dane za jadrové zariadenie do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

12.7 Určenie dane podľa pomôcok

Podľa tohto ustanovenia postupuje správca dane, ak daňovníkovi vznikne daňová povinnosť k tejto dani, ale vznik daňovej povinnosti správcovi dane neoznami. V takomto prípade správca dane písomne vyzve daňovníka na splnenie oznamovacej povinnosti.

Náhradná lehota na splnenie oznamovacej povinnosti, ktorú určí správca dane v oznámení, nesmie byť kratšia ako osem dní. Ak daňovník nesplní oznamovaciu povinnosť ani na základe výzvy správcu dane, obec je oprávnená zistiť základ dane a určiť daň za jadrové zariadenie podľa pomôcok. Aby mohla obec začať proces určenia dane podľa pomôcok, je najprv povinná zaslať daňovníkovi oznámenie o určení dane podľa pomôcok, v ktorom zároveň uvedie deň, ktorý je dňom začatia určenia dane podľa pomôcok. Na ďalší postup správcu dane v procese určenia dane podľa pomôcok sa vzťahuje daňový poriadok.

13 MIESTNY POPLATOK ZA KOMUNÁLNE ODPADY A DROBNÉ STAVEBNÉ ODPADY

Zákonná úprava miestneho poplatku za komunálne odpady (ďalej len „poplatok“) sa nachádza v ustanoveniach § 77 až § 83 zákona o miestnych daniach. Obec môže na území obce vyberať len tie poplatky, ktoré sú výslovne uvedené v zákone. Pri ich zavádzaní musí vo všeobecne záväznom nariadení uviesť určený názov miestneho poplatku, dôsledne rešpektovať zákonné rámce vrátane ustanovenia výšky poplatku.

13.1 Predmet poplatku

Odpad je v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch (ďalej len „zákon o odpadoch“) hnutelná vec alebo látka, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi.

Poplatok sa platí za:

- a) činnosti nakladania so zmesovým komunálnym odpadom,
- b) činnosti nakladania s biologicky rozložiteľným komunálnym odpadom,
- c) triedený zber zložiek komunálneho odpadu (na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov),

- d) náklady spôsobené nedôsledným triedením oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu,
- e) náklady presahujúce výšku obvyklých nákladov,
- f) činnosti nakladania s drobným stavebným odpadom.

Poplatok sa platí obci, na ktorej území tieto komunálne odpady a drobné stavebné odpady vznikajú.

Komunálny odpad tvoria:

- a) odpady z domácností vznikajúce na území obce, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa;
- b) odpady z nehnuteľností slúžiace fyzickým osobám na rekreáciu (napr. záhrady, chaty, chalupy), na parkovanie, alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti (napr. garáže, garážové stojiská a parkovacie stojiská);
- c) odpady vznikajúce pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení.

Drobný stavebný odpad je odpad z bežných udržiavacích prác vykonávaných fyzickou osobou alebo pre fyzickú osobu, za ktorý sa platí miestny poplatok. Obec je povinná zabezpečiť podľa potreby, najmenej dvakrát do roka, zber drobných stavebných odpadov v rozsahu do 1m³ od jednej fyzickej osoby, ak v obci nebol zavedený množstvový zber.

Do poplatku obec nemôže zahrnúť:

- a) elektroodpad, použité batérie a akumulátory,
- b) biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad
- c) odpad z neobalových výrobkov – hygienický a sanitárny papier, niektoré plasty (na uvedené platí rozšírená zodpovednosť výrobcov podľa § 27 a nasl. zákona o odpadoch).

13.2 Poplatník

Poplatníkom miestneho poplatku je:

- a) fyzická osoba, ktorá má v obci trvalý alebo prechodný pobyt. Ak fyzická osoba nemá v obci trvalý alebo prechodný pobyt, poplatníkom poplatku je aj osoba, ktorá je oprávnená užívať alebo užíva byt, nebytový priestor, pozemnú stavbu alebo jeho časť, objekt, ktorý nie je stavbou, záhradu, vinicu, ovocný sad, trvalý trávnatý porast na iný účel ako na podnikanie;
- b) právnická osoba, ktorá je v obci oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť na území obce na iný účel ako na podnikanie. Medzi takéto právnické osoby patria napr. *príspevkové organizácie, nadácie, fondy, rozpočtové organizácie* a pod.;
- c) podnikateľ, ktorý je oprávnený užívať alebo užíva nehnuteľnosť nachádzajúcu sa na území obce za účelom podnikania. Podnikateľom podľa Obchodného zákonníka je osoba, ktorá je zapísaná v obchodnom registri, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, na základe iného než živnostenského oprávnenia vydaného podľa osobitných

predpisov, a fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

Zákon o miestnom poplatku predchádza tomu, aby jedna osoba platila poplatok 2x, a to nasledovne:

- a) v prípade fyzickej osoby, ktorá má v obci trvalý pobyt a súčasne prechodný pobyt alebo trvalý, alebo prechodný pobyt a súčasne je oprávnená užívať alebo užíva nehnuteľnosť na iný účel ako na podnikanie, je povinnosť platiť miestny poplatok iba raz.
- b) v prípade fyzickej osoby, ktorá má v obci trvalý pobyt alebo prechodný pobyt a súčasne je podnikateľom – fyzickou osobou oprávnenou na podnikanie – a miestom podnikania je miesto jej trvalého pobytu alebo prechodného pobytu a v tomto mieste nemá zriadenú prevádzkareň, poplatok platí iba z dôvodu trvalého pobytu alebo prechodného pobytu. Táto zásada neplatí v prípade, ak sa na poplatníka vzťahuje množstvový zber.

Množstvový zber upravuje zákon o odpadoch ako zber komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, pri ktorom ich pôvodca platí poplatok ustanovený podľa osobitného zákona vo výške, ktorá je priamo úmerná množstvu týchto odpadov vyprodukovaných pôvodcom za daný čas.

Poplatníkom poplatku podľa § 77 ods. 4 nie je osoba, ktorá:

- a) užíva priestory nehnuteľnosti vyhradené na prechodné ubytovanie v zariadení na to určenom (napr. *zamestnanec v ubytovni, hosť v hoteli, študent v internáte*),
- b) je hospitalizovaná v zariadení poskytujúcom služby zdravotnej starostlivosti (napr. pacient v nemocnici),
- c) je v zariadení sociálnych služieb a poskytuje sa jej sociálna služba (napr. *dôchodca v dome dôchodcov, dieťa v detskom domove*)
- d) užívajú z dôvodu plnenia povinností vyplývajúcich z pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu s poplatníkom nehnuteľnosť, ktorú má právo užívať alebo ju užíva aj poplatník (zamestnanec, štátny zamestnanec v pracovnoprávnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere a pod.),
- e) vykonávajú pre poplatníka práce alebo mu poskytujú služby v rámci výkonu svojej činnosti a pri tejto činnosti v nehnuteľnosti, ktorú má poplatník právo užívať alebo užíva, produkujú len komunálne odpady a drobné stavebné odpady (napr. pri drobných stavebných úpravách v byte vlastníka bytu).

V prípade, že v domácnosti žije niekoľko poplatníkov, plnenie povinnosti platiť poplatok môže prevziať jeden z nich. Ak ide o poplatníka, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony (napr. neploleté dieťa, osoba nespôsobilá na právne úkony), plní povinnosti zákonný zástupca alebo opatrovník určený súdom. V prípade, že poplatník sa dlhodobo zdržiava v zahraničí (z dôvodu študijného pobytu) alebo ak ide o osobu, ktorá je nezvestná, takáto osoba nemôže na seba prevziať povinnosti poplatníka.

Obec môže všeobecne záväzným nariadením zaviesť zníženie alebo odpustenie poplatku obyvateľom, ktorí sa viac ako 90 dní v kalendárnom roku nezdržiavajú na území obce (napr. študenti, obyvatelia pracujúci v zahraničí).

13.3 Sadzba poplatku

Sadzba poplatku sa určuje v závislosti od toho, či v obci je alebo nie je zavedený množstvový zber.

Množstvomý zber je zber zmesových komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov, pri ktorom ich pôvodca platí miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady ustanovený podľa VZN obce vo výške, ktorá je priamo úmerná množstvu týchto odpadov vyprodukovaných pôvodcom odpadu za daný čas. Obec pri ustanovení výšky miestneho poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vychádza zo skutočných nákladov obce na nakladanie s komunálnym odpadom a drobným staveným odpadom. Výnos miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady použije obec výlučne na zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov.

Ak obec na svojom území alebo jeho časti zavedie množstvomý zber, je povinná umožniť pôvodcom komunálnych odpadov individuálne určenie intervalu odvozu komunálnych odpadov a výber veľkosti zbernej nádoby aspoň z troch možností. Ak na území obce nie je zavedený množstvomý zber, obec je povinná zaviesť množstvomý zber na základe žiadosti u takej právnickej osoby alebo podnikateľa, ktorý preukáže, že ním vyprodukované množstvo komunálnych odpadov je merateľné a odpady sú až do ich odvozu vhodne zabezpečené pred stratou, odcudzením alebo iným nežiaducim únikom.

Ak je v obci zavedený množstvomý zber, sadzba poplatku sa určí 0,0033 eura do 0,0531 eura za 1 liter alebo 1 dm³ odpadov. Ak sa množstvo odpadov meria v kilogramoch, sadzba poplatku sa určí od 0,0066 eura do 0,1659 eura za 1 kg týchto odpadov. Za osobu a kalendárny deň sa určí sadzba poplatku v rozpätí od 0,0066 eura do 0,1095 eura.

Obec môže ustanoviť pri množstvomom zbere aj iné sadzby poplatku podľa objemu zbernej nádoby a frekvencie odvozov v rozsahu dolnej a hornej hranice poplatku.

Sadzba poplatku za drobný stavebný odpad je v rozpätí od 0,015 eura do 0,078 eura za kilogram drobných stavebných odpadov bez obsahu škodlivín.

Sadzba poplatku nesmie byť vyššia ako súčet nákladov na jednotlivé činnosti súvisiace s nakladaním s odpadmi a nákladov na zabezpečenie zberných nádob.

Náklady súvisiace s nakladaním odpadov sú najmä:

- náklady na zber odpadov;
- náklady na prepravu odpadov;
- náklady na zhodnocovanie odpadov - ide o činnosti vedúce k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov (napr. *recyklácia, spätné získavanie komponentov, využitie, úprava a výmena odpadov*). Ak obec zabezpečuje zhodnocovanie odpadov, náklady na odpady je obec povinná znížiť o výnosy obce zo zhodnotenia odpadov;
- náklady na zabezpečenie zberných nádob - ak je v obci zavedený množstvomý zber, nákladmi na zabezpečenie zberných nádob sú náklady, ktoré pripadajú na 1 liter, 1 dm³ alebo 1 kg týchto odpadov. Ak v obci nie je zavedený množstvomý zber, náklady na zabezpečenie zberných nádob sú náklady, ktoré pripadajú na priemerné množstvo odpadov vytvorených v obci jedným poplatníkom za jeden kalendárny deň.

Výpočet sadzby poplatku je obec povinná sprístupniť verejnosti v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

13.4 Určenie poplatku

Pri určovaní poplatku je podstatné či je v obci zavedený množstvomý zber.

I. Určenie poplatku, ak je v obci zavedený množstvomý zber

Ak je v obci zavedený množstvový zber, poplatok za odpady sa pre všetkých poplatníkov určí ako súčin frekvencie odvozov, sadzby poplatku a objemu zbernej nádoby, ktorú poplatník užíva.

II. Určenie poplatku, ak v obci nie je zavedený množstvový zber

Ak v obci nie je zavedený množstvový zber, poplatok za odpady sa určí na zdaňovacie obdobie rozdielne pre poplatníka – fyzickú osobu, a rozdielne pre poplatníka – právnickú osobu a podnikateľa.

a) pre fyzickú osobu

Pre fyzickú osobu sa poplatok za odpady na zdaňovacie obdobie určí ako súčin sadzby poplatku za odpady a počtu kalendárnych dní, počas ktorých má alebo bude mať poplatník trvalý alebo prechodný pobyt alebo počas ktorých nehnuteľnosť užíva alebo je oprávnený nehnuteľnosť užívať.

b) pre právnickú osobu a podnikateľa

Pre právnickú osobu a podnikateľa sa poplatok na zdaňovacie obdobie určí ako súčin sadzby poplatku, počtu kalendárnych dní v zdaňovacom období a ukazovateľa dennej produkcie komunálnych odpadov.

Ukazovateľ produkcie komunálnych odpadov v zdaňovacom období určí správca poplatku z údajov rozhodujúcich na určenie poplatku, ktoré je poplatník povinný ohlásiť obci najneskôr v lehote jedného mesiaca od vzniku poplatkovej povinnosti alebo do jedného mesiaca od skončenia zdaňovacieho obdobia.

Údajmi rozhodujúcimi na určenie poplatku sú:

- a) priemerný počet zamestnancov znížený o počet zamestnancov s trvalým alebo prechodným pobytom alebo priemerný počet zamestnancov neznižený o počet tých zamestnancov, ktorí majú v obci trvalý alebo prechodný pobyt,
- b) priemerný počet hospitalizovaných alebo ubytovaných osôb, ak poplatník poskytuje ubytovacie alebo zdravotnícke služby,
- c) priemerný počet miest na poskytovanie reštauračných, kaviarenských alebo iných pohostinských služieb, ak poplatník takéto služby poskytuje.

Spôsob určenia ukazovateľa produkcie

1. Ukazovateľ produkcie určený ako súčet priemerného počtu zamestnancov a priemerného počtu hospitalizovaných alebo ubytovaných osôb

Ak poplatník poskytuje v obci zdravotnícke alebo ubytovacie služby, ukazovateľ produkcie na zdaňovacie obdobie sa určí ako súčet priemerného počtu zamestnancov v rozhodujúcom období a priemerného počtu hospitalizovaných alebo ubytovaných osôb v rozhodujúcom období. Tento spôsob určenia ukazovateľa produkcie sa použije napr. pri nemocniciach s lôžkovou časťou, ubytovniach a pod.

Do priemerného počtu zamestnancov pripadajúcich na zdaňovacie obdobie sa započítavajú osoby, ktoré sú v rozhodujúcom období s poplatníkom v pracovnoprávnom vzťahu (napr. zamestnanec podľa Zákonníka práce), inom obdobnom vzťahu, v štátnozamestnaneckom pomere (podľa zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe) alebo tvoria jeho štatutárny orgán (osoby oprávnené konať v mene spoločnosti). Do priemerného počtu osôb sa započítava aj poplatník, ktorým je fyzická osoba – podnikateľ. Uvedené osoby sa do priemerného počtu zamestnancov započítavajú iba v prípade, ak vykonávajú svoju činnosť v nehnuteľnosti nachádzajúcej sa na území obce, ktorú užíva alebo je

oprávnený užívať poplatník. Osoby, ktoré majú v tejto obci trvalý alebo prechodný pobyt, sa do priemerného počtu zamestnancov nezapočítavajú.

Do priemerného počtu hospitalizovaných alebo ubytovaných osôb sa započítavajú osoby hospitalizované v nehnuteľnosti poskytujúcej zdravotnú starostlivosť alebo osoby ubytované v nehnuteľnosti poskytujúcej ubytovacie služby, ak tieto služby poskytuje poplatník v užívanej nehnuteľnosti. Ubytované alebo hospitalizované osoby, ktoré majú v obci trvalý alebo prechodný pobyt, sa do priemerného počtu ubytovaných alebo hospitalizovaných osôb nezapočítavajú.

2. Ukazovateľ produkcie určený ako súčet priemerného počtu zamestnancov priemerného počtu ubytovaných osôb a priemerného počtu miest na poskytovanie reštauračných, kaviarenských alebo iných pohostinských služieb

Ak poplatník poskytuje v obci ubytovacie, reštauračné, kaviarenské alebo iné pohostinské služby, ukazovateľ produkcie komunálnych odpadov v zdaňovacom období sa určí ako súčet priemerného počtu zamestnancov v rozhodujúcom období a priemerného počtu ubytovaných a priemerného počtu miest v rozhodujúcom období určených na poskytovanie uvedených služieb.

Do priemerného počtu miest na poskytovanie reštauračných, kaviarenských alebo iných pohostinských služieb v rozhodujúcom období sa započítavajú všetky miesta na sedenie určené pre návštevníkov reštaurácií, kaviarní a iných pohostinských zariadení.

3. Ukazovateľ produkcie určený ako súčet priemerného počtu zamestnancov neznižovaný o osoby s trvalým alebo prechodným pobytom, vynásobený koeficientom a priemerného počtu osôb a miest

Ak ide o poplatníka, u ktorého sa pri určení ukazovateľa produkcie v zdaňovacom období nepoužije priemerný počet podľa § 79 ods. 3 zákona o miestnych daniach, určí sa ukazovateľ produkcie ako súčet priemerného počtu zamestnancov neznižovaný o počet osôb s trvalým alebo prechodným pobytom vynásobený koeficientom a priemerného počtu osôb alebo miest. Tento spôsob určenia ukazovateľa produkcie je možné použiť ako alternatívny spôsob určenia ukazovateľa produkcie za podmienky, že pre určenie ukazovateľa sa nepoužil prvý alebo druhý spôsob.

Ďalej je možné tento spôsob určenia ukazovateľa produkcie použiť pre poplatníkov, ktorí užívajú alebo sú oprávnení užívať nehnuteľnosť na iný účel ako na podnikanie (napr. súdy, prokuratúry, školy, rôzne úrady a pod.) a pre poplatníkov, ktorí užívajú alebo sú oprávnení užívať nehnuteľnosti na podnikanie (výrobné prevádzky, obchody a pod.). V uvedených prípadoch sa pri určení ukazovateľa pripočíta za priemerný počet ubytovaných osôb aj priemerný počet miest na poskytovanie služby.

Do priemerného počtu zamestnancov sa započítavajú všetci zamestnanci, pričom priemerný počet zamestnancov sa neznižuje o počet tých zamestnancov, ktorí majú v obci trvalý alebo prechodný pobyt.

Koeficient, ktorým sa vynásobí priemerný počet zamestnancov, ustanoví obec vo všeobecne záväznom nariadení. Hodnota koeficientu nesmie byť vyššia ako 1.

Rozhodujúce obdobie a spôsoby jeho určenia

Podstatnou skutočnosťou pre určenie ukazovateľa produkcie komunálnych odpadov v zdaňovacom období je stanovenie rozhodujúceho obdobia. Zákomom o miestnych daniach boli zavedené tri spôsoby stanovenia rozhodujúceho obdobia.

1. spôsob

Prvý spôsob určuje za rozhodujúce obdobie predchádzajúci kalendárny rok. Predchádzajúci kalendárny rok sa použije u poplatníka – právnickej osoby alebo podnikateľa, ktorý počas

predchádzajúceho kalendárneho roka bol oprávnený vykonávať svoju činnosť v nehnuteľnosti, ktorú užíva alebo je oprávnený užívať.

2. spôsob

Ak poplatníkovi v priebehu zdaňovacieho obdobia vznikla aj zanikla poplatková povinnosť, použije sa druhý spôsob určenia rozhodujúceho obdobia. Za rozhodujúce obdobie sa považuje počet kalendárnych dní, ktoré sa počítajú odo dňa vzniku povinnosti platíť poplatok až do konca týždňa, ktorý predchádza týždňu, v ktorom poplatník ohlásil zánik poplatkovej povinnosti.

3. spôsob

Pri poplatníkovi, ktorému v priebehu zdaňovacieho obdobia vznikla poplatková povinnosť a trvá aj v nasledujúcom zdaňovacom období, použije sa tretí spôsob určenia rozhodujúceho obdobia. Za rozhodujúce obdobie sa považuje počet kalendárnych dní odo dňa vzniku poplatkovej povinnosti do konca zdaňovacieho obdobia.

13.5 Oznamovacia povinnosť, vyrubenie poplatku a splatnosť

Poplatník je povinný splniť oznamovaciu povinnosť pri vzniku poplatkovej povinnosti, pri zmene skutočností rozhodujúcich pre vyrubenie poplatku a pri zániku poplatkovej povinnosti. Lehota na splnenie oznamovacej povinnosti je 30 dní.

Okrem oznámenia skutočností rozhodujúcich pre vyrubenie poplatku, poplatník uvádza:

- a) Fyzická osoba - meno, priezvisko, titul, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu prechodného pobytu,

Právnická osoba/poplatník podnikateľ - názov alebo obchodné meno, alebo dodatok obchodného mena, sídlo alebo miesto podnikania a identifikačné číslo.
- b) Ak žije v spoločnej domácnosti viacero poplatníkov a jeden z nich prevzal na seba plnenie povinností za ostatných členov domácnosti, je povinný ako zástupca oznámiť správcovi poplatku aj identifikačné údaje osôb žijúcich v spoločnej domácnosti.
- c) Údaje rozhodujúce na určenie poplatku. Ak požaduje zníženie alebo odpustenie poplatku, je povinný predložiť aj doklady, ktoré odôvodňujú zníženie alebo odpustenie poplatku, ktoré správca poplatku ustanoví vo všeobecne záväznom nariadení.

Príklad:

Poplatník sa prihlásil k trvalému pobytu dňa 9. 1. 2018. Prihlásením sa k trvalému pobytu vznikla poplatníkovi poplatková povinnosť a v lehote do 30 dní odo dňa vzniku poplatkovej povinnosti je povinný splniť oznamovaciu povinnosť. Lehota pre splnenie oznamovacej povinnosti začne plynúť nasledujúcim dňom, t. j. od 10. 1. 2018 do 8. 2. 2018. Poplatník zastupuje aj ostatných členov domácnosti a preto je povinný uviesť okrem svojich identifikačných údajov aj identifikačné údaje ostatných členov domácnosti.

Obec vyrubuje poplatok každoročne rozhodnutím na celé zdaňovacie obdobie, ak poplatník nevyužíva množstvový zber. Vyrubený poplatok je splatný do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Pri množstvovom zbere sa poplatok rozhodnutím nevyrubí. V prípade vzniku poplatkovej povinnosti v priebehu zdaňovacieho obdobia správca dane pomernú časť poplatku vyrubí začínajúc dňom vzniku poplatkovej povinnosti až do konca zdaňovacieho obdobia.

Ak žije v spoločnej domácnosti viacero poplatníkov a jeden z nich zastupuje ostatných poplatníkov, v takomto prípade obec vyrubí rozhodnutím poplatok zástupcovi v celkovej sume.

V rozhodnutí je obec oprávnená určiť splátky poplatku, ako aj lehotu na ich zaplatenie. Poplatníkovi umožňuje zaplatiť poplatok aj naraz, najneskôr však v lehote splatnosti prvej splátky.

13.6 Určenie poplatku podľa pomôcok

Zákon o miestnych daniach umožňuje vyrubenie poplatku podľa pomôcok, ak poplatníkovi vznikne poplatková povinnosť a poplatník si nesplní oznamovaciu povinnosť. Po nesplnení tejto povinnosti obec písomne vyzve poplatníka na jej splnenie. Vo výzve určí lehotu na splnenie, ktorá nesmie byť kratšia ako osem dní. Ak v lehote určenej vo výzve poplatník nesplní oznamovaciu povinnosť, je správca poplatku oprávnený určiť poplatok podľa pomôcok. Na to, aby obec mohla určiť poplatok podľa pomôcok, je povinná zaslať oznámenie poplatníkovi o určení poplatku podľa pomôcok, v ktorom bude uvedený deň začatia určenia poplatku podľa pomôcok. Na postup určenia poplatku podľa pomôcok sa vzťahujú ustanovenia daňového poriadku.

13.7 Vrátenie, zníženie a odpustenie poplatku

Obec vráti poplatok alebo jeho pomernú časť v tých prípadoch, ak v priebehu zdaňovacieho obdobia dôjde k zániku poplatkovej povinnosti. Pri zániku poplatkovej povinnosti obec je povinná vrátiť poplatok alebo jeho pomernú časť iba v tom prípade, ak poplatník preukáže splnenie podmienok na vrátenie poplatku alebo jeho pomernej časti, ktoré obec ustanoví vo všeobecne záväznom nariadení.

Obec je povinná znížiť alebo odpustiť poplatníkovi poplatok, ak sa viac ako 90 dní v zdaňovacom období nezdržoval alebo nezdržiava na území obce na základe podkladov a po splnení podmienok, ktoré obec ustanovila vo VZN.

Zákon umožňuje znížiť alebo odpustiť poplatok poplatníkovi aj z dôvodu zmiernenia alebo odstránenia tvrdosti zákona na základe žiadosti poplatníka. Ak obec zvaží, že dôvod uvedený v žiadosti poplatníka je dôvodom na zmiernenie alebo odstránenie tvrdosti zákona, v takom prípade zníži alebo odpustí poplatok rozhodnutím.

Obec môže ustanoviť VZN zníženie poplatku alebo oslobodenie od poplatku pre:

- a) osoby v hmotnej núdzi,
- b) osoby staršie ako 62 rokov,
- c) držiteľov preukazu zdravotne ťažko postihnutého,
- d) prevažne alebo úplne bezvládnou osobu.

14 POPLATOK ZA ROZVOJ

Poplatok za rozvoj je upravený v osobitnom zákone č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj. Poplatkom sa spolplatňuje určitá činnosť. V tomto prípade činnosťou je „rozvoj“, resp. stavebné využívanie, developovanie určitých, územným plánom na to určených pozemkov na určitý účel. Rozvojom, developovaním takejto lokality vzniknú určité nároky a potreby, ktoré sú kladené na obec. Ide najmä o vybudovanie cestnej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, napr. materské školy, školy, občiansku vybavenosť a pod. predmetom spolplatnenia teda je určitý druh stavebnej činnosti, ktorý jednotkám územnej samosprávy vyvoláva ďalšie náklady. Zavedenie poplatku za rozvoj závisí na konkrétnej obci či meste, či ho zavedie. Ak sa pre zavedenie tohto poplatku rozhodne, musí tak

urobiť jedine schválením všeobecne záväzného nariadenia, ktoré ustanoví v zákone ďalej špecifikované náležitosti tohto poplatku. Poplatok môže byť zavedený na celé územie obce, ale tiež len na jej jednotlivé časti alebo jednotlivom katastrálnom území.

14.1 Predmet

Predmetom poplatku za rozvoj je pozemná stavba na území obce:

- a) na ktorú je vydané právoplatné stavebné povolenie (§ 66 až § 70 stavebného zákona),
- b) ktorá je ohlásená stavebnému úradu (§ 57 stavebného zákona),
- c) na ktorú je vydané rozhodnutie o povolení zmeny stavby pred jej dokončením (§ 139b ods. 4 a 5 stavebného zákona),
- d) ktorá je dodatočne povolená (§ 88a stavebného zákona).

Zákon o poplatku za rozvoj v § 3 ods. 3 taxatívne vymedzuje stavby, ktoré nemôžu byť predmetom poplatku za rozvoj. Ide najmä o stavby sociálnej infraštruktúry, drobné stavby, stavby (stavebné práce) v rámci odstraňovania porúch a havarijných stavov, technická infraštruktúra a pod.

14.2 Poplatník

Poplatník je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej bolo ako stavebníkovi vydané stavebné povolenie.

Stavebníkom žiada o stavebné povolenie a predkladá stavebnému úradu potrebnú dokumentáciu. Stavebník musí preukázať právo k pozemku, ktoré ho oprávňuje zriadiť na ňom požadovanú stavbu. Práva a povinnosti stavebníka stanovuje stavebný zákon (napr. § 58 stavebného zákona).

Zákon o poplatku za rozvoj negatívnym vymedzením vylučuje, aby bola poplatníkom obec, ktorá ako stavebník uskutočňuje stavbu na svojom území. Bolo by nezmyselné, aby obec samu seba administratívne zaťažovala pri tom, aby si peniaze z jednej položky svojho rozpočtu previedla do inej položky svojho rozpočtu. Takisto poplatníkom nie je samosprávny kraj a štát.

Ustanovenie § 5 odseky 3 a 4 zákona o poplatku za rozvoj ustanovujú podrobnosti postupu v prípade, ak je stavebníkov k jednej stavbe viac, resp. ak sú stavebníkmi manželia v rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V prvom prípade je poplatníkom každý stavebník označený v stavebnom povolení, pričom podiel na výške poplatku každého stavebníka je stanovený podielom na stavbe, resp. podľa dohody. Každý z nich ručí za poplatok do výšky svojho podielu. V prípade manželov ručia za poplatok spoločne a nerozdielne.

14.3 Sadzba poplatku a výpočet poplatku

Výšku sadzby poplatku za rozvoj si určuje obec v intervale určenom zákonom. Obecné zastupiteľstvo sa pri stanovovaní výšky sadzby poplatku za rozvoj vo VZN môže pohybovať v intervale od 3 EUR do 35 EUR za každý, aj začatý m² podlahovej plochy nadzemnej časti stavby.

Obec môže stanoviť rôzne sadzby poplatkov na meter štvorcový pre stavby určené v § 7 ods. 2 zákon o poplatku za rozvoj. Obec teda nie je viazaná stanovením jednotnej sadzby poplatku pri akejkoľvek stavbe, môže sa zariadiť flexibilne v závislosti od druhu stavby a podľa toho nastaviť výšky sadzieb poplatku vo svojom všeobecne záväznom nariadení. Uvedené ustanovenie je dispozitívne, obec ho teda môže využiť pri tvorbe svojho všeobecne záväzného nariadenia, ale aj nemusí.

Obec môže stanoviť rôzne sadzby v závislosti od jednotlivých častí svojho územia, pričom tieto celistvé územia musia byť vo všeobecne záväznom nariadení jasne vymedzené.

Sadzbu poplatku možno meniť len k 1. januáru kalendárneho roka – teda vždy len od začiatku rozpočtového obdobia, v priebehu rozpočtového obdobia sa sadzby poplatkov meniť nemôžu. Je to dôležité vzhľadom na právnu istotu poplatníkov, ktorí takto budú vedieť určiť výšku svojho nákladu na poplatok za rozvoj. Keďže sadzba poplatku sa určuje vo všeobecne záväznom nariadení, zmena tejto sadzby bude môcť byť vykonaná len zmenou všeobecne záväzného nariadenia.

Poplatok za rozvoj sa vypočíta ako súčin základu poplatku podľa § 6 zákona o poplatku za rozvoj a sadzby poplatku za rozvoj platnej v čase vzniku poplatkovej povinnosti.

Základom poplatku za rozvoj je výmera nadzemnej časti podlahovej plochy realizovanej stavby v m², ktorá je predmetom poplatku za rozvoj. Na účely zákona o poplatku za rozvoj sa za podlahovú plochu nadzemnej časti stavby považuje súčet výmery všetkých miestností v nadzemných podlažiach stavby. Nadzemným podlažím je každé podlažie, ktoré nemá úroveň podlahy alebo jej časť nižšie než 0,80 m pod najvyšším bodom priľahlého terénu v pásme širokom 5,0 m po obvode stavby.

Poplatok za rozvoj vyrubuje obec rozhodnutím. Rozhodnutiu predchádza poplatkové konanie, ktoré sa v zásade spravuje daňovým poriadkom. Ide teda o osobitný druh správneho konania.

Vyrubený poplatok je splatný do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol poplatok za rozvoj vyrubený.

Na základe žiadosti poplatníka môže obec vydať rozhodnutie, na základe ktorého povolí platiť poplatok v splátkach; tieto splátky a lehoty ich splatnosti určí obec v rozhodnutí. Pre efektívnosť a hospodárnosť konania zákon stanovuje, že proti tomuto rozhodnutiu (ktorým vychádza obec poplatníkovi v ústrety) sa nemožno odvolať.

V prípade, že dôjde k zmene výmery podlahovej plochy stavby (napríklad v dôsledku povolenia zmeny stavby pred dokončením a pod.), obec vydá nové rozhodnutie, ktorým vyrubí rozdiel oproti pôvodne vyrubenému poplatku (jeho výške).

14.4 Použitie výnosu

Poplatok za rozvoj je príjmom rozpočtu obce. Obec si poplatok zavedie, určí výšku sadzby, spravuje ho a celý výnos patrí do rozpočtu obce.

Keďže ide o poplatok za rozvoj, zákon stanovuje aj obmedzenia, v rámci ktorých môže byť výnos z tohto poplatku použitý – jeho použitie sa musí vzťahovať na rozvoj. Výnos z poplatku za rozvoj môže byť použitý na účel súvisiaci so stavbou technickej a sociálnej infraštruktúry podľa taxatívneho vymedzenia v § 11 ods. 2 zákona o poplatku za rozvoj. Z

Výnos z poplatku za rozvoj sa použije na úhradu kapitálových výdavkov súvisiacich so stavbou vrátane vysporiadania pozemku na tento účel:

- a) zariadenia starostlivosti o deti,
- b) slúžiacou na poskytovanie sociálnych, športových a kultúrnych služieb,
- c) sociálneho bývania,
- d) školského zariadenia a zariadenia slúžiaceho na praktické vyučovanie,
- e) zdravotníckeho zariadenia,
- f) verejne prístupného parku, úpravou verejnej zelene,
- g) miestnej komunikácie, parkovacích plôch, verejného osvetlenia a technickej infraštruktúry.

15 DORUČENIE ROZHODNUTIA A ELEKTRONICKÉ SLUŽBY

Obec doručuje písomnosti v prípadoch kedy je to možné prednostne elektronickými prostriedkami. Ak je to účelné a možné, písomnosti doručujú zamestnanci obce. Ak písomnosti nie je možné doručiť uvedenými spôsobmi, môže obec využiť napr. poštu alebo doručiť verejnou vyhláškou na webovej stránke obce alebo vývesnej tabuli. Spôsob doručovania upravuje daňový poriadok v § 30 až § 35.

15.1 Doručovanie elektronicky

Daňový poriadok upravuje doručovanie elektronickými prostriedkami ako zo strany daňových subjektov, tak aj zo strany správcu dane (obce) a finančného riaditeľstva. Podľa ustanovenia § 13 ods. 7 daňového poriadku na podanie urobené elektronickými prostriedkami sa primerane vzťahujú ustanovenia o elektronických službách (§ 98b zákona o miestnych daniach).

Spoločnosť si vyžaduje čoraz viac rozvinutejší informačný systém. Uvedené je podmienené globálnou elektronizáciou spoločnosti. Okrem toho fungujúci informačný systém predchádza zbytočným byrokratickým prietahom vo vzťahoch medzi obcou a jej obyvateľmi a taktiež prispieva k efektívnosti práce. Samotní obyvatelia prejavujú veľký záujem o elektronické služby a možnosť podania priznania k nehnuteľnostiam práve takýmto spôsobom. Pre plynulú a bezproblémovú elektronickú komunikáciu so správcom dane (čiže aj s obcou) a naopak je nevyhnutná dostatočná technická vybavenosť správcu dane.

Každý daňový subjekt alebo osoba, ktorá bude s obcou komunikovať elektronicky, má mať vytvorenú elektronickú osobnú schránku podľa ustanovenia § 98b ods. 2 písm. d) zákona o miestnych daniach.

Daňový poriadok v § 32 ods. 1 zaviedlo spoločné označenie „elektronický dokument“ pre písomnosti správcu dane doručované elektronickými prostriedkami. Elektronický dokument musí byť podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom a bude sa doručovať do elektronickej osobnej schránky.

Elektronické doručovanie sa považuje za doručenie písomnosti do vlastných rúk. Zákonná úprava stanovuje v tomto prípade deň doručenia tak, že elektronický dokument zaslaný do elektronickej osobnej schránky je doručený okamihom, keď daňový subjekt alebo osoba s prístupom do elektronickej osobnej schránky prijme uvedený dokument. Aj pri tomto spôsobe doručovania je upravená fikcia doručenia. Ak daňový subjekt alebo osoba neprijme elektronický dokument do 15 dní odo dňa jeho zaslania do elektronickej schránky, je doručený posledným dňom tejto lehoty, aj keď sa daňový subjekt alebo osoba o doručení nedozvedela.

15.2 Elektronické služby

Zákon o miestnych daniach v § 98b upravuje elektronické služby poskytované obcou. Uvedené ustanovenie zavádza v rámci rozvoja elektronickej komunikácie spoločnosti elektronické služby. V podstate ide o **elektronickú komunikáciu daňovníka so správcom dane**, ktorým je obec. Daňovník pri elektronickej komunikácii so správcom dane zadá prístupové kódy na webovom sídle obce, čím sa sprístupní jeho osobná internetová zóna, ktorá obsahuje:

- a) spis daňovníka v elektronickej forme (napr. priznania, čiastkové priznania, opravné priznania, dodatočné priznania, ktoré daňovník podal, žiadosti a iné podania daňovníka),
- b) elektronický výpis z osobného účtu daňovníka,
- c) prístup na elektronickú podateľňu,
- d) elektronickú osobnú schránku,

- e) katalóg služieb (napr. všeobecne záväzné nariadenie, ktorým obec zaviedla miestne dane a upravila v ňom tie podrobnosti vyberania miestnych daní a poplatku, na ktoré ju splnomocňuje zákon o miestnych daniach).

Ak sa obec rozhodne poskytovať elektronické služby, elektronickú adresu elektronickej podateľne zverejní na svojom webovom sídle a zároveň aj na webovom sídle ústredného portálu verejnej správy. Ústredný portál verejnej správy (ÚPVS) je informačný systém verejnej správy na poskytovanie služieb a informácií verejnosti prostredníctvom spoločného prístupového miesta v sieti internet podľa zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy. ÚPVS je prístupný na adrese: www.portal.gov.sk. Správca dane okrem elektronickej adresy elektronickej podateľne zverejní na svojom webovom sídle aj podrobnosti o elektronickej komunikácii a poskytovaní elektronických služieb, ktoré je povinný ustanoviť vo VZN.

Aktuálna právna úprava smeruje k elektronizácii verejnej správy. Cieľom je urýchliť a zefektívniť komunikáciu medzi občanmi a orgánmi verejnej správy aj napr. v oblasti vyberania miestnych daní.

15.3 Doručovanie do vlastných rúk

Napriek elektronizácii spoločnosti je stále najčastejšou formou doručovania písomností doručovanie do vlastných rúk, ktoré je upravené v ustanovení § 31 daňového poriadku. Doručovanie písomností do vlastných rúk adresáta zabezpečuje, že doručovaná písomnosť sa nedostane do iných rúk ako adresátových, keďže adresát musí jej prevzatie vlastnoručne potvrdiť svojím podpisom na doručení a súčasne uviesť dátum jej prevzatia. Doručenie je dôkazom preukazujúcim doručenie písomnosti a musí byť súčasťou spisu daňového subjektu.

Podľa daňového poriadku sa do vlastných rúk doručujú písomnosti:

- a) o ktorých tak vyslovene ustanovuje zákon (napr. *písomnosti v daňovom exekučnom konaní*),
- b) ak je deň doručenia rozhodujúci pre začiatok plynutia lehoty, ktorej nesplnenie by pre adresáta mohlo byť spojené s právnou ujmom (napr. *rozhodnutia o vyrubení dane*)
- c) ak tak určí správca dane, obec tak určí vo VZN

Príklad:

Obec zaslala daňovému subjektu výzvu na splnenie oznamovacej povinnosti v lehote 8 dní. Výzvu obec doručila daňovému subjektu dňa 6. 6. 2018. Deň doručenia je rozhodujúci pre začiatok plynutia 8-dňovej lehoty na splnenie oznamovacej povinnosti, inak začne obec určovať daň podľa pomôcok.

Písomnosti určené do vlastných rúk fyzickej osobe alebo právnickej osobe je možné doručovať jedným zo spôsobov určených v § 30 daňového poriadku, to znamená napríklad prostredníctvom **poskytovateľa poštových služieb** alebo **zamestnanca obce**.

Rozdiel medzi doručovaním prostredníctvom poštového doručiteľa a zamestnanca obce nastáva v momente, ak sa nepodarí písomnosť určenú do vlastných rúk doručiť adresátovi. V tomto prípade sa môže zamestnanec obce pokúsiť opakovane doručiť písomnosť, ale pokiaľ je aj tento pokus neúspešný, lebo adresát nie je v mieste doručenia zastihnutý, zamestnanec obce nemá inú možnosť, ako doručovať písomnosť prostredníctvom poskytovateľa poštových služieb. V prípade, že nebola fyzická osoba, ktorej má byť písomnosť doručená do vlastných rúk, zastihnutá v mieste doručenia, upovedomí ju doručovateľ vhodným spôsobom (napr. *upovedomením, oznámením*), že príde písomnosť doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak bude nový pokus o doručenie bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tomto vhodným spôsobom vyrozumie. Pokiaľ si nevyzdvihne fyzická osoba písomnosť **do 15 dní od jej uloženia**, považuje sa **posledný deň tejto**

lehoty za deň doručenia, a to aj vtedy, ak sa fyzická osoba o uložení písomnosti nedozvedela. Daňový poriadok umožňuje doručenie písomnosti „uložením“ za podmienky, že bude zachovaný postup doručovateľa pri doručovaní písomnosti.

Pokiaľ sú písomnosti do vlastných rúk určené právnickej osobe, daňový poriadok v ustanovení § 31 ods. 3 stanovuje okruh osôb, ktoré sú oprávnené prijímať tieto písomnosti. Týmito osobami sú:

- a) osoba, ktorá je oprávnená konať v mene právnickej osoby (napr. *konateľ spoločnosti, predseda združenia*),
- b) osoby poverené na prijímanie zásielok pre právnickú osobu.

Postup doručovateľa pri doručovaní písomností právnickej osobe náhradným doručením je rovnaký ako v prípade doručovania písomností fyzickej osobe.

Príklad:

Správca dane zaslal poštou daňovému subjektu, právnickej osobe, na adresu jej sídla oznámenie o určovaní dane podľa pomôcok. Poštový doručovateľ v sídle spoločnosti nezastihol konateľa spoločnosti, preto v poštovej schránke právnickej osoby nechal oznámenie, že uvedená písomnosť bude doručovaná v nasledujúci deň v stanovenú hodinu. Nový pokus v určený deň bol bezvýsledný, pretože ani v tento deň sa konateľ spoločnosti v sídle spoločnosti nenachádzal. Doručovateľ upovedomil daňový subjekt o uložení písomnosti na pošte. Konateľ spoločnosti si písomnosť uloženú na pošte nevyzdvihol v úložnej dobe. Posledný deň 15-dňovej lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa právnická osoba o uložení nedozvedela. Správca dane bol oprávnený pokračovať v procese určovania dane podľa pomôcok.

Daňový subjekt oznamuje správcovi dane adresu – miesto, na ktoré požaduje doručovať písomnosť. Ak daňový subjekt oznámi také miesto doručenia, na ktoré nebude možné doručiť písomnosť alebo zmení trvalý pobyt a zmenu nenahlási, prípadne sídlo právnickej osoby bude len fiktívne a nezodpovedá realite, zákonná úprava zabezpečuje, že aj v týchto prípadoch je písomnosť doručená dňom, keď sa vrátila správcovi dane. Správca dane si tento deň vyznačí na obálke doručovanej písomnosti.

Poštové podmienky umožňujú adresátom okrem bežného podávania a dodávania zásielok na pošte využiť aj špeciálne spôsoby – **poštové priechinky**, a to P.O.BOX, Post BOX atď. Daňový poriadok v ustanovení § 31 ods. 5 upravuje doručenie písomností pre prípady, ak si adresát vyhradí doručovanie zásielok do poštového priechinka alebo si na základe dohody preberá zásielky na pošte a nemá pridelený priechinok. V daných prípadoch sa dátum príchodu zásielky považuje za dátum jej uloženia. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť **do 15 dní od jej uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia**, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

15.4 Doručovanie mimo územia slovenskej republiky

Doručovanie písomností mimo územia Slovenskej republiky je upravené v ustanovení § 34 daňového poriadku. Pri doručovaní mimo územia SR je osobitná úprava pre adresátov, ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území členského štátu a pre adresátov, ktorí má sídlo alebo trvalý pobyt mimo územia členského štátu. Daňovník, ktorý má trvalý pobyt alebo sídlo mimo územia SR môže poveriť inú osobu na preberanie písomností, ktorá má trvalý pobyt alebo sídlo na území SR a takto zjednodušiť doručovanie písomností.

Pri doručovaní do zahraničia musí byť časový úsek doručovania primeraný krajine, kde sa doručuje. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5 SŽ-o-KS 149/2006 vyhodnotil časový úsek cca 3

mesiace ako dostatočnú dobu na to, aby aj zo zahraničia si žalobca ustanovil zástupcu na doručovanie.

V prípade doručovania mimo územia SR je potrebné poukázať na možnosť využívanie elektronických služieb, ktoré urýchlia komunikáciu s daňovým subjektom bez ohľadu na to, či sa nachádza na území SR alebo nie. Pri doručovaní písomnosti elektronickými prostriedkami sa postupuje aj u týchto adresátov v súlade s ustanovením § 32 daňového poriadku.

15.5 Doručovanie verejnou vyhláškou

Obec podľa § 35 daňového poriadku doručuje písomnosti verejnou vyhláškou v tom prípade, ak jej nie je známy pobyt alebo sídlo adresáta. Daňový poriadok rozšíril možnosť doručovať písomnosti verejnou vyhláškou nielen fyzickej, ale aj právnickej osobe. Obec spôsobom v mieste obvyklým vyvesí po dobu 15 dní predmetné oznámenie, a to napríklad na oznamovacej tabuli v obci. Po uplynutí tejto doby obec potvrdí dobu vyvesenia, pričom posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, a to za doručenie písomnosti do vlastných rúk.

16 LEHOTY

16.1 Počítanie lehôt

Lehota vo všeobecnosti je právne relevantný časový úsek ohraničený svojím začiatkom a koncom, v rámci ktorého je potrebné niečo vykonať. V prípade miestnych daní a poplatkov je to buď v lehote oznámiť skutočnosti podstatné pre vznik, zmenu alebo zánik daňovej/poplatkovej povinnosti alebo v lehote uhradiť vyrubenú daň/poplatok.

Lehoty začínajú plynúť až nasledujúci deň po udalosti, ktorá je rozhodujúca pre začiatok. Lehota je určité časové obdobie určené na vykonanie procesných úkonov. Lehoty sú ustanovené správnym poriadkom alebo ich ustanovuje osobitný právny predpis (zákon o miestnych daniach, zákon o poplatku za rozvoj). Takéto lehoty sú tzv. zákonné lehoty, ktorých trvanie sa nemôže meniť, nemôžu ich teda skracovať alebo predlžovať ani správny orgán, ani účastníci konania dohodou. Napr. lehota 30 dní na splnenie si oznamovacej povinnosti pri dani za nevýherné hracie prístroje.

Lehoty plynú bez prerušenia. Začiatok a plynutie lehoty sa nezastaví dňami pracovného pokoja. Avšak ak koniec ktorejkoľvek lehoty pripadne na deň pracovného pokoja, posledným dňom lehoty je najbližší pracovný deň. Rozhodujúca pre určenie lehoty je poštová pečiatka (ak je posielané napríklad odvolanie poštou).

Lehoty určené počtom dní sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim pomenovaním alebo číselným označením zhoduje s dňom začiatku lehoty. Ak pri počítaní lehoty na mesiace v mesiaci nie je deň s takýmto číselným označením, lehota sa končí v posledný deň v mesiaci.

Lehoty určené daňovým poriadkom, ako aj lehoty určené osobitnými daňovými predpismi (napr. aj zákonom o miestnych daniach) sú v prevažnej väčšine lehotami procesnými, z čoho vyplýva, že k ich zachovaniu postačí, aby účastník v priebehu ich plynutia, najneskôr však v posledný deň lehoty vykonal úkon, o ktorý ide²¹.

Lehota sa v pochybnostiach považuje za zachovanú, pokiaľ sa nepreukáže opak.

²¹ Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 SŽ 111/98 : „Pre zachovanie lehoty na podanie odvolania stačí, ak sa odvolanie odovzdalo na poštovú prepravu posledný deň lehoty, avšak len vtedy, ak sa v súlade s ustanovením § 54 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. adresovalo orgánu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.“

16.2 Lehota na zaplataenie dane

Zákon o miestnych daniach v § 99g určuje že daň z pozemkov, daň za psa, daň za predajné automaty a daň za nevýherné hracie prístroje, ktoré obec vyrubuje v spoločnom rozhodnutí, **sú splatné do 15 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia**. Obec v rozhodnutí uvedie vypočítanú daň, informácie potrebné k úhrade a termín dokedy je platbu potrebné uhradiť. Rozhodnutie nadobúda právoplatnosť po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

Ostatné dane upravené zákonom o miestnych daniach (daň za užívanie verejného priestranstva, daň za ubytovanie, daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta a daň za jadrové zariadenie) sú takisto splatné do 15 dní od doručenia rozhodnutia.

V zmysle § 81 ods. 1 zákona o miestnych daniach a § 9 ods. 4 zákona o poplatku za rozvoj sú tieto poplatky splatné **do 15 dní** od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia obce o vyrubení poplatku a poplatku za rozvoj.

16.3 Predĺženie lehoty a zmeškanie lehoty

Podľa § 28 daňového poriadku môže daňový subjekt požiadať správcu dane pred jej uplynutím v prípade, že ide o lehotu, ktorú stanovil na vykonanie určitého úkonu správcu dane. V zásade platí, že zákonom stanovené lehoty nie je možné predĺžiť. Zákon o miestnych daniach jasne určuje splatnosť miestnych daní, a to 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia obce. Z uvedeného vyplýva, že predĺženie lehoty v prípade miestnych daní nie je možné.

Podľa § 29 daňového poriadku je možné **odpustiť zmeškanie lehoty** na žiadosť daňového subjektu tak v prípade lehoty určenej správcom dane, ako aj lehoty stanovenej zákonom, a to z dôležitých dôvodov na strane daňového subjektu. Závažnosť dôvodov posudzuje obec, ktorá môže žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty vyhovieť alebo nie, pretože na odpustenie zmeškania lehoty daňový subjekt nemá právny nárok. Daňový subjekt dôvody, pre ktoré žiada o odpustenie zmeškania lehoty, musí v žiadosti aj preukázať, nestačí len ich konštatovanie, pričom dôvody musia byť závažnejšieho charakteru (napríklad hospitalizácia a pod.). Daňovník musí splniť pri uplatnení tohto inštitútu podmienky uvedené v § 29 daňového poriadku.

Nie je možné odpustiť zmeškanie lehoty, ale ani predĺžiť lehotu, ak uplynul od posledného dňa pôvodnej lehoty jeden rok a tiež nie je možné ďalšie predĺženie už raz predĺženej lehoty. O žiadosti daňového subjektu o odpustenie zmeškania lehoty obec vydáva rozhodnutie, proti ktorému nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

17 SPÔSOB PLATENIA DANE

Podľa platnej právnej úpravy sa daň platí príslušnému správcovi (obci, v ktorej katastrálnom území je zapísaný pozemok) v eurách. Ustanovenie § 55 ods. 2 daňového poriadku taxatívne vymenúva spôsoby, akými je možné uhradiť daň:

- a) bezhotovostným prevodom z účtu,
- b) v hotovosti alebo
- c) vykonaním kompenzácie.

Platenie dane bezhotovostným prevodom z účtu na účet správcu dane a platenie dane prostredníctvom pošty je rovnocenné a závisí iba od rozhodnutia daňového subjektu, ktorý spôsob platenia dane využije. Pri platbe dane znáša poplatky za realizáciu platby daňový subjekt a správca dane znáša poplatky spojené s poukázaním čiastky daňovému subjektu.

Zákon o miestnych daniach v § 98a zavádza pre daňovníka **povinnosť označiť platbu konkrétnej miestnej dane** a poplatku alebo rozdielu dane a poplatku spôsobom, ktorý obec určí daňovníkovi v rozhodnutí o vyrubení dane alebo poplatku alebo v rozhodnutí o vyrubení rozdielu dane alebo poplatku. Ak daňovník platbu takejto miestnej dane alebo poplatku neoznačí spôsobom určeným v rozhodnutí správcu dane, v takom prípade sa poukázaná platba považuje za neoznačenú platbu. Obec neoznačenú platbu použije najprv na úhradu daňového nedoplatku, potom na úhradu splátky miestnej dane alebo poplatku, ktorá je po lehote splatnosti s najstarším dátumom splatnosti v čase prijatia platby. Ak nie je možné použiť neoznačenú platbu na úhradu daňového nedoplatku miestnej dane alebo poplatku ani na úhradu splatnej splátky dane alebo poplatku, použije sa na úhradu exekučných nákladov a hotových výdavkov na miestnych daniach. Ak správca dane eviduje u daňovníka viacero daňových nedoplatkov a splátok miestnych daní a poplatku po lehote ich splatnosti, ktoré majú rovnaký dátum splatnosti, správca dane použije neoznačenú platbu na ich úhradu v poradí podľa ich výšky vzostupne, teda od najnižšej po najvyššiu.

Podľa § 99 g zákona o miestnych daniach môže obec plnenie dane z nehnuteľností, ktorú vyrubí rozhodnutím, určiť **v splátkach**, ako aj určiť lehotu splatnosti jednotlivých splátok. Ak je vyrubená daň z nehnuteľností vyššia ako 33 000 eur, obec je povinná určiť v rozhodnutí rovnomerné splátky. Zákon zároveň ponecháva možnosť daňovníkovi vyrubenú daň z nehnuteľností zaplatiť aj naraz, najneskôr v lehote splatnosti prvej splátky.

18 SANKCIE

Za nesplnenie oznamovacej povinnosti, nepodanie priznania alebo nezaplatenie miestnej dane alebo poplatku v lehote obec ukladá pokuty. Ak daňovník/poplatník poruší ustanovenia zákona o miestnych daniach alebo zákona o poplatku za rozvoj dopúšťa sa správneho deliktu podľa § 154 daňového poriadku.

Ak si daňovník nesplní oznamovaciu povinnosť obec mu môže uložiť pokutu podľa § 155 ods. 1 písm. d) daňového poriadku najviac do výšky vyrubenej dane alebo poplatku, nie menej ako 5 EUR, najviac do 3000 EUR.

Ak daňovník nepodá daňové priznanie včas, obec uloží pokutu v zmysle §155 ods. 1 písm. a) daňového poriadku, nakoľko svojím konaním naplnil **podstatu správneho deliktu** podľa § 154 ods. 1 písm. a) bod. 1 daňového poriadku. Pokutu môže obec správca dane uložiť najviac do výšky vyrubenej dane, najmenej však 5 EUR, najviac do 3 000 EUR.

Ak daňovník nepodal včas daňové priznanie **ani ak správca dane vyzve daňový subjekt** na základe §15 ods. 2 daňového poriadku na podanie daňového priznania, kde poučí daňový subjekt o následkoch nepodania daňového priznania, správca dane uloží pokutu podľa § 155 ods. 1 písm. b) daňového poriadku najviac do výšky vyrubenej dane, nie menej ako 10 eur, najviac však do 6 000 eur.

Obec je oprávnená **viesť zoznam daňových dlžníkov** v súlade s § 52 ods. 4 daňového poriadku a zverejniť ho v prvom polroku bežného roka, a to na svojom webovom sídle alebo na mieste obvyklom na oznamovanie informácií obcou. Zoznamy daňových dlžníkov je obec oprávnená zverejňovať po celý rok a aktualizujú sa vždy v priebehu prvého polroka bežného roka podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka.

19 EXEKUČNÉ KONANIE VYKONÁVANE OBCOU

Ako prostriedok vymáhania miestnych daní môže obec využiť inštitút **daňového exekučného konania** v zmysle § 88 a nasl. daňového poriadku. Zákon neurčuje lehotu na začatie daňového exekučného konania, obec by však mala začať vymáhať daňový nedoplatok hneď, ako sú splnené zákonné podmienky pre jeho začatie. V opačnom prípade sa vystaví riziku, že v budúcnosti nebude možné

uspokojiť daňový nedoplatok buď z dôvodu postupného zbavovania sa majetku zo strany daňového dlžníka, alebo z dôvodu, že iný veriteľ bude uspokojovať svoje pohľadávky z majetku daňového dlžníka.

Daňové nedoplatky vymáha správca dane, teda obec. Tá ako správca dane začína daňové exekučné konanie vydaním rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania, podkladom ktorého je exekučný titul v zmysle § 90 ods. 1 daňového poriadku. Priebeh daňového exekučného konania je upravený príslušnými ustanoveniami daňového poriadku. Daňové exekučné konanie končí vydaním daňového exekučného príkazu, na základe ktorého nastáva výkon daňovej exekúcie podľa § 98 a nasl. daňového poriadku.

Obec môže zabezpečiť vymáhanie daňových nedoplatkov aj podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“). Exekútor je podľa Exekučného poriadku pridelený náhodne, a to na základe zoznamu exekútorov sídliačich v príslušnom územnom obvode krajského súdu. Pri vymáhaní pohľadávok tak bude potrebné podať návrhy na vykonanie exekúcie a postupovať podľa ustanovení Exekučného poriadku. Návrh na vykonanie exekúcie sa podáva elektronickými prostriedkami do elektronickej schránky súdu prostredníctvom na to určeného elektronickeho formulára, ktorý sa zverejní na webovom sídle ministerstva. Návrh musí byť autorizovaný, inak sa naň neprihliada. Príslušným na exekučné konania je Okresný súd Banská Bystrica.

20 ROZPOČET OBCE

Správa vecí verejných je v moderných demokraciách obmedzená určitými limitmi. Jedným z limitov štátnej moci je, v decentralizovaných štátoch, vyčlenenie časti štátnej moci z pôsobnosti štátnych orgánov a ich prenesenie na orgány územnej samosprávy. Účelom obmedzenia homogenity štátnej moci je zohľadnenie mnohorakosti záujmov spoločnosti a poskytnutie priestoru pre vlastnú správu vecí verejných. Na základe takto decentralizovanej moci môžu útvary územnej samosprávy fungovať relatívne nezávisle od štátnych orgánov.

Územná samospráva predstavuje prelomenie tzv. princípu administratívnej podriadenosti v štáte. Decentralizácia moci sa v štáte prejavuje aj tak, že jednotky územnej samosprávy – obce a VÚC nevystupujú v mene štátu ale v mene samosprávneho spoločenstva a v jeho záujme resp. v záujme jeho voličov. Samospráva je teda prvkom demokratickeho štátneho zriadenia, nakoľko má bližšie k občanom a umožňuje, aby ich práva a potreby boli napĺňané bezprostrednejšie a adresnejšie. Zjednodušene je možné povedať, že územná samospráva predstavuje prvok priamej demokracie v štáte.

Bez tvorby a využívania vlastného rozpočtu obce by bol výkon územnej samosprávy len formálnou resp. deklaratórnou delbou moci. Rozpočet obce predstavuje základný predpoklad a podmienku realizácie úloh a funkcie obce.

Rozpočet obce je teda možné vnímať ako **reálne vyjadrenie samostatnosti a nezávislosti** „života“ a hospodárenia obce.

Hlavnou funkciou rozpočtu je zaistenie financovania obce a to jednak v príslušnom rozpočtovom roku ako aj najmenej v troch nasledujúcich rozpočtových rokoch.

Rozpočet predstavuje strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce. § 4 zákona zákon o rozpočtových pravidlách definuje rozpočet obce (a rozpočet VÚC): „*Rozpočet obce a rozpočet vyššieho územného celku je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce a vyššieho územného celku v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočet obce a rozpočet vyššieho územného celku je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy*“

Legislatívnou normou, ktorá vymedzuje postavenie rozpočtu obce je:

- I. zákon č. 369/1990 Zb. **o obecnom zriadení** (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), podľa ktorého obec pri výkone samosprávy zostavuje a schvaľuje rozpočet, ktorý je základom jej finančného hospodárenia. Obec je povinná zverejniť rozpočet pred jeho schválením najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli vyjadriť obyvatelia obce; upravuje postavenie rozpočtu obce veľmi všeobecne, odkazuje na osobitnú právnu úpravu, ktorou je
- II. **zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy** (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“), ktorý je základným finančným zákonom verejnej správy, upravuje:
 - a. rozpočty územnej samosprávy, ktorými sú rozpočet obce a rozpočet VÚC,
 - b. rozpočtový proces, pravidlá rozpočtového hospodárenia, zostavovanie a schvaľovanie záverečného účtu obce a záverečného účtu VÚC,
 - c. finančné vzťahy medzi štátnym rozpočtom a rozpočtami obcí a štátnym rozpočtom a rozpočtami VÚC, finančné vzťahy medzi rozpočtami obcí a rozpočtami VÚC navzájom, ako aj finančné vzťahy rozpočtov obcí a rozpočtov VÚC k iným právnickým osobám a fyzickým osobám.

K legislatívnym východiskám tvorby a schvaľovania rozpočtu obce ďalej patria najmä:

- I. ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. **o rozpočtovej zodpovednosti**,
- II. zákon č. 564/2004 Z. z. **o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov** a nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy.

20.1 Zloženie rozpočtu obce

Na rozpočet a jeho obsahové členenie sa dá pozrieť cez dva princípy.

A. Jedným je **všeobecné vnímanie**, ktoré určuje, čo všetko je súčasťou rozpočtu obce alebo mesta **obligatórne** a zároveň **fakultatívne**, teda čo v rozpočte obce môže byť zachytené, avšak nie je to nariadené zákonom.

- I. **Povinnou súčasťou rozpočtu obce a mesta sú** rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií, príspevky príspevkovým organizáciám, tiež vzťahy k právnickým osobám založeným obcou (napríklad spoločnosť s ručením obmedzeným), rovnako musí obsahovať aj finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a v neposlednom rade aj obyvateľom danej obce, ktoré plynú zo zákona, všeobecne záväzného nariadenia obce alebo zo zmluvy.

Rozpočet obce obligatórne **musí zahŕňať** aj podiely na daniach v správe štátu, dotácie na úhradu preneseného výkonu štátnej správy a iné dotácie poskytované zo štátneho rozpočtu.

Povinnou náležitosťou rozpočtov miest a obcí sú tiež zámery a ciele, ktoré sa budú v obci realizovať z výdavkov. Ide o tzv. program obce alebo aj o programový rozpočet. Na naplnenie jednotlivých cieľov programov v rozpočte sa definujú ako povinná súčasť aj merateľné ukazovatele, ktoré sa vyhodnocujú, a tým sa pre účely vnútornej, ale aj externej kontroly dá hodnotiť proces implementácie programového rozpočtu. Okrem programového rozpočtu **musí byť** vo výslednom návrhu obce spracovaný návrh rozpočtu na ďalšie dva roky, pričom podľa [§ 9 ods. 3](#) zákona o rozpočtových pravidlách samosprávy tento návrh **na dva roky nasledujúce po plánovanom rozpočtovom roku nie je záväzný**.

- II. **Druhá fakultatívna zložka** môže byť vyjadrená finančnými vzťahmi k rozpočtom iných obcí. To prichádza do úvahy vtedy, ak je aktivita spolufinancovaná z rozpočtov viacerých obcí. Napríklad regionálny zber odpadu, ktorý je zabezpečovaný pre viaceré obce. Táto zložka sa však stane súčasťou rozpočtu danej obce iba v prípade, že vznikne potreba plniť spoločné úlohy. Do tohto momentu a do tohto rozhodnutia nie je súčasťou rozpočtu obce finančný vzťah k rozpočtu inej obce.
- B. Druhým základným kritériom, cez ktoré sa dá vnímať členenie rozpočtu, je detailné vnímanie jednotlivých častí tohto dôležitého nástroja. Sú obsiahnuté v zákone o rozpočtových pravidlách a určujú, aké konkrétne časti má rozpočet obce alebo mesta mať. Rozpočet obce sa člení vnútorne na:

Rozpočet sa vnútorne člení na:

1. bežné príjmy a bežné výdavky – **bežný rozpočet**,
2. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky – **kapitálový rozpočet**,
3. **finančné operácie**.

1. Bežný rozpočet

Bežné príjmy rozpočtu tvoria (pre účely nakladania s daným príjmom je dôležité, či ide o príjem vlastný alebo nie):

- I. **vlastné príjmy**²² (daňové a nedaňové) – v zmysle [§ 5 ods. 1 písm. a\) až f\)](#) a [písm. k\)](#) o rozpočtových pravidlách sú:
 - a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu (Zákon o miestnych daniach, zákon o poplatku za rozvoj),
 - b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
 - c) výnosy z finančných prostriedkov obce,
 - d) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
 - e) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
 - f) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce
 - g) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu (Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
 - h) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

O použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhoduje obec samostatne. To neplatí pri dare, ak darca určí účel, na ktorý sa majú darované prostriedky použiť.

II. cudzie získané príjmy

²² Určenie a zaradenie príjmu do kategórie vlastných príjmov má význam v tom, že obec rozhoduje o jeho použití samostatne a nie je viazaná žiadnym určením, ktoré by obmedzovalo použitie daného príjmu na nejaký konkrétny výdavok alebo konkrétnu aktivitu.

- a) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- b) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- c) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- d) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel.

Bežné výdavky rozpočtu sú také výdavky, ktoré slúžia na výkon samosprávnych pôsobností obce. Sú to aj výdavky na činnosť súvisiacu s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a na činnosti, ako sú správa a údržba komunikácií, verejných priestranstiev, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, verejnoprospešné služby, zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, kultúry, osvetovej činnosti, záujmovej umeleckej činnosti, telesnej kultúry a športu, ochrany spotrebiteľa, sociálna starostlivosť a iné.

2. Kapitálový rozpočet

Kapitálové príjmy rozpočtu tvoria:

- I. **vlastné príjmy** - sú príjmy z prevodu vlastníctva majetku a združené investičné prostriedky. Kapitálové príjmy sú aj dary a výnosy z dobrovoľných zbierok v prospech obce, pokiaľ sú určené na jej investičný rozvoj
- II. **cudzie získané príjmy** - kapitálové granty a transfery, t. j. prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny investičný účel, dotácie zo štátneho rozpočtu a zo štátnych fondov, účelové dotácie z rozpočtu inej obce na realizáciu investičných zmlúv.

Kapitálové výdavky rozpočtu slúžia na financovanie investičných potrieb obce, predovšetkým na rozvojové programy schválené v koncepcii jej rozvoja.

3. Finančné operácie

Finančné operácie sú súčasťou rozpočtu obce, vykonávajú sa nimi prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí.

- I. **Príjmové finančné operácie** sú príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami; v obciach a VÚC sú to najčastejšie príjmy zo splátok úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí, prevody prostriedkov nevyčerpaných z minulých rokov a z peňažných fondov.
- II. **Výdavkové finančné operácie** sú výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami, t. j. prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci a splácanie istín.

20.2 Tvorba rozpočtu

Obce pri zostavovaní rozpočtu na konkrétny rozpočtový rok vychádzajú:

- a) zo schválených finančných vzťahov štátneho rozpočtu k rozpočtom obcí;
- b) zo svojho viacročného rozpočtu, v ktorom sú vyjadrené jednak zámery a ciele územného rozvoja, jednak dlhodobé zmluvné vzťahy, na základe ktorých sa tieto zámery a ciele realizujú;
- c) zo svojich programov, ktoré sú koncipované najmenej na tri rozpočtové roky a ktoré vychádzajú zo schválených strategických dokumentov obce.

Pri zostavovaní rozpočtu má obec a povinnosť prednostne zabezpečiť financovanie všetkých záväzkov, ktoré pre nich vyplývajú z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi.

Pri zostavovaní rozpočtu musí obec rešpektovať aj ustanovenia ústavného zákona č. [493/2011 Z. z.](#) o rozpočtovej zodpovednosti. Podľa [čl. 9 ods. 1](#) tohto zákona sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet **najmenej na tri rozpočtové roky**, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj **schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok**, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Rozpočtový proces:

Rozpočtový proces nie je len proces zostavenia rozpočtu, vo všeobecnosti možno povedať, že ide o širší pojem, ktorý zahŕňa v podmienkach obce aj **prípravu na zostavenie rozpočtu, samotnú tvorbu rozpočtu, jeho zostavenie, schválenie a rozpis na jednotlivé subjekty** rozpočtového procesu, **realizáciu, zmeny rozpočtu a rozpočtové opatrenia**, analýzu, monitorovanie a nakoniec hodnotenie rozpočtu.

Rozpočtový proces v podmienkach **obce je zavŕšený** zostavením a schválením záverečného účtu obce.

Na základe tohto širšieho vymedzenia **možno rozpočtový proces rozdeliť** do niekoľkých činností:

1. tvorba rozpočtu – príprava, zostavenie a schválenie rozpočtu,
2. rozpis a realizácia rozpočtu,
3. analýza a priebežné monitorovanie rozpočtu,
4. hodnotenie rozpočtu,
5. zostavenie a schválenie záverečného účtu.

Rozpočtový proces je časovo náročný, jednotlivé činnosti sa môžu časovo navzájom prelínať. Navyše je to proces, ktorý si v každej svojej etape vyžaduje vzájomné spolupôsobenie rôznych subjektov pôsobiacich nielen na úrovni obce a VÚC, ale aj na úrovni verejnej správy.

Rozpočtový proces tak zahŕňa časovú postupnosť plnenia jednotlivých úloh vo všetkých jeho etapách. Pre prax je preto veľmi dôležité na úrovni obce zadefinovať:

- a) časový harmonogram rozpočtového procesu,
- b) subjekty rozpočtového procesu,
- c) základné úlohy, ktoré majú tieto subjekty plniť.

Proces tvorby rozpočtu môžeme rozdeliť do troch etáp:

1. *etapa* **tvorba východísk rozpočtu** – obsahuje spracovanie východísk rozpočtu na tri rozpočtové roky;
2. *etapa* **zostavenie návrhu rozpočtu** – začína po schválení východísk rozpočtu; oprávnený subjekt na úrovni obce vypracúva návrh rozpočtu v súčinnosti s ostatnými subjektmi rozpočtového procesu;
3. *etapa* **predloženie návrhu rozpočtu na schválenie** a samotné schválenie rozpočtu oprávneným orgánom obce.

Najdôležitejšou etapou je **zostavenie návrhu rozpočtu** – ide o proces, ktorý zahŕňa množstvo činností:

- a) podkladom pre spracovanie súhrnného návrhu rozpočtu sú návrhy rozpočtov jednotlivých subjektov rozpočtového procesu, rozpočty jednotlivých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, finančné vzťahy k podnikateľom – právnickým a fyzickým osobám a finančné vzťahy k obyvateľom obce;
- b) návrh svojich rozpočtov spracujú jednotlivé subjekty rozpočtového procesu a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce v súlade s úlohami, ktoré majú v rámci rozpočtového procesu a rozpočtovým harmonogramom;
- c) subjekty rozpočtového procesu a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce pri spracovaní svojich návrhov rozpočtov vychádzajú z povinností uložených zákonmi, z uzatvorených zmluvných vzťahov, z rozvojových plánov a prevádzkových potrieb úradu, ako aj orgánov samosprávy, z pripomienok a požiadaviek občanov obce;
- d) subjekty rozpočtového procesu a organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce predkladajú zostavovateľovi návrh rozpočtu vo finančnom vyjadrení spolu s komentárom a s prihliadnutím na zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu (t. j. so zohľadnením programov, ktoré sú naplánované a ktoré sa budú v rozpočtovom období plniť) v termínoch podľa rozpočtového harmonogramu;
- e) subjekty rozpočtového procesu pripravujú a predložia zostavovateľovi rozpočtu spolu s návrhom svojich rozpočtov aj návrh prioritných výdavkov pri splnení nasledovných podmienok:
 - i. predloženie projektov ako súčastí programového rozpočtu,
 - ii. určenie poradia dôležitosti, určenie priorít,
 - iii. kvantifikovanie zdrojového krytia,
 - iv. stanovenie zámeru a cieľa;
- f) návrh rozpočtu od jednotlivých subjektov rozpočtového procesu, spolu s ostatnými požiadavkami na rozpočet, zostavovateľ rozpočtu spracuje do súhrnného návrhu rozpočtu;
- g) súhrnný návrh rozpočtu je rozpočet zostavený na bežný rozpočtový rok a rozpočet zostavený na nasledujúce dva rozpočtové roky, mal by byť zostavený:
 - i. podľa rozpočtovej klasifikácie až do najnižšej úrovne funkčnej a ekonomickej klasifikácie,
 - ii. podľa programov, podprogramov, projektov/prvkov v schválenej programovej štruktúre.

- h) súhrnný návrh rozpočtu zostavovateľ predkladá hlavnému kontrolórovi na spracovanie jeho stanoviska a príslušným orgánom obce (najmä komisiám zastupiteľstva); stanoviská a prípadné pripomienky týchto subjektov zostavovateľ podľa podmienok a možností zohľadní a zapracuje do návrhu rozpočtu;
- i) takto upravený návrh rozpočtu sa v obci zverejní zákonným spôsobom a následne pripraví spolu so stanoviskom hlavného kontrolóra na rokovanie zastupiteľstva.

Schvaľovanie rozpočtu

Pred schválením musí byť rozpočet zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom obvyklým v obci, aby sa k nemu mohli vyjadriť obyvatelia obce. Po zverejnení sa rozpočet predkladá na zasadnutie zastupiteľstva, ktoré ako jediný orgán obce je oprávnený ho schvaľovať uznesením (súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov). Je v jeho kompetencii, v akom rozsahu a v akej štruktúre bude schválený, musí však byť dodržaná minimálna úroveň uplatnenia ekonomickej klasifikácie pri predložení návrhu rozpočtu na schválenie obecnému zastupiteľstvu.

21 METODIKA 2 % Z DANE

Daňová asignácia predstavuje finančnú podporu pre neziskový sektor, ktorú poukazuje daňovník určitým podielom zo zaplatenej dane z príjmu za uplynulé zdaňovacie obdobie.

Právna úprava 2% je rámcovo upravená v ustanovení §50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v platnom znení (ďalej len „zákon o dani z príjmov“). Zákon bližšie definuje:

- a) kto je daňovníkom,
- b) prijímateľa podielu zaplatenej dane,
- c) výška podielu zaplatenej dane,
- d) účel, na ktorý je možné použiť podiel zaplatenej dane,
- e) spôsob registrácie prijímateľa,
- f) povinnosti prijímateľa,
- g) ďalšie podmienky a náležitosti.

21.1 Daňovník

Zákon o dani z príjmov za daňovníka označuje každú fyzickú osobu a každú právnickú osobu, a to bez ohľadu na skutočnosť, či dosahuje alebo nedosahuje príjem, ktorý je predmetom dane. To znamená, že ak je v zákone o dani z príjmov určená daňovníkovi nejaká povinnosť, táto povinnosť sa vzťahuje na každú fyzickú osobu alebo právnickú osobu, bez ohľadu na to, či dosahuje alebo nedosahuje zdaniteľný príjem. Zákon o dani z príjmov však stanovuje vždy určité podmienky, za ktorých daňovníkovi vzniká daňová povinnosť.

Daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou:

- a) fyzická osoba, ktorá má na území SR trvalý pobyt, bydlisko (ubytovanie, ktoré neslúži len na príležitostné ubytovanie a vzhľadom na okolnosti má fyzická osoba zámer sa v tomto bydlisku zdržiavať) alebo sa tu zdržiava (aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku, a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach);

- b) právnická osoba, ktorá má na území SR sídlo alebo miesto skutočného vedenia (miesto, kde prijíma riadiace a obchodné rozhodnutia štatutárnych orgánov a dozorných orgánov právnickej osoby, aj v prípade, že adresa tohto miesta nie je zapísaná v obchodnom registri).

Daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou:

- a) fyzická osoba neuvedená v § 2 písm. d) bod 1 zákona o dani z príjmov (viď daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou písm. a));
- b) fyzická osoba, ktorá sa na území SR obvykle zdržiava len na účely štúdia alebo liečenia alebo ktorá hranice SR prekračuje denne alebo v dohodnutých časových obdobiach len na účely výkonu závislej činnosti, ktorej zdroj je na území SR;
- c) právnická osoba neuvedená v § 2 písm. d) bod 2 zákona o dani z príjmov (viď daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou písm. b));

Neobmedzená daňová povinnosť znamená zdanenie z celosvetových príjmov daňovníka, a to na území Slovenskej republiky.

21.2 Prijímateľ

Prijímateľmi podielu dane sa môžu stať len právnické osoby, ktoré majú právnu formu uvedenú v § 50 ods. 4 zákona o dani z príjmu, a to:

- a) občianske združenie
- b) nadácia
- c) neinvestičný fond
- d) nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby
- e) účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
- f) organizácia s medzinárodným prvkom,
- g) Slovenský Červený kríž,
- h) subjekty výskumu a vývoja,
- i) Fond rozvoja odborného vzdelania a prípravy.

21.3 Výška podielu zaplatenej dane

Daňovník vyhlasuje v daňovom priznaní v lehote na podanie daňového priznania alebo na tlačíve určenom finančným riaditeľstvom, že podiel zaplatenej dane sa má poukázať v prospech ním určenej právnickej osobe, ktorá spĺňa podmienky prijímateľa podielu zaplatenej dane.

Daňovník – fyzická osoba môže poukázať v prospech prijímateľa 2%tný alebo 3%tný podiel zo zaplatenej dane. Podiel vo výške 3 % môže poskytnúť len fyzická osoba, ktorá písomným potvrdením preukázala, že počas najmenej 40 hodín v zdaňovacom období vykonávala dobrovoľnícku činnosť.

Daňovník – právnická osoba je oprávnený poukázať podiel zaplatenej dane do výšky 2 %, ak v zdaňovacom období, ktorého sa vyhlásenie týka daroval finančné prostriedky najmenej vo výške zodpovedajúcej 0,5 % zaplatenej dane v prospech ním určeným daňovníkom, ktorí nie sú založení alebo zriadení na podnikanie. V prípade, že daňovník – právnická osoba neposkytol finančné prostriedky ako dar najmenej vo výške 0,5 % zaplatenej dane, je oprávnený vyhlásiť v daňovom

priznaní k dani z príjmov právnickej osoby v lehote na podanie daňového priznania, že podiel zaplatenej dane sa má poukázať ním určeným prijímateľom len do výšky 1 % zaplatenej dane.

Zákon o dani z príjmu určuje minimálnu sumu, ktorá môže byť poskytnutá ako podiel z dane. Pri daňovníkovi- fyzickej osobe musí podiel dane predstavovať sumu minimálne 3 EUR a pri daňovníkovi – právnickej osobe je minimálne suma podielu dane 8 EUR.

21.4 Účel použitia poskytnutého podielu

Finančné prostriedky, poskytnuté z podielu zaplatenej dane v prospech prijímateľa môže použiť len na účely, ktoré sú predmetom jeho činnosti. Zákon o dani z príjmov v § 50 ods. 5 stanovuje, že musí ísť o tieto činnosti:

- a) ochrana a podpora zdravia; prevencia, liečba, resocializácia drogovu závislých v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb,
- b) podpora a rozvoj športu,
- c) poskytovanie sociálnej pomoci,
- d) zachovanie kultúrnych hodnôt,
- e) podpora vzdelávania,
- f) ochrana ľudských práv,
- g) ochrana a tvorba životného prostredia,
- h) veda a výskum,
- i) organizovanie a sprostredkovanie dobrovoľníckej činnosti.

21.5 Spôsob registrácie prijímateľa

Na to, aby sa právnická osoba podľa § 50 ods. 4 zákona o dani z príjmov mohla stať príjemcom podielu zaplatenej dane, musí sa zaregistrovať do Zoznamu prijímateľov 2%. V rámci kalendárneho roka tak môže urobiť len v období určenom pre registráciu, ktoré **trvá od 1. septembra do 15. decembra**.

O poskytnutie podielu zaplatenej dane sa môžu uchádzať len určené právnické osoby, ktoré splnia nasledujúce podmienky:

- a) **právna forma a predmet činnosti organizácie;**
- b) **dátum vzniku organizácie;**
- c) **registrácia do Zoznamu prijímateľov 2%.**

Registráciu vykoná ktorýkoľvek notár a spočíva v spísaní notárskej zápisnice, v ktorej notár osvedčí splnenie podmienok podľa zákona o dani z príjmov. Štatutárny zástupca organizácie, príp. splnomocnenec, predloží notárovi:

- a) rozhodnutie o registrácii
- b) podľa právnej formy organizácie stanov, štatút alebo iný dokument, ktorý preukazuje predmet činnosti organizácie

- c) potvrdenie Sociálnej poisťovne nie staršie ako 30 dní, že organizácia nemá nedoplatok na sociálnom poistení; o potvrdenie je možné požiadať písomne v žiadosti, v ktorej je nutné uviesť aj účel, na ktorý má byť potvrdenie vystavené.
- d) potvrdenie zdravotnej poisťovne, resp. zdravotných poisťovní zamestnancov organizácie nie staršie ako 30 dní, že organizácia nemá nedoplatok na zdravotnom poistení; v závislosti od konkrétnej poisťovne sa žiadosť podáva osobne, poštou alebo elektronicky, ak má organizácia zriadené služby elektronickej pobočky.
- e) potvrdenie banky alebo pobočky zahraničnej banky nie staršie ako 30 dní, že organizácia má zriadený účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky s uvedením čísla tohto účtu. Na tento účet budú poukázané prostriedky z prijatého podielu zaplatenej dane. Spôsob podania žiadosti o potvrdenie a spôsob jeho vystavenia závisia od pravidiel konkrétnej banky.

Podmienkou pre možnosť uchádzať sa o podiel zaplatenej dane je, že prijímateľ vznikol **najneskôr v priebehu kalendárneho roka**, ktorý **predchádza roku**, v ktorom sa preukazuje splnenie vyššie podmienok. Napr. organizácie, ktoré vznikli v roku 2018, nemôžu byť prijímateľmi podielu zaplatenej dane na rok 2019.

Prijímateľ, ktorého súhrn podielov zaplatenej dane v ročnom prehľade prijímateľov je vyšší ako **3.320 EUR**, je povinný do 16 mesiacov odo dňa zverejnenia ročného prehľadu prijímateľov zverejniť presnú špecifikáciu použitia prijatého podielu v Obchodnom vestníku, ktorá obsahuje najmä výšku a účel použitia podielu zaplatenej dane, spôsob použitia podielu zaplatenej dane v členení na výšku a druh výdavkov a druh výdavkov priamo súvisiacich s prevádzkou prijímateľa a výrok audítora, ak prijímateľ musí mať účtovnú závierku overenú audítorom. V prípade, že organizácia bola prijímateľom 2 % v minulom roku a prijala podiely zaplatenej dane v súhrnnej výške viac ako **33.000 EUR**, podľa § 50a ods. 13 zákona o dani z príjmov bola povinná najneskôr do 30 dní od prijatia tejto sumy zriadiť osobitný účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky, na ktorom mala povinnosť viesť len prijatie a čerpanie podielu zaplatenej dane, pričom finančné prostriedky zodpovedajúce podielu zaplatenej dane prijaté v príslušnom kalendárnom roku pred uvedeným obdobím znížené o použité sumy bola organizácia povinná previesť na tento účet do 30 dní od povinnosti jeho zriadenia. V tom prípade je organizácia povinná **predložiť notárovi potvrdenie o existencii tohto osobitného účtu** a nahlásiť mu číslo tohto účtu. Ak si prijímateľ nesplní uvedené povinnosti, Notárska komora nezaradí prijímateľa do zoznamu prijímateľov na obdobie jedného roka nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k nesplneniu povinnosti.

Notár osvedčí organizácii predloženie vyššie uvedených dokumentov. V súlade s § 50a ods. 7 zákona o dani z príjmov následne notár bez zbytočného odkladu oznámi identifikačné údaje prijímateľa, názov banky alebo pobočky zahraničnej banky, v ktorej má prijímateľ zriadený účet a číslo tohto účtu Notárskej komore na účely jeho zápisu do Zoznamu prijímateľov. Zoznam prijímateľov obsahuje obchodné meno alebo názov prijímateľa a jeho sídlo, právnu formu prijímateľa, identifikačné číslo organizácie, číslo účtu a názov banky alebo pobočky zahraničnej banky, v ktorej má prijímateľ tento účet zriadený. Zoznam prijímateľov je verejný zoznam, ktorý Notárska komora Slovenskej republiky zverejní do 15. januára kalendárneho roka.

Povinnosť registrácie je každoročná. To znamená, že aj organizácie, ktoré boli zapísané do Zoznamu prijímateľov 2%, sa musia dať zapísať do tohto zoznamu opätovne každý rok, pokiaľ sa chcú uchádzať o podiel zaplatenej dane.

21.6 Povinnosti prijímateľa

V zmysle zákona o dani z príjmov má prijímateľ hlavne tieto povinnosti:

- a) je uvedený k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka v centrálnom registri prijímateľov (§ 50 ods. 6 písm. c) zákona o dani z príjmov);
- b) vznikol najneskôr v priebehu kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa registruje do centrálného registra prijímateľov (§ 50 ods. 6 písm. e) zákona o dani z príjmov);
- c) nemá do 15 dní po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania nedoplatok na dani väčší ako 5 EUR (§ 50 ods. 6 písm. f) zákona o dani z príjmov);
- d) nemá nedoplatok na povinnom poistení (§ 50 ods. 6 písm. g) zákona o dani z príjmov);
- e) má zriadený bankový účet (§ 50 ods. 6 písm. h) zákona o dani z príjmov);
- f) má registračnú povinnosť (§ 50 ods. 7 zákona o dani z príjmov);
- g) musí použiť poskytnutý podiel na zákonom vymedzenú činnosť do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom mu bol podiel zaplatenej dane poukázaný (§ 50 ods. 11 zákona o dani z príjmov);
- h) zverejní presnú špecifikáciu použitia prijatého podielu v Obchodnom vestníku (§ 50 ods. 13 zákona o dani z príjmov);
- i) zriadi osobitný účet v banke (resp. pobočke zahraničnej banky), na ktorom vedie len prijatie a čerpanie podielu zaplatenej dane (§ 50 ods. 13 zákona o dani z príjmov);
- j) spolupracuje so správcom dane.

Príloha č. 1 ust. § 50 zákona č. 595/2003 z. z. o dani z príjmu

22 PROGRAM ROZVOJA OBCE

Obecné zastupiteľstvo ako predstaviteľ nepriamej demokracie v slovenskej obecnej samospráve rozhoduje o najpodstatnejších otázkach života obce. Rozhodovanie obecného zastupiteľstva by malo čo najefektívnejšie naplniť potreby obyvateľov obce. Poslanci obecného zastupiteľstva nie sú viazaní žiadnymi príkazmi a svoj mandát vykonávajú podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.

Obecné zastupiteľstvo predstavuje normotvorný orgán. Na rozdiel od starostu, ktorý je výkonným orgánom obce, je obecné zastupiteľstvo jediný orgán obecnej samosprávy, ktorý je spôsobilý na vydávanie všeobecne záväzných noriem správania sa nepodriadených fyzických a právnických osôb v územnom obvode obce. Túto kompetenciu obecného zastupiteľstva nie je možné preniesť na žiadny iný orgán obce.

Úlohou obecného zastupiteľstva je rozhodovať o základných otázkach života obce. Obecné zastupiteľstvo je koncepčný orgán realizujúci svoju pôsobnosť na zasadnutiach, konajúcich sa s odstupom určitých časových intervalov. Do kompetencie obecného zastupiteľstva teda nebudú patriť činnosti spadajúce do bežnej správy obce.

Čo možno považovať za základnú otázku života obce sa bude líšiť u jednotlivých obcí v závislosti od veľkosti obce a charakteru jej samosprávy. Vnímanie obecného zastupiteľstva ako koncepčného orgánu naplňajú aj konkrétne zákonné ustanovenia, ktoré zverujú obecnému zastupiteľstvu schvaľovanie dokumentov majúcich koncepčný a strategický charakter, najmä oprávnenie schvaľovať

územnoplánovacia dokumentácia obce, zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce, oprávnenie schvaľovať **konceptie rozvoja jednotlivých oblastí života obce**.²³

Ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o obecnom zriadení vymedzuje kompetenciu obecného zastupiteľstva v určitých oblastiach. Táto kompetencia je vymedzená pozitívne a demonštratívne so zameraním na samosprávnú pôsobnosť obce. Vyhradená pôsobnosť obecného zastupiteľstva je široká a veľmi obsiahla. Pôsobnosť obecného zastupiteľstva môžeme podľa jej obsahu členiť na:

- a. majetkovú oblasť - napr. *rozhodovanie o prevodoch nehnuteľného majetku,*
- b. ekonomickú oblasť - napr. *schvaľovanie rozpočtu obce,*
- c. normotvornú oblasť - napr. *vydávanie VZN,*
- d. kontrolnú oblasť - napr. *kontrola plnenia rozpočtu obce,*
- e. kreačná oblasť - napr. *voľba hlavného kontrolóra obce,*
- f. prognostická oblasť - napr. ***schvaľovanie koncepcií rozvoja obce a strategických dokumentov,***
- g. organizačná oblasť - napr. *zriaďovanie rozpočtových a príspevkových organizácií,*
- h. vnútorná oblasť - napr. *rozhodovanie o počte poslancov.*

Na to, aby obecné zastupiteľstvo bolo spôsobilé rokovať a uznášať sa je potrebná prítomnosť nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov. Ustanovenie § 12 ods. 7 zákona o obecnom zriadení určuje, kedy je na prijatie rozhodnutia potrebná kvalifikovaná väčšina napr. *súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých poslancov pri voľbe hlavného kontrolóra obce, súhlas 3/5 väčšina prítomných poslancov na prijatie VZN.*

22.1 Územný plán a koncepcia rozvoja obce

Do výhradných kompetencií obecného zastupiteľstva, ktoré sú uvedené v § 11 ods. 4 zákona o obecnom zriadení patrí v zmysle § 11 ods. 4 písm. c) aj **schvaľovanie územného plánu obce alebo jej časti a koncepcia rozvoja jednotlivých oblastí života obce**. Ide o kompetenciu obecného zastupiteľstva v prognostickej oblasti.

Koncepcia rozvoja obce súvisí s územným plánom obce a nadväzuje naň. Obec obstaráva územný plán obce a územný plán zóny. Územný plán obce predstavuje územnoplánovacia dokumentáciu na úrovni obce a územný plán zóny predstavuje územnoplánovacia dokumentáciu na úrovni časti obce. V Koncepcii územného rozvoja Slovenska sa ako záväzné vymedzujú zásady a regulatívy, ktoré usmerňujú požiadavky najmä odvetvových koncepcií na priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia Slovenskej republiky a jej regiónov v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, ochrany životného prostredia, prírodného a kultúrneho dedičstva. Územný plán odzrkadľuje aj koncepciu rozvoja vytvorenú na úrovni obce. Obce s počtom nad 2000 obyvateľov majú povinnosť mať územnoplánovacia dokumentáciu.

Ostatné obce sú povinné mať územný plán v prípade, že:

- a. je potrebné riešiť koncepciu ich územného rozvoja, uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu v obci alebo umiestniť verejnoprospešné stavby,

23

- b. vyplýva to, zo záväznej časti územného plánu regiónu, najmä na splnenie medzinárodných záväzkov alebo na umiestnenie verejného dopravného a technického vybavenia územia celoštátneho významu.

Územnoplánovacia dokumentácia obce sa člení na **záväznú časť** a na **smernú časť**. Obecné zastupiteľstvo pri vymedzení obsahu záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie je viazané obligatónnymi náležitosťami § 13 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“).

Záväznú a smernú časť územnoplánovacej dokumentácie určí ten orgán, ktorý je kompetentný ju podľa § 26 stavebného zákona schváliť. Konceptiu územného rozvoja Slovenska schvaľuje vláda, územné plány regiónov schvaľuje samosprávny kraj a územné plány obcí a územné plány zón schvaľuje obec. V podobnej hierarchii sú usporiadané aj ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja.

Okrem schvaľovania územného plánu obce a územného plánu zóny ako najvýznamnejších strategických dokumentov obecnej samosprávy je do výhradnej kompetencie obecného zastupiteľstva zverené aj schvaľovanie ďalších kompetencií rozvoja jednotlivých oblastí života obce, najmä Program rozvoja obce v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (ďalej len „zákon o podpore regionálneho rozvoja“) napr. *konceptia rozvoja bývania pre sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľov*. Absencia plánu rozvoja obce vedie často k chaotickému a problematickému rozvoju obce.

22.2 Zákon o podpore regionálneho rozvoja

Konceptia zákona o podpore regionálneho rozvoja vzišla z primárneho práva Európskej únie. Podpora regionálneho rozvoja je v Európskej únii považovaná za kľúčový prvok politiky hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Prekážkou na zvyšovanie konkurencieschopnosti európskeho hospodárskeho priestoru sú dnes značné regionálne rozdiely.

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ďalej len „Lisabonská zmluva“) v článku 174 a nasl. ustanovuje základnú koncepciu pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Únia podporuje a uskutočňuje činnosti, ktoré vedú k celkovému rozvoju Únie a posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Hlavným cieľom je znížiť rozdiely medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch.

Lisabonská zmluva dáva do popredia vidiecke regióny a zdôrazňuje potrebu potrebné venovať mimoriadnu pozornosť vidieckym regiónom, regiónom zasiahnutým zmenami v priemysle a regiónom závažne a trvalo znevýhodneným prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, ostrovné, cezhraničné a horské regióny.

Únia sformulovala základné ciele, ktoré by sa mali postupným rozvojom dosiahnuť.

Únia podporuje rozvoj hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti prostredníctvom štrukturálnych fondov. Tieto fondy majú hlavne prispieť k rozvoju zaostalejších vidieckych oblastí. Komisia predkladá každé tri roky správu Európskemu parlamentu, Rade, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o pokroku pri dosahovaní hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a o spôsobe, akým k tomu prispeli prostriedky z európskych fondov. Únia okrem pomoci prostredníctvom fondov, môže prijať aj iné osobitné opatrenia, ktoré prispievajú k rozvoju jednotlivých regiónov. Zámerom Európskeho fondu pre regionálny rozvoj je, aby svojou účasťou na rozvoji a štrukturálnych zmenách v zaostávajúcich regiónoch a pri premene upadajúcich priemyselných oblastí pomohol odstraňovať hlavné regionálne rozdiely v Únii.

Únia vytvára fondy (napr. kohézny fond - poskytne finančné príspevky na projekty z oblasti životného prostredia a transeurópskych sietí týkajúcich sa dopravnej infraštruktúry), z ktorých poskytne finančné prostriedky žiadateľovi, ktorý potrebuje podporu rozvoja na svojom území, na základe vypracovaného projektu.

Kvalita faktorov ovplyvňujúcich konkurencieschopnosť regiónov však vykazuje veľkú variabilitu. Cieľová priorita Európskej únie, ktorá je sústredená na urýchlenie konvergencie jej najmenej rozvinutých regiónov zlepšovaním podmienok pre ich ekonomický rast a zamestnanosť, môže byť zabezpečená prostredníctvom ustanovenia strategických cieľov s víziou hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja podľa administratívneho členenia štátu a pri zohľadnení geografickej, historickej, kultúrnej diferenciacie jednotlivých regiónov.

Okrem Lisabonskej zmluvy problematika podpory rozvoja regiónov je upravená napr. aj v:

- a. Nariadení Rady (ES) č- 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú **všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde** a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999
- b. Nariadení Komisie (ES) č. 1828/2006 z 8. decembra 2006, ktorým sa stanovujú vykonávacie pravidlá nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia **o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde** a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja
- c. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 z 5. júla 2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1783/1999
- d. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 z 5. júla 2006 **o Európskom sociálnom fonde**, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1784/1999
- e. Nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006, z 11. júla 2006, ktorým sa zriaďuje Kohézny fond a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1164/9
- f. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 z 5. júla 2006 **o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS)**
- g. Rozhodnutie Rady zo 6. októbra 2006 **k Strategickým usmerneniam Spoločenstva o súdržnosti.**

Zákon o podpore regionálneho rozvoja ustanovuje základné pojmy a ciele podpory regionálneho rozvoja, zdroje financovania, vymedzuje základné dokumenty podpory regionálneho rozvoja, pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce pri samotnej realizácii regionálneho rozvoja. Zákon kladie dôraz nielen na regionálnu, ale aj na miestnu úroveň. Vytvára tak priestor k plnohodnotnému nadviazaniu komunikácie medzi orgánmi štátnej správy, orgánmi regionálnej samosprávy a miestnej samosprávy pri hľadaní krokov k efektívnemu využitiu verejných zdrojov určených na rozvoj regiónov. Zároveň vytvára vhodné podmienky na územnú spoluprácu jednotlivých regiónov a podmienky pre koordináciu a realizáciu opatrení na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti pri vyrovnávaní regionálnych rozdielov.

Cieľom podpory regionálneho rozvoja je prispieť k rozvoju regiónov. Tento cieľ je možné dosiahnuť prostredníctvom odstraňovania alebo zmierňovania nežiaducich rozdielov medzi úrovňami rozvoja regiónov. Zároveň **je potrebné podporovať rast konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti regiónov a zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch.** Týmto spôsobom sa

umožní plynulé prepojenie vnútornej podpory regionálneho rozvoja Slovenskej republiky s prioritami pomoci, ktoré sa aplikujú v EÚ. Na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti vyrovnávaním hlavných regionálnych rozdielov sa podpora sústreďuje najmä na rozvoj vedy a výskumu, informatizácie v regióne, hospodárskeho a podnikateľského prostredia. Dôležitá je podpora rozvoja ľudských zdrojov, verejných prác, podpora zlepšenia sociálnej infraštruktúry a dopravného a technického vybavenia regiónu a rozvoja obcí.

Nie menej významné postavenie má podpora medzištátnej, cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce, cestovného ruchu, zachovania identity a rozvoja kultúry a starostlivosti o kultúrne dedičstvo, multikulturálnej spoločnosti a ďalších okruhov podpory podľa tohto zákona. Pri podpore regionálneho rozvoja je dôležité upriamiť pozornosť na integrovaný prístup (integrované plánovanie, rozhodovanie a povoľovanie), na podporu komunálnej reformy a lepšiu harmonizáciu a nastavenie dotačných politík verejného sektora.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja definuje **regionálny rozvoj** ako súbor sociálnych, hospodárskych, kultúrnych s environmentálnych procesov a vzťahov, ktoré prebiehajú v regióne a ktoré prispievajú k zvyšovaniu jeho konkurencie schopnosti, trvalému hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju a k vyrovnávaniu hospodárskych rozdielov a sociálnych rozdielov medzi regiónmi.

K základným dokumentom, prostredníctvom ktorých sa vykonáva podpora regionálneho rozvoja, patrí Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Základné dokumenty určujú stratégiu rozvoja pomocou jednotného súboru priorít a cieľov, na dosiahnutie ktorých sa môžu použiť rôzne zdroje financovania podpory regionálneho rozvoja.

22.3 Program rozvoja obce

Program rozvoja obce je upravený v ustanovení § 8 zákona o podpore regionálneho rozvoja. Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa **záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce**. Obsahom programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku je súhrnná charakteristika a sociálno-ekonomická analýza vyššieho územného celku, z toho vyplývajúce určenie rozvojového potenciálu a stratégie rozvoja vyššieho územného celku.

Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva. **Partnerstvo** je forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí zabezpečujú hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj alebo územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj. **Sociálno-ekonomický partneri** sú subjekty verejnej správy, podnikatelia a **mimovládne organizácie** pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Program rozvoja obce je tvorený z:

1. Analytickej časti

Táto časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, využívanie vnútorného potenciálu územia, ale aj možné riziká a ohrozenia. Obsahom analýzy je aj vybavenosť a obsluha územia, ktorá zahŕňa najmä bývanie, životné prostredie, dopravné a technické vybavenie (v zmysle stavebného zákona), infraštruktúru cestovného ruchu a sociálnu infraštruktúru (zahŕňa infraštruktúru a systém služieb v oblasti školstva, kultúry a umenia, zdravotníctva, sociálnych služieb, sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a iných opatrení sociálnej pomoci).

2. **Strategickej časti**

Táto časť obsahuje stratégiu rozvoja obce, hlavné smery a ciele rozvoja obce a rešpektovaním cieľov určených v Národnej stratégii a Programu rozvoja vyššieho územného celku (napr. zlepšenie správania sa obyvateľov k životnému prostrediu).

3. **Programovej časti**

Programová časť pozostáva zo zoznamu opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce (napr. vedenie informačnej kampane a osvetových kampaní).

4. **Realizačnej časti**

Popis postupov, podľa ktorých sa zabezpečí program rozvoja obce.

5. **Finančnej časti**

Obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít realizácie projektu rozvoja obce.

Tvorba programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja úzko súvisí s procesom strategického plánovania a programového rozpočtovania, preto je potrebné rešpektovať pravidlá stanovené zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Schválenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja zastupiteľstvom obce je podmienkou na predloženie žiadosti o poskytnutie finančnej podpory zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja.

23 PRÍLOHY

23.1 Ustanovenie § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

§ 50

Použitie podielu zaplatenej dane na osobitné účely

(1) Daňovník, ktorý je

a) fyzickou osobou, je oprávnený vyhlásiť v daňovom priznaní v lehote na podanie daňového priznania alebo na tlačive, ktorého vzor určí finančné riaditeľstvo a uverejní ho na svojom webovom sídle predloženom správcovi dane do 30. apríla po skončení zdaňovacieho obdobia, ak ide o daňovníka, ktorému zamestnávateľ, ktorý je platiteľom dane, vykonal ročné zúčtovanie, že podiel zaplatenej dane do výšky 2 % sa má poukázať ním určenej právnickej osobe podľa odseku 4 (ďalej len „prijímateľ“) alebo že sa má prijímateľovi poukázať podiel zaplatenej dane do výšky 3 %, ak ide o daňovníka, ktorý v zdaňovacom období, ktorého sa vyhlásenie týka, vykonával dobrovoľnícku činnosť podľa osobitného predpisu^{136f)} počas najmenej 40 hodín v zdaňovacom období a predloží o tom písomné potvrdenie podľa osobitného predpisu^{59k)}; ak tento daňovník uplatňuje postup podľa § 33 alebo § 33a, alebo § 33 a 33a, za zaplatenú daň sa považuje zaplatená daň znížená o daňový bonus podľa § 33, alebo zaplatená daň znížená o daňový bonus na zaplatené úroky podľa § 33a alebo zaplatená daň znížená o daňový bonus podľa § 33 a o daňový bonus na zaplatené úroky podľa § 33a,

b) právnickou osobou, je oprávnený vyhlásiť v daňovom priznaní v lehote na podanie daňového priznania, že podiel zaplatenej dane do výšky 2 % sa má poukázať ním určeným prijímateľom podľa

odseku 4, ak v zdaňovacom období, ktorého sa vyhlásenie týka alebo najneskôr v lehote na podanie tohto daňového priznania daroval finančné prostriedky najmenej vo výške zodpovedajúcej 0,5 % zaplatenej dane ním určeným daňovníkom, ktorí nie sú založení alebo zriadení na podnikanie,⁶⁷) na účely vymedzené v odseku 5; ak daňovník neposkytol tieto finančné prostriedky ako dar najmenej vo výške 0,5 % zaplatenej dane, je oprávnený vyhlásiť v daňovom priznaní v lehote na podanie daňového priznania, že podiel zaplatenej dane sa má poukázať ním určeným prijímateľom podľa odseku 4 len do výšky 1 % zaplatenej dane.

(2) Podiel zaplatenej dane podľa odseku 1 sa zaokrúhľuje podľa § 47 ods. 1 a je najmenej

- a) 3 eurá, ak je daňovníkom fyzická osoba,
- b) 8 eur pre jedného prijímateľa, ak je daňovníkom právnická osoba.

(3) Vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa platí daň, ktoré je súčasťou daňového priznania alebo uvedené na tlačive podľa odseku 1 písm. a) (ďalej len „vyhlásenie“) obsahuje

- a) označenie daňovníka, ktorý podáva vyhlásenie v rozsahu
 - 1. meno, priezvisko, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, číslo telefónu, ak ide o vyhlásenie predkladané daňovníkom fyzickou osobou,
 - 2. názov, adresu sídla, právnu formu, identifikačné číslo daňovníka, ak ide o vyhlásenie predkladané daňovníkom právnickou osobou,
- b) sumu zodpovedajúcu podielu zaplatenej dane,
- c) zdaňovacie obdobie, ktorého sa vyhlásenie týka,
- d) identifikačné údaje prijímateľa alebo prijímateľov podľa odseku 4 v rozsahu názov, sídlo, právnu formu, identifikačné číslo organizácie,
- e) sumu pripadajúcu na každého prijímateľa.

(4) Podiel zaplatenej dane možno poskytnúť prijímateľovi, ktorým je

- a) občianske združenie,
- b) nadácia,
- c) neinvestičný fond,
- d) nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby,
- e) účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti,
- f) organizácia s medzinárodným prvkom,
- g) Slovenský Červený kríž,
- h) subjekty výskumu a vývoja,
- i) Fond rozvoja odborného vzdelávania a prípravy.

(5) Podiel zaplatenej dane možno poskytnúť prijímateľovi a použiť len na účely, ktoré sú predmetom jeho činnosti, ak predmetom jeho činnosti sú

- a) ochrana a podpora zdravia; prevencia, liečba, resocializácia drogovu závislých v oblasti zdravotníctva a sociálnych služieb,
- b) podpora a rozvoj športu,
- c) poskytovanie sociálnej pomoci,
- d) zachovanie kultúrnych hodnôt,
- e) podpora vzdelávania,
- f) ochrana ľudských práv,
- g) ochrana a tvorba životného prostredia,
- h) veda a výskum,
- i) organizovanie a sprostredkovanie dobrovoľníckej činnosti.

(6) Správca dane poukáže podiel zaplatenej dane prijímateľovi uvedenému vo vyhlásení, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) daňovník nemá do pätnástich dní po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania nedoplatok na dani, pričom za daňový nedoplatok pre účely tohto ustanovenia sa nepovažuje suma nedoplatku na dani nepresahujúca 5 eur; daňovník, ktorému zamestnávateľ, ktorý je platiteľom dane, vykonal ročné zúčtovanie, preukáže potvrdením od tohto zamestnávateľa, že daň za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa ročné zúčtovanie vykonalo, bola daňovníkovi zrazená alebo daňovník nedoplatok na dani za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa ročné zúčtovanie vykonalo, vysporiada v správnej výške do lehoty na podanie vyhlásenia podľa odseku 1, pričom takéto potvrdenie vystaví zamestnávateľ na žiadosť zamestnanca (§ 39 ods. 7) a toto potvrdenie je prílohou vyhlásenia,
- b) daňovník vo vyhlásení určil ako prijímateľa
 1. len jednu právnickú osobu podľa odseku 4 s uvedením príslušnej sumy, ak ide o daňovníka fyzickú osobu, alebo
 2. jednu alebo viac právnických osôb podľa odseku 4 s uvedením príslušných súm, ak ide o daňovníka právnickú osobu,
- c) prijímateľ je uvedený k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka v centrálnom registri prijímateľov vedenom Notárskou komorou Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu (ďalej len „komora“),
- d) prijímateľ je osobou uvedenou v odseku 4, ktorej predmetom činnosti sú činnosti uvedené v odseku 5,
- e) prijímateľ vznikol najneskôr v priebehu kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa preukazuje splnenie podmienok podľa písmen d), g) a h),
- f) prijímateľ nemá do pätnástich dní po uplynutí lehoty na podanie daňového priznania nedoplatok na dani, pričom za daňový nedoplatok pre účely tohto ustanovenia sa nepovažuje suma nepresahujúca 5 eur,
- g) prijímateľ preukáže, že nemá nedoplatok na povinnom poistnom, potvrdením príslušného orgánu, nie starším ako 30 dní,

- h) prijímateľ preukáže, že má zriadený účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky, potvrdením banky alebo pobočky zahraničnej banky, nie starším ako 30 dní a oznámi číslo tohto účtu,
- i) notár osvedčil prijímateľovi a bez zbytočného odkladu oznámil komore identifikačné údaje prijímateľa, názov banky alebo pobočky zahraničnej banky, v ktorej má zriadený účet a číslo tohto účtu.

(7) Notár osvedčuje každoročne prijímateľovi do 15. decembra bežného roka splnenie podmienok podľa odseku 6 písm. d), e), g) a h), počnúc 1. septembrom bežného roka. Notár, ktorý toto osvedčenie vykonal, je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť identifikačné údaje prijímateľa v rozsahu podľa odseku 3 písm. d), názov banky alebo názov pobočky zahraničnej banky, v ktorej má prijímateľ zriadený účet a číslo tohto účtu komore na účely jeho zápisu do zoznamu prijímateľov na nasledujúci rok. Zoznam prijímateľov obsahuje obchodné meno alebo názov prijímateľa a jeho sídlo, právnu formu prijímateľa, identifikačné číslo organizácie, číslo účtu a názov banky alebo pobočky zahraničnej banky, v ktorej má prijímateľ tento účet zriadený. Zoznam prijímateľov je verejný zoznam, ktorý komora každoročne zverejňuje podľa osobitného predpisu, a to do 15. januára kalendárneho roka, v ktorom možno prijímateľovi poskytnúť podiel zaplatenej dane. Tento zoznam v rovnakej lehote komora doručí finančnému riaditeľstvu.

(8) Správca dane je povinný po splnení podmienok podľa odseku 6 previesť podiely zaplatenej dane na účet prijímateľa do troch mesiacov po lehote na podanie vyhlásenia podľa odseku 1. Po súhlase daňovníka oznámi správca dane prijímateľovi označenie daňovníka, ktorý poukazuje podiel zaplatenej dane, a to meno, priezvisko a trvalý pobyt, ak je daňovníkom fyzická osoba a obchodné meno alebo názov, sídlo, právnu formu, ak je daňovníkom právnická osoba. Ak nebolo preukázané splnenie podmienok podľa odseku 6 alebo ak predložené vyhlásenie obsahuje nesprávne údaje o prijímateľovi, nárok na poukázanie sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane podľa odseku 1 zanikne. Ak predložené vyhlásenie obsahuje aj iné nesprávne údaje, správca dane vyzve daňovníka na ich opravu, a ak nebudú nedostatky vo vyhlásení v lehote určenej vo výzve odstránené, nárok na poukázanie podielu zaplatenej dane podľa odseku 1 zanikne. O týchto skutočnostiach upovedomuje správca dane bez zbytočného odkladu daňovníka. Pri skúmaní podmienok podľa odseku 6 písm. a), b), c) a f) a pri poukazovaní sumy zodpovedajúcej podielu zaplatenej dane na účet prijímateľa správca dane nevydáva rozhodnutie podľa osobitného predpisu.

(9) Ak sa zruší prijímateľ po osvedčení splnenia podmienok podľa odseku 6 do poukázania podielu zaplatenej dane správcom dane, nárok na podiel zaplatenej dane zaniká. Ak sa zruší prijímateľ do 12 mesiacov po poukázaní podielu zaplatenej dane správcom dane, je povinný najneskôr ku dňu zrušenia vrátiť podiel zaplatenej dane správcovi dane miestne príslušnému podľa sídla prijímateľa. Na nedodržanie tejto povinnosti sa vzťahujú ustanovenia o porušení finančnej disciplíny podľa osobitného predpisu.

(10) Podiel zaplatenej dane poukázaný správcom dane prijímateľovi nemožno upravovať, ak sa dodatočne zistí, že daňová povinnosť daňovníka bola iná. Ak daňovníkovi vznikne preplatok na dani, o rozdiel medzi sumou poukázanou prijímateľovi a sumou zodpovedajúcou podielu zaplatenej dane z upravenej daňovej povinnosti sa daňovníkovi zníži preplatok na dani. Ak prijímateľ nepoužije prijatý podiel zaplatenej dane, ale ho poskytne inej právnickej osobe, za použitie podielu zaplatenej dane na účely vymedzené v odseku 5 zodpovedá prijímateľ, ktorý je povinný preukázať použitie podielu zaplatenej dane dokladmi tejto inej právnickej osoby. Iná právnická osoba je povinná použiť takto prijatý podiel zaplatenej dane len na účely vymedzené v odseku 5, a to v lehote, v ktorej mal prijímateľ použiť prijatý podiel zaplatenej dane podľa odseku 11.

(11) Ak prijímateľ nepoužije poskytnutý podiel zaplatenej dane na činnosti podľa odseku 5 najneskôr do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom mu bol podiel zaplatenej dane poukázaný, vzťahujú

sa na prijímateľa ustanovenia o porušení finančnej disciplíny podľa osobitného predpisu, pričom je povinný podiel zaplatenej dane vrátiť správcovi dane miestne príslušnému podľa sídla prijímateľa do 90 dní odo dňa vzniku skutočnosti, s ktorou je spojená povinnosť vrátiť poskytnutý podiel zaplatenej dane. Ak prijímateľ použije poskytnutý podiel zaplatenej dane v rozpore s účelom podľa odseku 5, poruší finančnú disciplínu podľa osobitného predpisu. Použitie podielu zaplatenej dane na obstaranie hnutelnej veci a nehnuteľnosti, ktoré sa využívajú na účely podľa odseku 5 sa nepovažuje za porušenie finančnej disciplíny podľa osobitného predpisu. Rovnako sa posudzuje aj použitie podielu zaplatenej dane na reklamu, ktorá bola vynaložená na účely podľa odseku 5. Za použitie podielu zaplatenej dane sa považuje aj vklad do výšky 25 % z prijatého podielu zaplatenej dane do nadačného imania nadácie.

(12) Z údajov správcov dane o poskytnutí podielu zaplatenej dane zostavuje finančné riaditeľstvo ročný prehľad prijímateľov podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka. V ročnom prehľade prijímateľov sa uvádza názov prijímateľa a jeho sídlo, identifikačné číslo organizácie a súhrn podielov zaplatenej dane, ktoré boli prijímateľovi poskytnuté. Ročný prehľad prijímateľov za predchádzajúci rok zverejňuje finančné riaditeľstvo vždy do 31. januára bežného roka a zároveň tento prehľad zasiela komore.

(13) Prijímateľ, ktorého súhrn podielov zaplatenej dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb v ročnom prehľade prijímateľov podľa odseku 12 je vyšší ako 3 320 eur, je povinný do 16 mesiacov odo dňa zverejnenia ročného prehľadu prijímateľov podľa odseku 12 zverejniť presnú špecifikáciu použitia prijatého podielu v Obchodnom vestníku, ktorá obsahuje najmä výšku a účel použitia podielu zaplatenej dane podľa odseku 5, spôsob použitia podielu zaplatenej dane v členení na výšku a druh výdavkov priamo súvisiacich s účelom použitia podľa odseku 5 a výšku a druh výdavkov priamo súvisiacich s prevádzkou prijímateľa a výrok audítora, ak podľa osobitného predpisu prijímateľ musí mať účtovnú závierku overenú audítorom. Prijímateľ, ktorého súhrn podielov zaplatenej dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb v príslušnom kalendárnom roku je vyšší ako 33 000 eur, je povinný najneskôr do 30 dní od prijatia tejto sumy zriadiť osobitný účet v banke alebo pobočke zahraničnej banky, na ktorom vedie len prijatie a čerpanie podielu zaplatenej dane, pričom finančné prostriedky zodpovedajúce podielu zaplatenej dane prijaté v príslušnom kalendárnom roku pred uvedeným obdobím znížené o použité sumy prijímateľ prevedie na tento účet do 30 dní od povinnosti jeho zriadenia. Číslo osobitného účtu je prijímateľ povinný nahlásiť notárovi každoročne na účely osvedčenia pri preukazovaní splnenia podmienky podľa odseku 6 písm. h). Úroky z peňažných prostriedkov na osobitnom účte znížené o daň vybranú zrážkou podľa § 43 a o uhradené náklady spojené s vedením tohto účtu prijímateľ použije len na účely vymedzené v odseku 5, ktoré sú predmetom jeho činnosti.

(14) Ak si prijímateľ nesplní povinnosť podľa odseku 13, komora nezaradí prijímateľa do zoznamu prijímateľov na obdobie jedného roka nasledujúceho po roku, v ktorom došlo k nesplneniu povinnosti podľa odseku 13.

(15) Ak pri vykonávaní daňovej kontroly podľa osobitného predpisu alebo pri miestnom zisťovaní podľa osobitného predpisu zistí miestne príslušný správca dane u daňovníka podľa odseku 1 písm. b) porušenie podmienok podľa odseku 1 písm. b) a § 52i ods. 2 a 3, uloží rozhodnutím tomuto daňovníkovi zaplatiť sumu vo výške rozdielu medzi sumou podielu zaplatenej dane uvedenou vo vyhlásení podľa odseku 3 a sumou podielu zaplatenej dane, ktorú bol oprávnený uviesť vo vyhlásení (ďalej len „rozdiel“). Proti tomuto rozhodnutiu sa možno odvolať. Odo dňa nasledujúceho po dni poukázania podielu zaplatenej dane prijímateľovi až do dňa zaplatenia rozdielu správca dane vyrubí daňovníkovi z rozdielu úroku z omeškania vo výške štvornásobku základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej v deň poukázania podielu zaplatenej dane; ak štvornásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky nedosiahne 15 %, pri výpočte úroku z omeškania sa namiesto štvornásobku základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky použije ročná úroková sadzba 15 %. Ak daňovník podľa odseku 1 písm. b) zistí, že vo vyhlásení uviedol vyššiu

sumu podielu zaplatenej dane ako bol oprávnený podľa odseku 1 písm. b) a § 52i ods. 2 a 3, oznámi túto skutočnosť správcovi dane v lehote do konca mesiaca nasledujúceho po tomto zistení s uvedením obdobia, ktorého sa toto zistenie týka a v rovnakej lehote tento rozdiel aj zaplatí, pričom odo dňa nasledujúceho po dni poukázania podielu zaplatenej dane prijímateľovi až do dňa zaplataenia rozdielu správca dane vyrubí daňovníkovi z rozdielu úrok z omeškania vo výške dvojnásobku základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej v deň poukázania podielu zaplatenej dane; ak dvojnásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky nedosiahne 7,5 %, pri výpočte úroku z omeškania sa namiesto dvojnásobku základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky použije ročná úroková sadzba 7,5 %. Úrok z omeškania sa počíta najdlhšie za štyri roky omeškania s platbou rozdielu. Úrok z omeškania nemožno vyrubiť, ak uplynulo päť rokov od konca roka, v ktorom mal daňovník rozdiel zaplatiť. Rovnaký postup sa použije, ak sa preukáže, že daňovník uvedený v odseku 1 písm. a) nesplnil podmienky určené podľa osobitného predpisu.

(16) Ministerstvo a správy finančnej kontroly vykonávajú vládny audit dodržiavania ustanovení tohto zákona o použití podielu zaplatenej dane na osobitné účely.

23.2 Konceptia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku

Vypracovanie materiálu bolo spolufinancované z EÚ - ESF a OP EVS.